

Powiat Żagański

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żagańskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025

Żagań, 2018 rok

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żagańskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025

ZAMAWIAJĄCY:

Powiat Żagański
ul. Dworcowa 39, 68-100 Żagań
tel. (068) 477 79 01
starostwo@powiatzaganski.pl

WYKONAWCA:

TERRA PROJEKT Danuta Mazurczak, Joanna Witkowska s.c.
ul. Zamkowa 4a/1, 62-070 Dąbrówka
tel. +48 692 290 324, +48 883 855 117
biuro@terraprojekt.pl, www.terraprojekt.pl

Spis treści

1. Wstęp.....	7
2. Informacje o zawartości, głównych celach Programu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	8
2.1. Zawartość Programu	8
2.2. Główne cele Programu	8
2.3. Powiązania Programu z innymi dokumentami.....	9
3. Ocena zgodności Programu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	9
3.1. Uwarunkowania międzynarodowe i wspólnotowe	9
3.2. Nadrzędne dokumenty strategiczne szczebla krajowego	11
3.3. Krajowe dokumenty sektorowe.....	15
3.4. Wojewódzkie dokumenty strategiczne i programowe	17
3.5. Regionalne dokumenty strategiczne	23
4. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy	23
5. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	24
6. Istniejący stan środowiska na terenie Powiatu Żagańskiego	29
6.1. Ogólna charakterystyka	29
6.2. Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska.....	29
6.2.1. Jakość powietrza	29
6.2.2. Odnawialne źródła energii	31
6.2.3. Zagrożenie hałasem	33
6.2.4. Pola elektromagnetyczne	35
6.2.5. Zanieczyszczenie wód.....	35
6.2.6. Gospodarka wodno-ściekowa	42
6.2.7. Zasoby geologiczne.....	43
6.2.8. Gleby	44
6.2.9. Gospodarka odpadami	45
6.2.10. Zasoby przyrodnicze	48
6.2.11. Zagrożenia poważnymi awariami	58
7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu	58
8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku <i>o ochronie przyrody</i>	59
9. Identyfikacja i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne	61
9.1. Zadania w obszarze ochrona klimatu i jakości powietrza.....	79
9.2. Zadania w obszarze zagrożenie hałasem	80
9.3. Zadania w obszarze pola elektromagnetyczne	82
9.4. Zadania w obszarze gospodarowanie wodami.....	82
9.5. Zadania w obszarze gospodarka wodno-ściekowa.....	83
9.6. Zadania w obszarze zasoby geologiczne i gleby	84
9.7. Zadania w obszarze gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	85
9.8. Zadania w obszarze zasoby przyrodnicze.....	85
9.9. Zadania w obszarze odnawialne źródła energii	86
9.10. Zadania w obszarze zagrożenie poważnymi awariami	88
10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Programu, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	89
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru,	

albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	93
12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	93
13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	94

Spis tabel

Tabela 1 Cele i kierunki interwencji Programu ochrony środowiska	8
Tabela 2 Wskaźniki monitorowania Programu	26
Tabela 3 Klasa strefy lubuskiej jakości powietrza w 2017 roku – kryteria dla ochrony zdrowia	30
Tabela 4 Klasa strefy lubuskiej jakości powietrza w 2017 roku – kryteria dla ochrony roślin	31
Tabela 5 Wykaz elektrowni wodnych	32
Tabela 6 Monitoring hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu w 2014 i 2013 roku	34
Tabela 7 Wyniki badań pól elektromagnetycznych na terenie powiatu	35
Tabela 8 Jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu	36
Tabela 9 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych	39
Tabela 10 Jednolite części wód podziemnych na terenie powiatu	41
Tabela 11 Monitoring wód podziemnych w 2016 roku	42
Tabela 12 Wykaz aglomeracji ujętych w AKPOŚK2017 na terenie Powiatu Żagańskiego	43
Tabela 13 Odczyn i potrzeby wapnowania gleb na terenie powiatu, na podstawie wykonanych badań w latach 2016-2017	45
Tabela 14 Zasobność gleb w makroelementy na terenie powiatu, na podstawie badań w latach 2016-2017	45
Tabela 15 Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia poszczególnych frakcji odpadów komunalnych	47
Tabela 16 Ilość odpadów wytworzonych w sektorze gospodarczym na terenie powiatu w 2016 r.	48
Tabela 17 Wykaz użytków ekologicznych	55
Tabela 18 Tereny zieleni urządzonej w powiecie w 2016 roku	58
Tabela 19 Ocena ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska i na człowieka najważniejszych i zidentyfikowanych zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska	63
Tabela 20 Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań zaplanowanych działań w ramach Programu	90

1. Wstęp

Przedmiotem niniejszego opracowanie jest „Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żagańskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025” zwana w dalszej części opracowania *Prognozą*.

W *Prognozie* określono wpływ na środowisko założonych celów, kierunków interwencji oraz zadań przyjętych do realizacji w *Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Żagańskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025*.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017, poz. 1405) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów sektorowych, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Art. 51 ww. ustawy nakłada na organ opracowujący projekt dokumentu, obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Zgodnie z ustawą *Prognoza* powinna:

zawierać:

- Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- Oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.

określać, analizować i oceniać:

- Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i podmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami

na te elementy.

Prognoza powinna przedstawiać:

- Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w *Prognozie* powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz Lubuskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gorzowie Wielkopolskim, zgodnie z wymaganiami art. 53 ww. ustawy.

2. Informacje o zawartości, głównych celach Programu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Zawartość Programu

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żagańskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025” zwany w dalszej części dokumentu Programem, został sporządzony zgodnie z „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”. W pierwszym etapie dokonano oceny stanu środowiska na terenie powiatu oraz przeprowadzono analizę SWOT (mocne, słabe strony oraz szanse i zagrożenia) dla każdego komponentu środowiska. Przeanalizowano efekty działań w zakresie ochrony środowiska w latach 2012-2015. Następnie określono cele, kierunki interwencji i zadania na podstawie zdefiniowanych wcześniej zagrożeń i problemów dla poszczególnych elementów środowiska. W formie tabelarycznej przedstawiono harmonogram rzeczowo-finansowy, w którym zaproponowano konkretne zadania do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska, określono jednostkę odpowiedzialną za realizację zadania, szacunkowe koszty oraz źródła finansowania. Określono również mechanizmy prawno-ekonomiczne oraz zasady monitorowania i przeglądu stopnia realizacji celów przyjętych w *Programie*.

2.2. Główne cele Programu

Po wykonaniu diagnozy stanu środowiska naturalnego na terenie powiatu żagańskiego sformułowano cele i kierunki interwencji, dzięki którym zostanie zachowany dobry stan środowiska, a tam gdzie jest konieczne nastąpi poprawa tego stanu. Poniżej w tabeli przedstawiono przyjęte cele oraz przypisane do nich kierunki interwencji:

Tabela 1 Cele i kierunki interwencji Programu ochrony środowiska

Cel	Kierunek interwencji
Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa	Spełnianie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza,
	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza
Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu	Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców
Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych	Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym

Cel	Kierunek interwencji
Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych	Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód
Ochrona mieszkańców przed powodzią, suszą i deficytem wody	Ograniczenie wrażliwości terenów zagrożonych powodzią i suszą
Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenie powiatu	Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki
Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi	Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków
Dobra jakość gleb oraz rekultywacja terenów zdegradowanych	Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego
Racjonalna gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju
	Działania w zakresie kształtowania systemu gospodarki odpadami
	Działania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi
	Usuwanie azbestu
Ochrona, odtwarzanie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności	Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych
	Zrównoważona gospodarka leśna
Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii
Przeciwdziałanie poważnym awariom	Minimalizacja wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja potencjalnych ich skutków

Dla każdego kierunku interwencji zaplanowano działania inwestycyjne lub nie inwestycyjne, których realizacja pozwoli na osiągnięcie zaplanowanych celów. Zadania zostały przedstawione w harmonogramie, obejmują lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku, zostały podzielone na zadania własne powiatu oraz zadania, które powiat będzie monitorować.

2.3. Powiązania Programu z innymi dokumentami

Realizacja celów i zadań zawartych w Programie wpisuje się w szereg dokumentów strategicznych poziomu międzynarodowego, krajowego, regionalnego. Zgodność założeń Programu z tymi dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania w skali lokalnej harmonizują z kierunkami rozwoju ustalonymi na wyższych szczeblach administracji samorządowej oraz administracji rządowej. Oznacza to, że planowane działania nie są przypadkowe, lecz służą osiągnięciu celów o charakterze krajowym i długoterminowym.

3. Ocena zgodności Programu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Poniżej przedstawiono najważniejsze cele pochodzące z wybranych dokumentów strategicznych i programowych, które były rozpatrywane przy sporządzaniu Programu ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego. Przy określaniu celów, kierunków interwencji oraz działań zaproponowanych w Programie uwzględniano cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, regionalnym i lokalnym.

3.1. Uwarunkowania międzynarodowe i wspólnotowe

Globalna Agenda 21

Światowy Program Zrównoważonego Rozwoju przyjęty w czerwcu 1992 r. na Konferencji w Rio. Agenda 21 zawiera podstawowe wytyczne dotyczące ochrony i kształtowania środowiska życia człowieka, zwracając uwagę na szereg jego uwarunkowań społecznych i ekonomicznych oraz ochronę zasobów naturalnych, a także racjonalne gospodarowanie nimi w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju. Dokument składa się z 4 części:

- wymiar społeczny i ekonomiczny – dotyczy wzajemnych zależności między problemami środowiska a ubóstwem, zdrowiem, handlem, zadłużeniem, konsumpcją i demografią,
- konserwacja i gospodarka zasobami – dotyczy działań w zakresie zarządzania zasobami środowiska dążących do zrównoważonego rozwoju,
- umocnienie roli znaczących grup społecznych,
- środki realizacji – rola różnych rodzajów działalności rządowej i pozarządowej, w tym źródła i sposoby finansowania.

W Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego zaproponowano szereg działań wpisujących się w ideę zrównoważonego rozwoju m.in. rozwój odnawialnych źródeł energii, edukacja w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej, zrównoważone korzystanie z zasobów naturalnych, przyrodniczych i bioróżnorodności.

Strategia Europa 2020

„Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu „Europa 2020””, przyjęta przez Radę Europejską 17 czerwca 2010 r., to kluczowy dokument dla średniookresowej strategii rozwoju kraju jako członka Unii Europejskiej. Ten fundamentalny dla rozwoju Unii Europejskiej dokument określa działania, których podjęcie przyspieszy wyjście z obecnego kryzysu i otworzy europejską gospodarkę na przyszłe wyzwania. W ramach Strategii wyznaczone zostały 3 priorytety, które będą realizowane na szczeblu unijnym i krajowym:

- wzrost inteligentny (zwiększenie roli wiedzy, innowacji, edukacji i społeczeństwa cyfrowego)
- wzrost zrównoważony (produkcja efektywniej wykorzystująca zasoby, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności)
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (zwiększenie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji, walka z ubóstwem).

Polityka ekologiczna w Unii Europejskiej

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest VII Ogólny Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego do 2020 roku. W dokumencie tym sprecyzowano cele polityki ochrony środowiska w zakresie czterech najważniejszych dziedzin:

- zmiany klimatu;
- przyroda i różnorodność biologiczna;
- środowisko i zdrowie;
- zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i odpadami.

System prawny Unii Europejskiej obejmuje szeroki zestaw przepisów z zakresu ochrony środowiska, których realizacja, w związku z trwającym procesem dostosowywania się Polski do wymogów unijnych, powinna także być traktowana jako priorytet. O ile VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego, podobnie jak poprzednie programy, spełni rolę katalizatora dla działalności organizacyjnej i legislacyjnej Wspólnoty w zakresie ochrony środowiska, to proces harmonizacji polskiego prawa i standardów środowiskowych z regulacjami unijnymi trwa już wiele lat i będzie w przyszłości przebiegać w drodze dalszej implementacji zapisów dyrektyw Unii Europejskiej. Najpoważniejsze konsekwencje dziś i w przyszłości dla ochrony środowiska, ale i dla funkcjonowania podmiotów gospodarczych, samorządów, administracji mają dyrektywy odnoszące się do:

- standardów emisji SO₂, NO_x, pyłów zawieszonych i dopuszczalnych emisji tych substancji przez instalacje przemysłowe, energetyczne (w tym spalarnie odpadów) oraz transport,
- zanieczyszczeń emitowanych przez silniki (samochodów, pociągów, samolotów),
- jakości wody pitnej,
- redukcji zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez nawozy i pestycydy,
- ochrony zasobów wodnych i ekosystemów od wody zależnych,
- oczyszczania i odprowadzania ścieków,
- instalacji do przerobu lub utylizacji odpadów,
- gospodarowania odpadami przemysłowymi,
- użytkowania i składowania odpadów niebezpiecznych i toksycznych,
- opakowań i gospodarki odpadami opakowaniowymi,
- ograniczania różnych rodzajów hałasu,
- zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń oraz zarządzania ryzykiem ekologicznym,
- ochrony przyrody, w tym powstrzymania utraty różnorodności biologicznej, m. in. utworzenia europejskiej sieci obszarów Natura 2000.

Traktat Akcesyjny nawiązuje do priorytetów polityki środowiskowej Unii Europejskiej, ale w wielu przypadkach wykracza poza ten zakres. W dziedzinie zrównoważonego wykorzystania surowców, podstawowym problemem w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę jest mała dostępność wody o dobrej jakości. Perspektywnym zagrożeniem mogą natomiast stać się zjawiska o charakterze globalnym, z możliwym wpływem zmian klimatycznych na dyspozycyjność zasobów wodnych. Zużycie nośników energii obniża się, lecz nie uda się osiągnąć wzrostu gospodarczego bez przyrostu zużycia energii.

W odniesieniu do priorytetu dotyczącego różnorodności biologicznej będzie rosła presja na zwiększoną ochronę obszarów o znaczeniu wspólnotowym i włączanie cennych obszarów do europejskiej sieci Natura 2000. Przewiduje się konieczność ochrony obszarów wodno-błotnych oraz skutecznej rekultywacji terenów zdegradowanych. W przypadku priorytetu dotyczącego wpływu środowiska na zdrowie konieczne będzie dostosowanie emisji zanieczyszczeń powietrza do ostrych limitów emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu, amoniaku i pyłu zawieszzonego z obiektów energetycznych, przemysłu i transportu drogowego. Konieczne będzie przestrzeganie limitów emisyjnych gazów cieplarnianych oraz węglowodorów z przeładunków paliw płynnych. Ze względu na wpływ zasobów wodnych na równowagę rozwoju, zapewnienie poprawy jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wody zależnych należy uwzględnić wymagania związane z wdrażaniem ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały uwzględnione w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego. Założenia te zostały określone w następujących celach:

- Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa,
- Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu,
- Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych,
- Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych,
- Racjonalna gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
- Ochrona, odtwarzanie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności.

3.2. Nadrzędne dokumenty strategiczne szczebla krajowego

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Dokument stanowi najszerzy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce.

Wyodrębniono trzy obszary strategiczne, w każdym z obszarów zostały określone strategiczne cele rozwojowe. Cele strategiczne uzupełnione są sprecyzowanymi kierunkami interwencji. Z punktu widzenia niniejszego opracowania ważne są następujące cele:

- Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
 - Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
 - Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
 - Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
 - Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
 - Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,
- Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
 - Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
 - Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
 - Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast,
- Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski

- o Kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

Wśród celów przyjętych w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego, które są spójne z celami wyznaczonymi w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, należy wymienić:

- Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa,
- Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu,
- Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych,
- Ochrona, odtwarzanie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Dokument został przyjęty uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 roku. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Ujęte w Strategii projekty strategiczne stanowią strategiczne zadania państwa. W części odnoszącej się do rozwoju zrównoważonego terytorialnie wskazane są również obszary strategicznej interwencji państwa.

W dokumencie wyszczególniono trzy cele strategiczne, do których przypisano konkretne obszary.

I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną

- Reindustrializacja
- Rozwój innowacyjnych firm
- Małe i średnie przedsiębiorstwa
- Kapitał dla rozwoju
- Ekspansja zagraniczna

II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

- Spójność społeczna
- Rozwój zrównoważony terytorialnie .

III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu

- Prawo w służbie obywatelom i gospodarce
- Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem
- E-państwo
- Finanse publiczne
- Efektywne wykorzystanie środków Unii Europejskiej.

W zakresie ochrony środowiska wyznaczono cel - Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców.

Kierunki interwencji:

- Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód,
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego,
- Ochrona gleb przed degradacją,
- Zarządzanie zasobami geologicznymi,
- Gospodarka odpadami,
- Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.

Wszystkie przyjęte w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego cele są spójne z celami ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

Głównym celem Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę. W dokumencie sformułowano 3 cele szczegółowe i kierunki interwencji. Poniżej przedstawiono te, które mają wpływ na kształtowanie polityki ochrony środowiska Powiatu Żagańskiego.

- Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

- Kierunek interwencji 1.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
- Kierunek interwencji 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
- Kierunek interwencji 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
- Kierunek interwencji 1.4. Uporządkowanie zarządzania przestrzenią,
- Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię
 - Kierunek interwencji 2.1. Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii,
 - Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej,
 - Kierunek interwencji 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,
 - Kierunek interwencji 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,
- Cel 3. Poprawa stanu środowiska
 - Kierunek interwencji 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
 - Kierunek interwencji 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
 - Kierunek interwencji 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
 - Kierunek interwencji 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Cele z Programu, które są spójne z przedstawionymi powyżej to:

- Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa,
- Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych,
- Racjonalna gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
- Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi,
- Ochrona, odtwarzanie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności,
- Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020

Głównym celem opracowania jest określenie kluczowych kierunków rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w perspektywie do 2020 r., a tym samym właściwe adresowanie zakresu interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych. W zakres ochrony środowiska Powiatu Żagańskiego wpisują się następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej
 - Priorytet 2.1. Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich
 - a) Kierunek interwencji 2.1.3. Rozbudowa i modernizacja ujęć wody i sieci wodociągowej,
 - b) Kierunek interwencji 2.1.4. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków,
 - c) Kierunek interwencji 2.1.5. Rozwój systemów zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - d) Kierunek interwencji 2.1.6. Rozbudowa sieci przesyłowej i dystrybucyjnej gazu ziemnego,
 - Priorytet 2.2. Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich
 - a) Kierunek interwencji 2.2.1. Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej i kolejowej,
 - b) Kierunek interwencji 2.2.2. Tworzenie powiązań lokalnej sieci drogowej z siecią dróg regionalnych, krajowych, ekspresowych i autostrad,
 - Priorytet 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich
 - a) Kierunek interwencji 2.5.1. Rozwój infrastruktury wodno-melioracyjnej i innej łagodzącej zagrożenia naturalne,
- Cel szczegółowy 3. Bezpieczeństwo żywnościowe

- Priorytet 3.2. Wytwarzanie wysokiej jakości, bezpiecznych dla konsumentów produktów rolno-spożywczych
 - a) Kierunek interwencji 3.2.2. Wsparcie wytwarzania wysokiej jakości produktów rolno-spożywczych, w tym produktów wytwarzanych metodami integrowanymi, ekologicznymi oraz tradycyjnymi metodami produkcji z lokalnych surowców i zasobów oraz produktów rybnych,
- Priorytet 3.4. Podnoszenie świadomości i wiedzy producentów oraz konsumentów w zakresie produkcji rolno-spożywczej i zasad żywienia
 - a) Kierunek interwencji 3.4.3. Wsparcie działalności innowacyjnej ukierunkowanej na zmiany wzorców produkcji i konsumpcji,
- Cel szczegółowy 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich
 - Priorytet 5.1. Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich
 - a) Kierunek interwencji 5.1.2. Ochrona jakości wód, w tym racjonalna gospodarka nawozami i środkami ochrony roślin,
 - b) Kierunek interwencji 5.1.3. Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych na potrzeby rolnictwa i rybactwa oraz zwiększanie retencji wodnej,
 - c) Kierunek interwencji 5.1.4. Ochrona gleb przed erozją, zakwaszeniem, spadkiem zawartości materii organicznej i zanieczyszczeniem metalami ciężkimi,
 - d) Kierunek interwencji 5.1.5. Rozwój wiedzy w zakresie ochrony środowiska rolniczego i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich i jej upowszechnianie,
 - Priorytet 5.2. Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego
 - a) Kierunek interwencji 5.2.1. Zachowanie unikalnych form krajobrazu rolniczego,
 - b) Kierunek interwencji 5.2.2. Właściwe planowanie przestrzenne,
 - c) Kierunek interwencji 5.2.3. Racjonalna gospodarka gruntami,
 - Priorytet 5.4. Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich
 - a) Kierunek interwencji 5.4.1. Racjonalne zwiększenie zasobów leśnych,
 - b) Kierunek interwencji 5.4.2. Odbudowa drzewostanów po zniszczeniach spowodowanych katastrofami naturalnymi,
 - c) Kierunek interwencji 5.4.4. Wzmacnianie publicznych funkcji lasów,
 - Priorytet 5.5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich
 - a) Kierunek interwencji 5.5.1. Racjonalne wykorzystanie rolniczej i rybackiej przestrzeni produkcyjnej do produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
 - b) Kierunek interwencji 5.5.2. Zwiększenie dostępności cenowej i upowszechnienie rozwiązań w zakresie odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców obszarów wiejskich.

W związku z wyżej wymienionymi celami, w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego określono cele:

- Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa,
- Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych,
- Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenie powiatu,
- Racjonalna gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
- Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi,
- Dobra jakość gleb oraz rekultywacja terenów zdegradowanych,
- Ochrona, odtwarzanie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności.

Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

Dokument określa podstawowe kierunki polityki energetycznej. Są nimi:

- poprawa efektywności energetycznej,
- wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii,
- dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej,
- rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw,
- rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii,
- ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

Wśród celów określonych w Polityce energetycznej Polski do 2030 roku, które kształtują politykę energetyczną Powiatu Żagańskiego należy wymienić:

1. Cele w zakresie wzrostu bezpieczeństwa dostaw paliw i energii:
 - rozbudowa systemu przesyłowego i dystrybucyjnego gazu ziemnego.
2. Cele w zakresie rozwoju wykorzystania OZE:
 - wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
 - Zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach
3. Cele w zakresie ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko:
 - ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
 - ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych.

W związku z wyżej wymienionymi celami, w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego określono cel jako poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa, który zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących kierunków interwencji: spełnianie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Zaplanowano również działania w zakresie rozwoju rozproszonych odnawialnych źródeł energii.

3.3. Krajowe dokumenty sektorowe

Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (AKPOŚK2017)

Piąta aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (AKPOŚK2017) została zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2017 roku.

Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. KPOŚK jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji, o RLM większej od 2000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Zgodnie z art. 43 ust. 4c ustawy - Prawo wodne, KPOŚK podlega okresowej aktualizacji przynajmniej raz na cztery lata. Ostatnia, a zarazem czwarta aktualizacja Programu została zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 21 kwietnia 2016 r.

AKPOŚK 2017 zawiera wykaz aglomeracji oraz planowanych inwestycji w zakresie ich wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków w latach 2016 -2021 (stan na dzień 30 września 2016 r.). Wyjątkiem są aglomeracje (zgodnie z definicją zawartą w art. 43 ust. 2 ustawy - Prawo wodne), których uchwały podjęto w okresie od 1 października 2016r. do 31 grudnia 2016 r., gdyż zgodnie z decyzją MŚ uzupełniono dokument o aglomeracje wyznaczone w tym terminie. Aglomeracje takie przedstawiają stan z końca grudnia 2016 r. zgodny z podjętą uchwałą (stan na dzień 31 grudnia 2016 r.). W przypadku uzyskania dofinansowania w ramach nowej perspektywy finansowej jest możliwe zakończenie inwestycji do 2023 r. zgodnie z zasadą n+3.

Wykaz inwestycji planowanych po 2016 r. wynika z dalszych niezbędnych potrzeb zgłaszanych przez samorządy w celu zakończenia inwestycji i wypełnienia wymogów dyrektywy 91/271/EWG, uwzględniając jednocześnie nową perspektywę finansową 2014-2020 (lub wynikającą z Umowy Partnerstwa). Biorąc jednak pod uwagę spójność dokumentów planistycznych wszystkie planowane inwestycje powinny zostać zrealizowane w perspektywie do 2021 r., to znaczy do zakończenia kolejnego cyklu realizacji planów gospodarowania wodami oraz programu wodno-środowiskowego kraju.

Głównym celem Powiatu w realizacji założeń Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych są inwestycje związane z rozbudową sieci kanalizacyjnej i modernizacją oczyszczalni ścieków, które będą realizowane przez gminy.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO 2022)

Dokument został przyjęty uchwałą nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 roku w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022.

Dokument obejmuje zakres działań niezbędnych dla zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju. W KPGO oprócz kontynuacji dotychczasowych zadań, ujęto nowe cele i zadania, które

dotyczą 6 kolejnych lat, a perspektywicznie okresu do 2030 r. Głównym celem dokumentu jest określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym. Zgodnie z założeniami Kpgo, przede wszystkim należy zapewnić realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami - a więc zapobiegać ich wytwarzaniu oraz stworzyć niezbędną infrastrukturę do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling i osiągnąć założone cele.

W Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego sformułowano cel „Racjonalna gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami”, do którego przypisano kierunki interwencji: działania w zakresie kształtowania systemu gospodarki odpadami, działania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, usuwanie azbestu

Zaplanowano również działania edukacyjno-informacyjne mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami oraz wsparcie finansowe działań związanych z usuwaniem azbestu.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKA)

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, będący aktualizacją dotychczas obowiązującego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski (z 2002 r.), wyznacza następujące cele dotyczące azbestu:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele te realizowane powinny być przez następujące działania:

- do 2012 r. przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji programu,
- działania edukacyjno-informacyjne,
- zadania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest,
- działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia, w tym działalność Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem.

W Programie wskazano również:

- możliwość składowania odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych,
- wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu,
- pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

W Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego do realizacji wyżej wymienionych celów zaplanowano działania polegające na wsparciu mieszkańców w usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz działania edukacyjno-informacyjne, mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Program ochrony środowiska nawiązuje również do dokumentu opracowywanego przez Ministerstwo Środowiska dotyczącego „Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”. Głównym celem Strategii jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Plan zakłada następujące kierunki działań w odniesieniu do poszczególnych sektorów (z zaznaczeniem uszczegółowienia ich i wdrożenia na poziomie regionalnym i lokalnym):

1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:

- dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu;
- dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu;
- ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu;

- adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie;
 - zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu.
2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:
 - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami;
 - organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu.
 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:
 - wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu,
 - zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.
 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:
 - monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie),
 - miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu.
 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:
 - promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;
 - budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.
 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:
 - zwiększenie świadomości odnośnie ryzyka związanego ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu;
 - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

W Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego wyżej wymienione kierunki działań zostały ujęte w takich celach jak:

- Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa,
- Ochrona mieszkańców przed powodzią, suszą i deficytem wody,
- Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi.

3.4. Wojewódzkie dokumenty strategiczne i programowe

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 jest załącznikiem do uchwały nr XXXII/319/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 listopada 2012 roku. Stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa, określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary szczególnej interwencji. Łączy w sobie diagnozę stanu regionu, stojące przed nim wyzwania rozwojowe i aspiracje jego mieszkańców. Strategia jest planem postępowania władz regionalnych, tak w procesie zarządzania województwem, jak i w inicjowaniu oraz rozwijaniu mechanizmów współpracy pomiędzy samorządem terytorialnym, sferą biznesową i mieszkańcami województwa. Uwzględnienie w Strategii dokumentów planistycznych szczebla międzynarodowego i krajowego gwarantuje skorelowanie procesów rozwojowych województwa lubuskiego z podstawowymi założeniami europejskiej i krajowej polityki rozwoju regionalnego. Celem głównym strategii rozwoju województwa lubuskiego jest wykorzystanie potencjałów województwa lubuskiego do wzrostu jakości życia, dynamizowania konkurencyjnej gospodarki, zwiększenia spójności regionu oraz efektywnego zarządzania jego rozwojem. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację czterech celów strategicznych.

Zapisane działania, które pośrednio lub bezpośrednio kształtują politykę ochrony środowiska Powiatu Żagańskiego mieszczą się w następujących celach strategicznych:

Cel strategiczny – Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna

Cel operacyjny 1.5 – Rozwój subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich

Subregionalnym i lokalnym ośrodkiem miejskim zapewnione zostanie wsparcie w zakresie rozwoju funkcji gospodarczych, podnoszenia jakości usług publicznych, modernizacji infrastruktury oraz prowadzenia programów rewitalizacji, szczególnie na słabo wykorzystywanych obecnie terenach powojaskowych i poprzemysłowych.

Cel operacyjny 1.6 – Udoskonalanie oraz rozbudowa infrastruktury energetycznej i ochrony środowiska

Na terenie województwa stworzone zostaną wysokosprawne systemy energetyczne, zapewniające bezpieczeństwo energetyczne i optymalne wykorzystanie niezbędnych surowców oraz infrastruktury, tj. pełne i bezawaryjne zaopatrzenie mieszkańców i podmiotów gospodarczych w energię elektryczną,

ciepło, gaz ziemny i paliwa. W gospodarce i budownictwie zastosowane zostaną rozwiązania energooszczędne, pozwalające na ograniczenie zużycia energii i obniżenie wielkości emisji substancji zanieczyszczających do powietrza. Gospodarowanie zasobami energetycznymi będzie odbywać się w sposób racjonalny, ze szczególnym uwzględnieniem zwiększenia efektywności, np. w obiektach użyteczności publicznej. Wzrośnie wykorzystanie źródeł energii odnawialnej. Konieczne będzie podjęcie działań na rzecz dostosowania do zmian klimatycznych. Poprawie ulegną także systemy zaspokajania potrzeb ludności oraz gospodarki regionu w zakresie dostaw wody w wymaganej ilości oraz o właściwych parametrach, tj. dostęp do sieci wodociągowej w miejscach zamieszkania lub podejmowania działalności gospodarczej; zapewnienie skutecznych i efektywnych systemów zbierania i oczyszczania ścieków (budowa, przebudowa i remont sieci kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalni ścieków), tworzenie sprawnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi w oparciu o regionalne zakłady zagospodarowania odpadów, wspieranie działań w zakresie zapobiegania i ograniczania wytwarzania odpadów komunalnych, wdrażanie technologii odzysku, w tym recyklingu, wdrażania technologii ostatecznego unieszkodliwiania odpadów komunalnych, a także likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów.

Cel operacyjny 1.6 – Rozwój potencjału turystycznego województwa

Rozbudowana zostanie baza turystyczna, szczególnie ta o podwyższonym standardzie. Intensywnie promowane będą atrakcyjne, zintegrowane produkty turystyczne związane z lokalnymi zasobami, np. dziedzictwem kulturowym, przyrodniczym, historycznym. Rozwój turystyki będzie uwzględniać działania międzyregionalne podejmowane wspólnie z sąsiednimi województwami (np. tworzenie wspólnych szlaków tematycznych, infrastruktury wodnej itp.).

Cel operacyjny 1.7 – Poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Wśród głównych zadań należy wymienić m.in. wsparcie wytwarzania i promocji żywności wysokiej jakości (w tym produktów tradycyjnych), wzmocnienie powiązań produkcji rolniczej z przetwórstwem, marketingiem i dystrybucją, czy budowanie sprawnego i nowoczesnego doradztwa rolniczego.

Cel strategiczny – Wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna

Cel operacyjny 2.1 – Budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej

Do 2020 r. znacząco zmodernizowana, a częściowo także rozbudowana zostanie infrastruktura drogowa. Szczególne znaczenie będzie miała poprawa bezpieczeństwa oraz minimalizacja uciążliwości dróg dla mieszkańców. Odnowiony zostanie tabor kolejowy, a najważniejsze linie kolejowe będą modernizowane.

Szczególne uwaga poświęcona zostanie pozostałym gałęziom transportu, dla rozwoju których województwo posiada dogodne warunki - transport lotniczy i wodny. Poza tym będzie się dbało również o spójność komunikacyjną, szczególnie pomiędzy sieciami transportowymi o znaczeniu międzynarodowym i regionalnym.

Cel operacyjny 2.2 – Usprawnienie systemu transportu publicznego

Podjęcie działań mających na celu poprawę jakości obsługi komunikacyjnej ludności, czyli m.in. zapewnienie odpowiedniego taboru i działań organizacyjnych, pozwalających na optymalizację istniejących i uruchomienie nowych połączeń komunikacyjnych oraz usprawnienie transportu w aglomeracjach miejskich i obszarach podmiejskich. Istotne będą także przedsięwzięcia na rzecz zmniejszenia obciążeń środowiska oraz uciążliwości dla mieszkańców związanych z transportem, poprzez zwiększanie udziału transportu publicznego w ruchu osobowym oraz przez stałe zwiększanie udziału transportu kombinowanego i kolejowego w przewozach.

Cel strategiczny – Społeczna i terytorialna spójność regionu

Cel operacyjny 3.5 – Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Zasadniczym celem stanie się bardziej intensywne włączenie tych obszarów w procesy rozwojowe regionu i kraju. Do 2020 r. częściowo przezwyciężony zostanie problem utrudnionego dostępu bądź też ograniczony wachlarz usług publicznych, z jakich mogą skorzystać mieszkańcy obszarów wiejskich. Jednym z ważnych mechanizmów zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich będzie poprawa dostępności, w tym komunikacyjnej do regionalnych i powiatowych ośrodków administracyjnych.

Cel operacyjny 3.6 – Wsparcie budowy oraz modernizacji systemów i infrastruktury zapobiegania zagrożeniom

W obliczu stałego narażenia województwa lubuskiego na szereg negatywnych skutków wynikających m.in. z uwarunkowań pogodowych (np. długotrwałe opady lub susze) podejmowane będą działania dążące do zwiększania bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, przeciwpożarowego oraz minimalizacji skutków suszy. Podjęte będą projekty i programy mające na celu przeciwdziałanie klęskom żywiołowym oraz m.in. ograniczenie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej i użyteczności publicznej na terenach zalewowych.

W Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego wyżej wymienione cele operacyjne zostały ujęte w takich celach jak:

- Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa,
- Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych,
- Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenie powiatu,
- Ochrona mieszkańców przed powodzią, suszą i deficytem wody,
- Racjonalna gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
- Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi,
- Dobra jakość gleb oraz rekultywacja terenów zdegradowanych,
- Ochrona, odtwarzanie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności.

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2017-2020

Dnia 10 kwietnia 2017 r. Sejmik Województwa Lubuskiego Uchwałą nr XXIX/450/17 uchwalił „Program ochrony środowiska dla województwa lubuskiego.”

W Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego wyznaczono 11 obszarów interwencji, dla których przypisano cele strategiczne i cele szczegółowe.

Obszar interwencji PA: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel strategiczny: Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa, spełnianie standardów emisyjnych z instalacji

Cele szczegółowe:

PA 1. Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza

PA 2. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych

Obszar interwencji W: Gospodarka wodna

Cel strategiczny: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych województwa Zapewnienie skutecznej ochrony przed powodzią i suszą

Cele szczegółowe:

W 1. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

W 2. Zwiększenie przepustowości koryt rzecznych

W 3. Ograniczenie wrażliwości terenów zagrożonych powodzią

W 4. Ograniczenie wrażliwości terenów zagrożonych suszą

Obszar interwencji GWŚ: Gospodarka wodno-ściekowa

Cel strategiczny: Rozbudowa zbiorowego systemu oczyszczania ścieków

Cele szczegółowe: Zwiększenie dostępu ludności do instalacji ochrony środowiska

GWŚ 1. Realizacja zadań AKPOŚK

Obszar interwencji GO: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel strategiczny: Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz hierarchią sposobów postępowania z odpadami

Cele szczegółowe:

GO 1. Działania w zakresie kształtowania systemu gospodarki odpadami GO 2. Działania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

GO 3. Działania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi

Obszar interwencji OP: Zasoby przyrodnicze

Cel strategiczny: Ochrona, odtwarzanie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności

Cele szczegółowe:

OP 1. Pogłębianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa

OP 2. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych

OP 3. Ochrona i odtwarzanie różnorodności biologicznej systemów leśnych

OP 4. Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych

OP 5. Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych

OP 6. Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobieganie ich skutkom

OP 7. Ochrona krajobrazu oraz ochrona korytarzy ekologicznych

Obszar interwencji H: Zagrożenia hałasem

Cel strategiczny: Zmniejszenie uciążliwości hałasu poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów

Cele szczegółowe:

H 1. Monitoring hałasu i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas

H 2. Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców

Obszar interwencji PEM: Pola elektromagnetyczne

Cel strategiczny: Ochrona przed negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Cele szczegółowe:

PEM 1. Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych na terenie województwa

PEM 2. Preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego

Obszar interwencji OZE: Odnawialne źródła energii

Cel strategiczny OZE: Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Cel szczegółowy:

OZE 1. Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii

Obszar interwencji PAP: Zagrożenia poważnymi awariami

Cel strategiczny: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków

Cele szczegółowe:

PAP 1. Minimalizacja ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i w wyniku transportu

PAP 2. Minimalizacja skutków wystąpienia poważnych awarii

Obszar interwencji K: Zasoby geologiczne

Cel strategiczny: Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi

Cel szczegółowy:

K 1. Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego

Obszar interwencji GL: Gleby (degradacja powierzchni ziemi i gleb)

Cel strategiczny: Ochrona powierzchni ziemi przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych

Cel szczegółowy:

GL 1. Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Wszystkie wyznaczone w wojewódzkim programie ochrony środowiska cele zostały uwzględnione w powiatowym Programie ochrony środowiska.

Aktualizacja Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego

Uchwałą nr XXIX/448/17 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 10 kwietnia 2017 r. została przyjęta „Aktualizacja Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami wraz z Planem Inwestycyjnym w zakresie odpadów komunalnych”.

Jednym z głównych priorytetów POŚ jest gospodarka odpadami, stąd cele zawarte w Programie muszą być ściśle powiązane z założeniami WPGO. W Aktualizacji założone do osiągnięcia cele zostały określone na podstawie PGO i przypisane wg rodzajów odpadów. W gospodarce odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji, przyjęto następujące cele:

- zmniejszenie ilości powstających odpadów,
- zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji,
- doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
- zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie),
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych,
- zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych,
- utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi,
- monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12),

- zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m., od 1 stycznia 2016 r.

W gospodarce odpadami zawierającymi PCB przyjęto cel polegający na kontynuacji likwidacji urządzeń o zawartości PCB poniżej 5 dm³.

W gospodarce odpadami medycznymi i weterynaryjnymi przyjęto następujące cele:

- zapewnienie odpowiedniego rozmieszczenia, ilości oraz wydajności spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych w ujęciu regionalnym tak, aby ograniczyć transport tych odpadów w celu przestrzegania zasady bliskości;
- podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych, w tym segregacji odpadów u źródła powstawania. Ograniczenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych.

W gospodarce zużytymi bateriami i zużytymi akumulatorami przyjęto następujące cele:

- wzrost świadomości społeczeństwa oraz przedsiębiorców na temat prawidłowego sposobu postępowania ze zużytymi bateriami i zużytymi akumulatorami; osiągnięcie w 2016 r. i w latach następnych poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, w wysokości co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów przenośnych;
- utrzymanie poziomu wydajności recyklingu.

W gospodarce zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym przyjęto następujące cele:

- zwiększenie świadomości społeczeństwa i przedsiębiorców na temat prawidłowego sposobu postępowania z ZSEE;
- ograniczenie powstawania odpadów w postaci ZSEE;
- zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania ZSEE;
- zapewnienie osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2017 r.

W gospodarce pojazdami wycofanymi z eksploatacji przyjęto następujące cele:

- osiąganie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu odniesionych do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku co najmniej na poziomie odpowiednio 95% i 85%;
- ograniczenie nieuczciwych praktyk w zakresie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (zwiększenie ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji kierowanych do legalnych stacji demontażu);
- ograniczenie liczby pojazdów sprowadzanych z zagranicy bezpośrednio do stacji demontażu w sposób nielegalny.

W gospodarce odpadami zawierającymi azbest przyjęto cel polegający na osiągnięciu celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

W gospodarce olejami odpadowymi przyjęto następujące cele:

- zapobieganie powstawaniu olejów odpadowych;
- dążenie do zwiększenia ilości zbieranych olejów odpadowych;
- utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%;
- w przypadku preparatów smarowych: wzrost poziomu recyklingu do wartości co najmniej 35% oraz poziomu odzysku do wartości co najmniej 50% w 2020 r.

Cele w zakresie gospodarki przeterminowanymi środkami ochrony roślin - kształtowanie systemu zbierania przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po tych środkach pochodzących z bieżącej produkcji i stosowania w rolnictwie.

Cele w zakresie gospodarki odpadami materiałów wybuchowych to sukcesywne zagospodarowywanie odpadów materiałów wybuchowych.

W gospodarce zużytymi oponami przyjęto następujące cele:

- utrzymanie dotychczasowego poziomu odzysku w wysokości co najmniej 75%, a recyklingu w wysokości co najmniej 15%;
- zwiększenie świadomości społeczeństwa, w tym przedsiębiorców na temat właściwego to jest zrównoważonego użytkowania pojazdów, w szczególności opon oraz dozwolonych przepisami prawa sposobów postępowania ze zużytymi oponami.

W gospodarce odpadami z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej przyjęto następujące cele:

- zwiększenie świadomości wśród inwestorów oraz podmiotów wytwarzających odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej na temat należytego postępowania ze strumieniem wyżej wskazanych odpadów, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania oraz recyklingu; utrzymanie poziomu przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych na poziomie minimum 70% wagowo.

W zakresie gospodarki komunalnymi osadami ściekowymi przyjęto następujące cele:

- całkowite zaniechanie składowania KOS;
- zwiększenie ilości KOS przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz ilości KOS poddanych termicznemu przekształcaniu;
- dążenie do maksymalizacji stopnia wykorzystania substancji biogenych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego, chemicznego oraz środowiskowego.

W gospodarce odpadami ulegającymi biodegradacji innymi niż komunalne przyjęto następujący cel – w okresie do 2022 r. i w latach następnych utrzymanie masy składowanych odpadów na poziomie nie większym niż 40% masy wytworzonych odpadów.

W gospodarce odpadami opakowaniowymi przyjęto następujące cele:

- zapewnienie odpowiedniej jakości odpadów opakowaniowych zbieranych selektywnie w gospodarstwach domowych;
- utrzymanie poziomów odzysku i recyklingu co najmniej na poziomie określonym
- osiągnięcie i utrzymanie co najmniej poziomów odzysku i recyklingu w poszczególnych latach dla opakowań wielomateriałowych
- wyeliminowanie stosowania nieuczciwych praktyk w zakresie wystawiania dokumentów potwierdzających przetworzenie odpadów opakowaniowych;
- zwiększenie świadomości użytkowników i sprzedawców środków zawierających substancje niebezpieczne, w tym środki ochrony roślin, odnośnie prawidłowego postępowania z opakowaniami po tych produktach.

W gospodarce odpadami z grupy 01, 06 i 10 przyjęto następujące cele:

- zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku;
- ograniczenie masy wytworzonych odpadów w stosunku do wielkości produkcji;
- zwiększenie stopnia zagospodarowania odpadów w podziemnych wyrobiskach kopalni, w tym poprzez odzysk.

Problematyka prawidłowego gospodarowania odpadami również została ujęta w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego. Przyjęto cel – racjonalna gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, który będzie realizowany przez następujące kierunki interwencji:

- Działania w zakresie kształtowania systemu gospodarki odpadami,
- Działania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi,
- Usuwanie azbestu.

Aktualizacja programu ochrony powietrza dla strefy lubuskiej ze względu na przekroczenie wartości dopuszczalnej pyłu zawieszonego PM10 oraz wartości docelowych benzo(a)pirenu oraz arsenu w nim zawartych

Aktualizacja programu ochrony powietrza dla strefy lubuskiej została uchwalona przez Sejmik Województwa Lubuskiego uchwałą nr XLII/626/18 z dnia 26 lutego 2018 roku. Zgodnie z roczną oceną jakości powietrza w województwie lubuskim w 2016 r., w ramach klasyfikacji stref z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia, strefa lubuska została zakwalifikowana do klasy C ze względu na ponadnormatywne stężenia pyłu zawieszonego PM10 oraz do klasy C ze względu na ponadnormatywne stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10. Z uwagi na dotrzymanie normy w odniesieniu do arsenu, strefa lubuska została zakwalifikowana do klasy A. Dokument ten wskazuje istotne powody (źródła) wystąpienia przekroczeń poziomów normatywnych jakości powietrza w strefie – pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu – oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje obniżenie wartości średnich dobowych pyłu zawieszonego PM10 co najmniej do poziomu dopuszczalnego oraz działania, które spowodują obniżenie wartości średnich rocznych benzo(a)pirenu, a które nie będą pociągać za sobą niewspółmiernych kosztów. Dla arsenu nie wskazuje się dodatkowych działań, ze względu na stwierdzenie w ramach rocznej oceny jakości powietrza w województwie lubuskim w 2016 r. dotrzymanie normy jakości powietrza dla tego zanieczyszczenia. W konsekwencji wdrożenia działań wskazanych w dokumencie spodziewana jest

poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w strefie.

W ramach realizacji Programu ochrony powietrza ustalono obowiązki organu samorządu powiatowego:

1. Realizacja działań wynikających z harmonogramu rzeczowo-finansowego,
2. Przekazywanie organowi przyjmującemu program ochrony powietrza sprawozdania z realizacji działań przewidzianych w harmonogramie rzeczowo-finansowym do 30 kwietnia,
3. Uwzględnianie w dokumentach strategicznych powiatów zagadnień ochrony powietrza spójnych z dokumentami programowymi opracowanymi na poziomie województwa.

Pozostałe obowiązki starostów powiatów wspomagające osiągnięcie poziomów normatywnych substancji w powietrzu w ramach realizacji programu ochrony powietrza to:

1. Likwidacja bądź modernizacja systemów ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej podległych staroście.
2. Coroczna kontrola prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów na stacjach kontroli pojazdów, na terenie powiatów, przez przedstawicieli starostów merytorycznie przygotowanych do pełnienia tego zadania.
3. Uwzględnianie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza, poprzez odpowiednie przygotowywanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględniać będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem.

W Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego, w celu realizacji programów ochrony powietrza, przyjęto cel - poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa. Dzięki konkretnym działaniom planowane jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

3.5. Regionalne dokumenty strategiczne

Strategia zrównoważonego rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2015-2023

Cele określone w *Strategii zrównoważonego rozwoju powiatu żagańskiego na lata 2015–2023* są całościowym spojrzeniem na problemy powiatu. Cele wynikają z przyjętej wizji i zdefiniowanej misji rozwoju. Do celów strategicznych zostały sformułowane cele operacyjne.

Cel strategiczny – zwiększenie konkurencyjności Powiatu Żagańskiego

Cele operacyjne:

- Wspieranie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców powiatu
- Wspieranie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego,
- Rozwój turystyki i rekreacji na terenie powiatu

Cel strategiczny - poprawa jakości życia mieszkańców

Cele operacyjne:

- Rozwój bezpieczeństwa socjalnego, zdrowotnego i publicznego,
- Podniesienie poziomu edukacji i kształcenia ustawicznego,
- Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych,
- Rozwój administracji publicznej i społeczeństwa obywatelskiego

Cel strategiczny - rozwój infrastruktury Powiatu Żagańskiego

Cele operacyjne:

- Poprawa infrastruktury komunikacyjnej,
- Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej,
- Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa.

Przyjęte w strategii cele w zakresie ochrony środowiska zostały uwzględnione w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego. Program jest podstawowym instrumentem do realizacji zadań i inwestycji w zakresie ochrony środowiska na szczeblu lokalnym.

4. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

W *Prognozie* przeanalizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żagańskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025* na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Zgodnie z zapisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, informacje zawarte w Prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu: metod opisowych, analiz jakościowych opartych na danych dostępnych z państwowego monitoringu środowiska, danych literaturowych.

Metodą zastosowaną przy sporządzaniu Prognozy była analiza zgodności celów, kierunków działań i zadań ujętych w harmonogramie przedmiotowego Programu z celami i strategicznymi kierunkami działań ujętymi w dokumentach nadrzędnych. Przeprowadzając analizę potencjalnego oddziaływania Programu na środowisko przyrodnicze odniesiono się do poszczególnych zadań zawartych w Programie. W stosunku do każdego przedsięwzięcia zaplanowanego w ramach Programu ochrony środowiska przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (wody, powietrze atmosferyczne, klimat, klimat akustyczny, gleby, powierzchnię ziemi, faunę, florę, bioróżnorodność, zasoby naturalne, krajobraz). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe i dobra materialne.

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w tabeli tzw. macierzy skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, krótkoterminowych, czy długoterminowych oddziaływań tych zadań.

Opracowując Program i Prognozę wykorzystano dane uzyskane z poniżej przedstawionych jednostek:

- Starostwo Powiatowe w Żaganiu,
- Urzędy Miast i Gmin Powiatu Żagańskiego,
- Główny Urząd Statystyczny,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze,
- Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. (RDOŚ),
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Żaganiu (PSSE),
- Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Gorzowie Wlkp. (OSCHR),
- Nadleśnictwa: Krzystkowice, Lipinki, Nowa Sól, Przemków, Szprotawa, Świętoszów, Wymiarki, Żagań,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział Zielona Góra,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze (ZDW).

5. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Ustala się, iż Prognoza powinna obejmować obszar Powiatu Żagańskiego wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji zadań zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Żagańskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025. W związku z tym obszar objęty prognozą nie może być mniejszy od obszaru będącego przedmiotem tego dokumentu, co jest konieczne zważywszy na wzajemne powiązania poszczególnych elementów środowiska.

W celu dokonania obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach Programu konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań. Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2018 poz. 799 ze zm.), organ wykonawczy powiatu jest zobowiązany sporządzać co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które następnie przedstawia radzie powiatu i przekazuje organowi wykonawczemu województwa.

Nadrzędną zasadą realizacji niniejszego opracowania powinna być realizacja wyznaczonych zadań przez określone jednostki, którym poszczególne zadania przypisano. Z punktu widzenia Programu w realizacji poszczególnych zadań będą uczestniczyć:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu Programem,

- podmioty realizujące zadania *Programu*,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty *Programu*,
- mieszkańcy powiatu, jako główny podmiot odbierający wyniki działań *Programu*.

Realizacja zadań przyjętych w *Programie* to poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie powiatu. Zmiany wartości wskaźników i mierników charakteryzujących elementy środowiska będą stanowiły wymierny efekt realizacji jego założeń.

Wdrażanie *Programu* powinno podlegać regularnej ocenie w zakresie:

- efektywności wykonania zadań,
- aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- stopnia realizacji *Programu* w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- przyczyn rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- niezbędnych modyfikacji i aktualizacji *Programu*.

W *Programie* zostały określone zasady oceny i monitorowania efektów realizacji przyjętych celów. Zaproponowane wskaźniki ilościowe i jakościowe pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych zaplanowanych działań i prognozować związane z tym zmiany w środowisku. W poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki monitorowania realizacji Programu dla poszczególnych obszarów interwencji.

Tabela 2 Wskaźniki monitorowania Programu

Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Rok bazowy 2017	Wartość docelowa lub tendencja zmian do 2021 roku	Źródło danych
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (ogółem)	t/rok	84	Wartość niższa od bazowej	GUS
	Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (ogółem)	t/rok	81 636	Wartość niższa od bazowej	GUS
	Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	%	79,8	100	GUS
	Zanieczyszczenia, dla których stwierdzono klasę C wg kryterium ochrony zdrowia w strefie, w której położony jest powiat	Ilość/rodzaj	4 – PM10, As, B(a)P, O ₃	0	WIOŚ
Zagrożenia hałasem	Odsetek zakładów przekraczających normy emisji hałasu w ogólnej liczbie zakładów skontrolowanych	%	28	0	WIOŚ
Pola elektromagnetyczne	Liczba punktów pomiarowych z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	Szt.	0	0	WIOŚ
Gospodarka wodna	Liczba JCWP rzecznych o aktualnie dobrym stanie	Szt.	5 z 33	Poprawa	Plan gospodarowania wodami dla dorzecza Odry
	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	dam ³ /rok	4414,6	Wartość niższa od bazowej	GUS
	Zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam ³ /rok	289	Wartość niższa od bazowej	GUS
	Zużycie wody na potrzeby rolnictwa i leśnictwa	dam ³ /rok	1382	Wartość niższa od bazowej	GUS
	Wskaźnik zużycia wody na 1 mieszkańca w gosp. dom.	m ³ /rok	54,9	Wartość niższa od bazowej	GUS
	Długość rowów melioracyjnych	m	137 434	Utrzymanie lub wzrost do wartości bazowej	PGW WP Zarząd Zlewni w Lwówku Śląskim
	Długość wałów przeciwpowodziowych	km	59,056	Utrzymanie lub wzrost do wartości bazowej	PGW WP RZGW Wrocław
Gospodarka wodno-	Długość sieci wodociągowej	Km	665,1	Wartość wyższa od	GUS

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żagańskiego
na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025

Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Rok bazowy 2017	Wartość docelowa lub tendencja zmian do 2021 roku	Źródło danych	
ściekowa				bazowej		
	Długość sieci kanalizacyjnej	km	417,6	Wartość wyższa od bazowej	GUS	
	Liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego w aglomeracjach	osoba	56 392	Wartość wyższa od bazowej	AKPOŚK	
	Liczba mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych w aglomeracjach	osoba	5 310	Wartość niższa od bazowej (nowe przyłącza kanalizacyjne)	AKPOŚK	
	Liczba mieszkańców korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w aglomeracjach	osoba	5 766	Wartość niższa od bazowej (nowe przyłącza kanalizacyjne)	AKPOŚK	
	Liczba funkcjonujących komunalnych oczyszczalni ścieków	Szt.	11	11	Gminy	
Zasoby geologiczne	Liczba wydanych koncesji na wydobywanie kopalin (w tym zmiany koncesji)	Szt.	7 (12)	Wg wydanych decyzji	Starostwa, Marszałek Województwa	
Gleby	Powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych wymagających rekultywacji	ha	197,1537	Wartość niższa od bazowej	GUS	
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych	Mg	25 673,826	Wartość niższa od bazowej	Gminy	
	Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych	Mg	20290,83	Wartość niższa od bazowej	Gminy	
	Mieszkańcy objęci systemem odbioru odpadów komunalnych	%	94,8	100	Gminy	
	Mieszkańcy prowadzący selektywną zbiórkę odpadów komunalnych	%	78,8	100	Gminy	
	Uzyskane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku poszczególnych odpadów w skali powiatu	- biodegradowalne - opakowaniowe - budowlane	% % %	- 0% - 31,3% - 94,2%	-do 35% - ponad 50% - utrzymanie 100% (do 2020 r.)	Sprawozdania Gmin
	Masa usuniętych wyrobów azbestowych	Mg	1374,95 (wg stanu na 30.06.2018r.)	Wartość wyższa od bazowej	Baza azbestowa	
				29 887,89	Utrzymanie lub wzrost do wartości bazowej	GUS
Zasoby przyrodnicze	Powierzchnia terenów objęta formami prawnej ochrony (bez obszarów Natura 2000)	ha	29 887,89	Utrzymanie lub wzrost do wartości bazowej	GUS	

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żagańskiego
na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025

Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Rok bazowy 2017	Wartość docelowa lub tendencja zmian do 2021 roku	Źródło danych
	Liczba pomników przyrody	Szt.	97	Utrzymanie lub wzrost do wartości bazowej	RDOŚ
	Lesistość powiatu	%	46,7	Utrzymanie lub wzrost do wartości bazowej	GUS
Odnawialne źródła energii	Liczba instalacji OZE	Szt.	Okolo 50	Wzrost do wartości bazowej	Gminy
Zagrożenia Poważnymi Awariami	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii	Szt.	0	0	WIOŚ

6. Istniejący stan środowiska na terenie Powiatu Żagańskiego

6.1. Ogólna charakterystyka

Powiat Żagański położony jest w południowej części województwa lubuskiego. Powiat sąsiaduje z sześcioma innymi powiatami: na zachodzie z powiatem żarskim, na wschodzie i południu z województwem dolnośląskim (powiat zgorzelecki, powiat polkowicki, powiat bolesławiecki), na północnym wschodzie z powiatem nowosolskim oraz na północy – z powiatem zielonogórskim. W skład powiatu wchodzi 9 gmin: gminy miejskie Żagań-miasto i Gozdnicza, gminy miejsko-wiejskie: Iłowa, Małomice i Szprotawa, gminy wiejskie: Brzeźnica, Niegosławice, Wymiarki oraz gmina Żagań. Powierzchnia powiatu wynosi 113 182 ha. W 2017 roku Powiat Żagański zamieszkiwało 80 114 osób. Kobiety stanowiły 51,2% ludności powiatu, współczynnik feminizacji (określający liczbę kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie 105, co oznacza, że w powiecie jest więcej kobiet. Gęstość zaludnienia w powiecie wynosi 71 os/km² (w województwie lubuskim 73 os/km²). Z danych GUS wynika, że w 2017 roku 17,4% ludności powiatu stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym, 62,3% w wieku produkcyjnym, a 20,3% w wieku poprodukcyjnym.

W Powiecie przeważają grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, które stanowią 48,8% ogólnej powierzchni powiatu. Dużą powierzchnie zajmują również użytki rolne – 44,0%. Powiat żagański położony jest na części Nizin Środkowopolskich i Sasko-Lużyckich, posiada interesujące walory przyrodnicze. Krajobraz tworzą doliny Bobru, Kwisy i Czernej Wielkiej, wysoczyzny i morenowe wzgórza zachodniej części Wzgórz Dałkowskich i południowej części Wzgórz Żarskich, stożek Bobru, Kwisy i Czernej Wielkiej (Bory Dolnośląskie), Pradolina Wrocławsko-Magdeburgska (Dolina Szprotawy) oraz Równina Szprotawska.

6.2. Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska

6.2.1. Jakość powietrza

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wykonał roczną ocenę jakości powietrza za rok 2017 zgodnie z podziałem województwa na strefy: miasto Gorzów Wlkp., miasto Zielona Góra i strefa lubuska, do której należy Powiat Żagański. Ocena jest wykonywana ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Wynikiem oceny dla wszystkich substancji podlegających ocenie na terenie strefy jest zaliczenie strefy do jednej z poniżej wymienionych klas:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- klasa B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych, powiększonych o margines tolerancji;
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne, powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, albo przekraczają poziomy docelowe.

W przypadku poziomów celów długoterminowych dla ozonu przyjęto następujące oznaczenie klas:

- klasa D1 – jeżeli stężenia ozonu nie przekraczają poziomu celu długoterminowego;
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

Klasyfikacja strefy lubuskiej z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia

Pomiary emisji zanieczyszczeń powietrza przeprowadzone w 2017 roku na terenie strefy lubuskiej pod kątem ochrony zdrowia wykazały:

- stężenia dwutlenku siarki nie przekraczają obowiązujących stężeń dopuszczalnych, dlatego strefę zaliczono do klasy A,
- stężenia dwutlenku azotu występowały poniżej obowiązujących poziomów stężeń dopuszczalnych, dlatego strefę zaliczono do klasy A,
- w strefie lubuskiej nie prowadzono pomiarów benzenu, dlatego do oceny wykorzystano metodę analogii do wyników pomiarów automatycznych uzyskanych na stacji w Zielonej Górze. Na tej podstawie strefę lubuską również zaliczono do klasy A,
- stężenia tlenku węgla w powietrzu były znacznie niższe od poziomu dopuszczalnego, dlatego strefę lubuską zaliczono do klasy A,

- pomiary poziomu docelowego ozonu wykonane w Sulęcinie, Żarach, Wschowie oraz w Smolarach Bytnickich w latach 2015 - 2017 wykazały, że dopuszczalna częstość przekroczenia poziomu docelowego w roku kalendarzowym (25 razy), będąca średnią z 3 lat, nie została przekroczona na żadnej ze stacji. Na tej podstawie strefę lubuską ze względu na przekroczenie poziomu docelowego ozonu w powietrzu zaliczono do klasy A.
- poziom celu długoterminowego dla ozonu, określony na podstawie pomiarów został przekroczony pod kątem ochrony zdrowia w strefie lubuskiej. Najwięcej dni z przekroczeniem poziomu celu długoterminowego występuje w powiecie żarskim i żagańskim. Według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego w powietrzu określono na 2020 rok.
- w strefie lubuskiej stwierdzono ponadnormatywną liczbę przekroczeń dopuszczalnego 24-godzinnego poziomu stężenia pyłu drobnocząsteczkowego PM10 w powietrzu na stacji pomiarowej we Wschowie. W związku z tym strefę zaliczono do klasy C, wymagającej opracowania programu ochrony powietrza,
- stężenia ołowiu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 wskazują, że zanieczyszczenie to występuje na poziomie niższym od dopuszczalnego – strefa lubuska zaliczona do klasy A,
- stężenia arsenu w pyłe zawieszonym PM10 wskazują, że w strefie lubuskiej poziom docelowy nie został dotrzymany i strefa została zaliczona do klasy C,
- stężenie docelowe określone dla kadmu ze względu na ochronę zdrowia ludzi zostało dotrzymane – strefa lubuska zaliczona do klasy A,
- stężenie docelowe określone dla niklu ze względu na ochronę zdrowia ludzi zostało dotrzymane – strefa lubuska zaliczona do klasy A,
- stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w powietrzu wskazują na przekroczenie poziomu docelowego w strefie lubuskiej. Przekroczenia odnotowano na stacjach pomiarowych we Wschowie, Sulęcinie i Żarach. Dlatego strefę zaliczono do klasy C,
- poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM2,5 w strefie lubuskiej nie został przekroczony w związku z tym zaliczono strefę do klasy A.

Tabela 3 Klasa strefy lubuskiej jakości powietrza w 2017 roku – kryteria dla ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP
Strefa lubuska (Powiat Żagański)	A	A	A	A	A/D2	C	A	A	C	A	A	C

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim na podstawie badań imisji wykonanych w 2017 r.” WIOŚ Zielona Góra.

Klasyfikacja strefy lubuskiej z uwzględnieniem kryteriów ochrony roślin

W ocenie jakości powietrza pod kątem ochrony roślin wykorzystano wyniki pomiarów ze stacji monitoringu powietrza w Smolarach Bytnickich wyposażonej w analizatory dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu. Stacja zlokalizowana jest na terenie szkółki leśnej w Smolarach Bytnickich, w gminie Bytnica.

- pod względem poziomu stężenia dwutlenku siarki strefę zaliczono do klasy A,
- stężenia średnioroczne tlenków azotu kształtowały się znacznie poniżej poziomu stężeń dopuszczalnych i strefę zaliczono do klasy A,
- stężenie docelowe określone dla ozonu nie zostało przekroczone.
- przekroczony został poziom celu długoterminowego, określony dla ozonu. Według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego w powietrzu określono na 2020 rok.

Wyniki modelowania krajowego ozonu troposferycznego dla 2017 r. przekazane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska „Wyniki modelowania stężeń ozonu troposferycznego na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza dla roku 2017” wskazały iż poziom docelowy stężenia ozonu (wyrażony jako AOT 40) nie został przekroczony. Poziom celu długoterminowego został przekroczony na całym obszarze strefy pod kątem ochrony roślin. Największe wartości wskaźnika AOT dla 2017 r. uzyskano w powiatach żarskim, żagańskim i wschowskim.

Tabela 4 Klasa strefy lubuskiej jakości powietrza w 2017 roku – kryteria dla ochrony roślin

Strefa	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona roślin		
	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa lubuska (Powiat Żagański)	A	A	A / D2

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim na podstawie badań imisji wykonanych w 2017 r.” WIOŚ Zielona Góra.

Zgodnie z art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska dla wszystkich stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych (strefy w klasie C) należy opracować programy ochrony powietrza mające na celu osiągnięcie ww. poziomów substancji w powietrzu. Celem programu ochrony powietrza jest opracowanie harmonogramu rzeczowo-finansowo-czasowego, którego wdrożenie pozwoli na realizację ustalonych zadań prowadzących do zmniejszenia poziomów rozpatrywanych stężeń substancji w powietrzu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego oraz stabilnego utrzymania ich na takim poziomie.

Obowiązek określania programów ochrony powietrza wynika z art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2018 poz. 799 ze zm.). Programy określa się dla stref, w których poziom choćby jednej substancji przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji lub poziom docelowy. Programy mają na celu osiągnięcie dopuszczalnych poziomów i poziomów docelowych substancji w powietrzu.

Dotychczas opracowany został programy ochrony powietrza dla strefy lubuskiej uchwalony przez Sejmik Województwa Lubuskiego Nr XLVI/552/2014 z dnia 24 marca 2014 roku – w odniesieniu do pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu i arsenu w nim zawartych. W 2018 roku program został zaktualizowany i przyjęty uchwałą nr XLII/626/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 lutego 2018 roku w sprawie określenia Aktualizacji programu ochrony powietrza dla strefy lubuskiej ze względu na przekroczenie wartości dopuszczalnej pyłu zawieszonego PM10 oraz wartości docelowych benzo(a)piranu oraz arsenu w nim zawartych.

Kolejnym krokiem podjętym w kierunku poprawy jakości powietrza na terenie województwa lubuskiego jest przyjęcie przez Sejmik Województwa Lubuskiego tzw. uchwały antysmogowej (uchwała nr XLVI/732/2018 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 18 czerwca 2018 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze w województwa lubuskiego, z wyłączeniem miasta Zielona Góra oraz miasta Gorzów Wlkp. , ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw). Uchwała określa rodzaje instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia i zakazy w zakresie ich eksploatacji oraz określa podmioty, dla których wprowadza się ograniczenia. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 roku.

6.2.2. Odnawialne źródła energii

Dane dotyczące pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł energii pochodzą z Planów Gospodarki Niskoemisyjnej opracowanych dla poszczególnych gmin oraz z przeprowadzonej ankietyzacji.

Na terenie gminy Szprotawa funkcjonują elektrownie wiatrowe zlokalizowane we wsi Kartowice, wysokość wieży - 100 m, poziom mocy wytwórczej - 1,5 MW. Na terenie gminy Szprotawa i Niegosławice funkcjonuje 25 wież elektrowni wiatrowych. W gminie Szprotawa w miejscowości Mycielin (5 wież):

- Obręb geodezyjny Mycielin: 15/5, 18/4, 18/6, 151;
- Obręb geodezyjny Gościeszowice 457/13, 457/15, 512, 705/4, 705/7, 791, 792/2, 792/3, 821, 822, 829/3;
- Obręb geodezyjny nr 0006 Długie, 364/9;
- Obręb geodezyjny nr 0008 Dzikowice, 585, 586/1, 600/3;
- Obręb geodezyjny Sucha Dolna: 253/2, 255/3, 258/18, 258/22, 258/42.

Maksymalna wysokość pojedynczej turbiny wiatrowej określona przez śmigło w punkcie jego najwyższego wzniesienia wynosi do 200 m nad powierzchnią terenu, przy założeniu maksymalnej możliwej mocy akustycznej źródła, poziom mocy wytwórczej to ok 3 MW każda, łączna moc siłowni wiatrowych wynosi do 75 MW.

Na terenie gminy Szprotawa planowane są następujące przedsięwzięcia w zakresie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii:

- Budowa farmy fotowoltaicznej przy ul. Kościuszki w Szprotawie. Planuje się montaż 5076 sztuk paneli fotowoltaicznych o łącznej mocy 0,99 MW.
- Budowa naziemnego systemu fotowoltaicznego w Cieciszowie, o mocy do 1,392 MW.
- Budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 1,0 MW w Bobrowicach.
- Budowa dwóch elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 1,0 MW w Wiechlicach.

W gminie Gozdnicza pozyskiwana jest energia słoneczna na czterech jednorodzinnych budynkach mieszkalnych. Planowane są również przedsięwzięcia w tym zakresie w następujących lokalizacjach: Stacja Uzdatniania Wody w Gozdnicy, Oczyszczalnia Ścieków w Gozdnicy, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gozdnicy, Hydrofornia w Gozdnicy.

W gminie Niegosławice zinwentaryzowano 3 instalacje fotowoltaiczne w sektorze gospodarstw domowych. W sektorze podmiotów publicznych stwierdzono 2 fotowoltaiczne instalacje OZE. Planowana jest budowa elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce o nr ew. 765/1 (obręb 7) w miejscowości Przeclaw.

W gminie Wymiarki obecnie energia odnawialna nie jest wykorzystywana. Planowane są montaż paneli fotowoltaicznych w następujących lokalizacjach:

- dz. Nr 649/11 Witoszyn 2MW pow. do 4 ha,
- dz. Nr 13/2 Lubieszów 1 MW pow. do 2,2 ha,
- dz. Nr 13/2 Lubieszów 1 MW pow. do 3 ha,
- dz. Nr 13/2 Lubieszów 1 MW pow. do 3 ha,
- dz. Nr 13/2 Lubieszów 1 MW pow. do 3 ha,
- dz. Nr 801/22 Witoszyn 1 MW pow. o,50 ha.

W gminie Iłowa energia odnawialna będzie pozyskiwana z elektrowni słonecznych zlokalizowanych na działkach o nr ew. 59/3, 59/5, 45/8,45/9 w m. Konin Żagański.

W gminie Żagań energia odnawialna pozyskiwana jest z paneli fotowoltaicznych.

W gminie miejskiej Żagań funkcjonuje instalacja solarna zainstalowana na dachu pływalni przy ul. Jana Kochanowskiego 6. Udogodnieniem są także kolektory solarne dla potrzeb ciepłej wody użytkowej występujące u prywatnych właścicieli domów.

W gminie Małomice wydano decyzje środowiskowe na realizację następujących inwestycji:

- Budowa parku elektrowni wiatrowych „KARTOWICE AS” na działce nr ew. 335 obręb Janowiec,
- Zabudowa odnawialnych źródeł energii (OZE) polegającej na budowie dwóch elektrowni słonecznych – urządzeń infrastruktury technicznej w postaci wolnostojących ogniw fotowoltaicznych o łącznej maksymalnej mocy produkowanej energii elektrycznej 2 x do 1 MW wraz z inwerterami, złączami kablowymi, przyłączem elektroenergetycznym oraz 2 - oma stacjami transformatorowymi o mocy 1000 kVA dla każdej instalacji, realizowanego na działkach o nr ewid. 80/2, 112 w miejscowości Lubiechów,
- Budowa Elektrowni Słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działkach o nr ew. 304/1 i 305/5 (obręb 1) w miejscowości Bobrzany,

Na terenie powiatu funkcjonuje 13 elektrowni wodnych, których wykaz przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5 Wykaz elektrowni wodnych

Lp.	Gmina	Miejscowość	Właściciel	Moc [MW]
1	Żagań	Gorzupia	PGE Energia Odnawialna S.A.	b.d.
2	Żagań	Gorzupia	PGE Energia Odnawialna S.A.	b.d.
3	Żagań	Gryżyce	PGE Energia Odnawialna S.A.	2,927
4	Żagań	Żagań	PGE Energia Odnawialna S.A.	1,19
5	Żagań	Żagań	PGE Energia Odnawialna S.A.	b.d.
6	Żagań	Bukowina Bobrzańska	PPHU „FENIX” Mieczysław Wesołowski	0,9
7	Małomice	Małomice	PGE Energia Odnawialna S.A.	b.d.
8	Szprotawa	Szprotawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	b.d.

Lp.	Gmina	Miejscowość	Właściciel	Moc [MW]
9	Szprotawa	Leszno Górna	MEROL POWER POLSKA Sp. z o.o. Warszawa	0,9
10	Żagań	Żagań	ENECO Sp. z o.o.	0,101
11	Szprotawa	Henryków	Osoba prywatna	0,05
12	Szprotawa	Wiechlice	Osoba prywatna	0,0549
13	Szprotawa	Leszno Górna	MEROL POWER POLSKA Sp. z o.o. Warszawa	0,13

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

6.2.3. Zagrożenie hałasem

Najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w powiecie jest ruch drogowy. Przez teren powiatu przebiegają odcinek dróg krajowych, wojewódzkich, liczne drogi powiatowe oraz gminne. W 2015 roku przeprowadzono pomiary średniego dobowego ruchu, z którego wynika, że największy ruch odnotowano na drodze krajowej nr 3 na odcinku Nowe Miasteczko-Kłobuczyn, gdzie średnio na dobę przejechało 11,3 tys. pojazdów, z czego 28% to samochody ciężarowe, które emitują największą hałasu. Duży ruch został również odnotowany na drodze wojewódzkiej nr 296 w Żaganii, gdzie średnio na dobę przejechało 10,5 tys. pojazdów, z czego samochody ciężarowe stanowiły tylko 3,5% wszystkich przejeżdżających pojazdów.

W ramach monitoringu hałasu komunikacyjnego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przeprowadził pomiary na terenie powiatu żagańskiego w 2013 i 2014 roku. Punkty pomiarowe były zlokalizowane:

W 2014 roku:

- Żagań - (droga wojewódzka nr 296) – pomiar dobowy, punkt pomiarowy zlokalizowano w odległości 10m od krawędzi jezdni. Zabudowa miejska - wielorodzinna. Jezdnia asfaltowa, dwa pasy ruchu. Średnie natężenie ruchu w porze dziennej wynosiło 486 poj./h, w tym 11,8% pojazdów ciężkich, a w porze nocnej 45 poj./h, w tym 9,2% pojazdów ciężkich. Pomiar dobowy.
- Iłowa (droga wojewódzka nr 296) – punkt pomiarowy zlokalizowany w odległości 10,0 m od krawędzi jezdni. Zabudowa miejska - wielorodzinna. Jezdnia asfaltowa, dwa pasy ruchu. Średnie natężenie ruchu w porze dziennej wynosiło 312 poj./ h, w tym 13,7% pojazdów ciężkich, a w porze nocnej 47 poj./h, w tym 12% pojazdów ciężkich. Pomiar dobowy.
- Jelenin (droga wojewódzka nr 296) – punkt pomiarowy zlokalizowany w odległości 10,0 m od krawędzi jezdni. Zabudowa wiejska - zagrodowa. Jezdnia asfaltowa, dwa pasy ruchu. Średnie natężenie ruchu w porze dziennej wynosiło 122 poj./h, w tym 12,8% pojazdów ciężkich, a w porze nocnej 23 poj./h, w tym 14% pojazdów ciężkich. Pomiar dobowy.

W 2013 roku:

- Gorzupia Dolna (droga wojewódzka nr 295) – pomiar dobowy, punkt pomiarowy zlokalizowany w odległości 10,0 m od krawędzi jezdni. Zabudowa wiejska -zagrodowa. Jezdnia asfaltowa, dwa pasy ruchu. Natężenie ruchu w porze dziennej wynosiło 177 poj./h, w tym 12,0% pojazdów ciężkich, a w porze nocnej 24 poj./h, w tym 20% pojazdów ciężkich.
- Żagań (droga wojewódzka nr 295) – pomiar dobowy, punkt pomiarowy zlokalizowany w odległości 10,0 m od krawędzi jezdni. Zabudowa jednorodzinna. Jezdnia asfaltowa, dwa pasy ruchu. Natężenie ruchu w porze dziennej wynosiło 209 poj./h, w tym 14,8% pojazdów ciężkich, a w porze nocnej 28 poj./h, w tym 32,1% pojazdów ciężkich.
- Miodnica (droga wojewódzka nr 295) - punkt pomiarowy zlokalizowano w odległości 10,0 m od krawędzi jezdni. Zabudowa wiejska. Jezdnia asfaltowa, dwa pasy ruchu. Średnia prędkość ruchu 50 - 70 km/h.

Tabela 6 Monitoring hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu w 2014 i 2013 roku

Miejsce pomiaru	Poziom dopuszczalny L_{Aeq} [dB]		Wynik pomiaru	
	W porze dziennej	W porze nocnej	L_{Aeq} dla 16 h dnia [dB]	L_{Aeq} dla 8 h nocy [dB]
Żagań droga wojewódzka nr 296	65	56	66,3	56,9
Łłowa droga wojewódzka nr 296			64,0	56,1
Jelenin droga wojewódzka nr 296			61,9	54,1
Gorzupia Dolna droga wojewódzka nr 295			63,7	56,1
Żagań droga wojewódzka nr 295	61	56	66,0	60,5
	Poziom długookresowy [dB]		Wynik pomiaru [dB]	
	L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
Miodnica droga wojewódzka nr 295	68	59	66,8	55,5

Zródło: „Wyniki pomiaru hałasu komunikacyjnego wykonanych na terenie województwa lubuskiego w 2014 roku i 2013 roku” Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów w 2014 roku stwierdzono wystąpienie przekroczeń poziomu L_{Aeq} zarówno w porze dziennej, jak i nocnej w Żaganiu (droga wojewódzka nr 296). W Łłowej został przekroczony poziom L_{Aeq} w porze nocnej. Jedyne w miejscowości Jelenin nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Natomiast w 2013 roku przekroczone zostały poziomy dopuszczalne dla pory dnia i nocy w Żaganiu (droga wojewódzka nr 295) i dla pory nocy w miejscowości Gorzupia Dolna. W przypadku pomiarów długookresowych prowadzonych w miejscowości Miodnica nie stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych zarówno dla wskaźnika L_{DWN} , jak i L_N .

Pomiary hałasu były wykonywane również przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad oraz przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze.

W 2015 roku Generalna Dyрекcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Zielonej Górze wykonała pomiary hałasu na drodze krajowej nr 18 na odcinku Golenice - Łłowa w km 50+100. W ciągu doby na tym odcinku drogi przejechało 4,1 tys. pojazdów lekkich oraz 4,2 tys. pojazdów ciężkich, a ich udział stanowił prawie 51% wszystkich przejeżdżających pojazdów. Punkt pomiarowy zlokalizowany był w obszarach leśnych, gdzie nie było zabudowy dlatego nie zostały określone poziomy dopuszczalne hałasu. W dzień równoważny poziom dźwięku wynosił 75,7 dB, a w nocy 72,1 dB.

Natomiast Zarząd Dróg Wojewódzki w Zielonej Górze wykonał pomiary hałasu w 2016 roku w Żaganiu przy ul. Jana Pawła II 14c na odcinku od ronda na drodze krajowej nr 12 do granicy miasta na A18. Ruch pojazdów w ciągu doby na odcinku pomiarowym wynosił odpowiednio: w kierunku DK12 rondo – 5910 pojazdów lekkich i 980 pojazdów ciężkich oraz w kierunku A18 granice miasta – 6798 pojazdów lekkich i 985 pojazdów ciężkich. Otrzymana wartość równoważnego poziomu dźwięku w dzień wynosiła 65,3 dB, a w nocy – 58,0 dB. Wartości poziomu dopuszczalnego zostały przekroczone dla pory dnia o 0,3 dB, a dla pory nocy o 2 dB.

Hałas kolejowy był badany w 2016 roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze. Pomiary były wykonane w miejscowości Konin Żagański. Jest to linia kolejowa nr 282 – pomiar dobowy, punkt pomiarowy zlokalizowany w odległości 10 m od krawędzi linii kolejowej. Zabudowa wiejska – zagrodowa. Trakcja spalinowa, jeden tor.

Otrzymane pomiary wykazały wystąpienie przekroczenia poziomu L_{AeqN} w porze nocnej o 1,4 dB. Jednak wyliczona wartość równoważnego poziomu dźwięku L_{AeqN} dla najbliższej zabudowy mieszkalnej wyniosła 56,2 dB, jest to wartość na granicy wartości dopuszczalnej 56 dB.

Źródłem hałasu są też zakłady przemysłowe i usługowe. Hałas ten jest najczęściej uciążliwy dla terenów mieszkaniowych bezpośrednio sąsiadujących z zakładami. Poziom hałas przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy m.in. od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych, zastosowanych urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, transportu wewnątrzzakładowego. Istniejące zakłady podejmują w większości niezbędne działania organizacyjne i techniczne ograniczające emisję hałasu do wartości zapewniających właściwy standard jakościowy środowiska. W latach 2012-2015 WIOŚ w Zielonej Górze wykonał 7 kontroli, w dwóch przypadkach stwierdzono przekroczenie poziomu hałasu emitowanego do środowiska.

6.2.4. Pola elektromagnetyczne

Przez zachodnią część powiatu przebiega linia napowietrzna 220 kV. Według wykazu Starostwa Powiatowego w Żaganiu na terenie powiatu istnieje 494 stacji bazowych telefonii komórkowej (według stanu na koniec 2017 roku):

- Gmina Gozdnicza – 21 sztuk
- Miasto Żagań – 129 sztuk
- Gmina Brzeźnica – 50 sztuk
- Gmina Iłowa – 62 sztuki
- Gmina Małomice – 25 sztuk
- Gmina Niegosławice – 21 sztuk
- Gmina Szprotawa – 112 sztuk
- Gmina Wymiarki – 33 sztuki
- Gmina Żagań – 41 sztuk

W 2017 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze rozpoczął kolejny, trzyletni cykl badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Badania były wykonane w tych samych punktach co w roku 2011 i 2014.

Na terenie powiatu żagańskiego pomiary były prowadzone w dwóch punktach: w Żaganiu ul. Rynek i w miejscowości Chichy.

Natężenie pola elektromagnetycznego w badanych punktach pomiarowych było znacznie poniżej wartości dopuszczalnej (7 V/m), określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883). Wyniki przedstawiono w tabeli.

Tabela 7 Wyniki badań pól elektromagnetycznych na terenie powiatu

Lokalizacja	Wyniki pomiarów [V/m]		
	2011 rok	2014 rok	2017 rok
Żagań ul. Rynek	0,47	< 0,4	< 0,4
Chichy	0,26	< 0,4	< 0,4

Źródło: „Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych na terenie województwa lubuskiego w 2017 roku” Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

Badania były również prowadzone w latach wcześniejszych. W 2014 roku pomiary zostały powtórzone w tych samych punktach pomiarowych co w roku 2008 i 2011 roku. W 2015 roku pomiary powtórzone w tych punktach co w roku 2009 oraz 2012 roku, a w 2016 roku w tych punktach co w roku 2010 i 2013 roku. Na terenie powiatu badania były prowadzone w miejscowości: Żagań (ul. Rynek), Szprotawa, Gozdnicza, Iłowa, Małomice, Chichy i Jelenin. We wszystkich tych punktach pomiarowych uzyskano wartość <0,4 V/m.

6.2.5. Zanieczyszczenie wód

Przez teren powiatu żagańskiego przepływa rzeka Bóbr, która przyjmuje wody dopływów lewostronnych – tj. rzeki Kwisy i rzeki Czernej Wielkiej (z rzeką Czarną Małą) oraz dopływu prawostronnego – rzeki Szprotawy. W północnej części powiatu płynie rzeka Brzeźnica, będąca prawostronnym dopływem Bobru.

Wody powierzchniowe

Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW) określa zasady gospodarowania wodą w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Na jej podstawie wszystkie kraje członkowskie zobowiązane są do osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu ekologicznego i chemicznego wód powierzchniowych. W Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW) wyznaczono następujące cele środowiskowe dla wód powierzchniowych:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,

- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy,
- wdrażanie koniecznych środków w celu stopniowego redukcji zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowe eliminowanie emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Transpozycji przepisów RDW do prawodawstwa polskiego dokonano przede wszystkim poprzez ustawę Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz. U. 2017 poz. 1566 ze zm.) oraz rozporządzenia wykonawcze. Ustawa ta stanowi podstawę prawną i merytoryczną do realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie badania wód powierzchniowych.

Podstawowymi dokumentami planistycznymi według RDW są plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy i programy działań. Aktualizacja *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (aPGW) stanowią podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych, usprawniającym proces osiągania lub utrzymania dobrego stanu wód oraz związanych z nimi ekosystemów, a także wskazującym na konieczność wprowadzenia racjonalnych zasad gospodarowania wodami w przyszłości. W aPGW szczegółowo opisano zagadnienia związane z osiągnięciem celów środowiskowych dla poszczególnych typów wód powierzchniowych, wód podziemnych oraz obszarów chronionych. Cele środowiskowe ustalone zostały dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), podziemnych (JCWPd) i obszarów chronionych.

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: jezioro, lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Stanowią one podstawowy element podziału hydrograficznego obszaru dorzecza i tym samym procesu planowania w gospodarowaniu wodami. JCWP zostały zidentyfikowane m.in. w celu umożliwienia dokładnego opisu ich charakterystyki oraz określenia ich obecnego stanu, określenia dla ich typów warunków referencyjnych (tzw. wzorca dobrego stanu), określenia celów środowiskowych oraz wyznaczenia działań służących osiągnięciu zakładanych celów środowiskowych.

Na terenie powiatu znajduje się w całości lub fragmenty 33 jednolitych części wód płynących (JCWP).

Tabela 8 Jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu

Lp.	Nr JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCW	Status JCWP	Aktualny stan JCW	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1.	RW60002016931	Bóbr od Kwisy do Kanału Dychowskiego	20	NAT	zły	zagrożona
2.	RW600017169169	Złotnica	17	NAT	zły	zagrożona
3.	RW600018169276	Brzeźnica od źródła do Szumu	18	NAT	zły	zagrożona
4.	RW60001715385	Czarna Struga od źródła do Mirotki	17	SZCW	zły	zagrożona
5.	RW600017153499	Biała Woda	17	NAT	zły	zagrożona
6.	RW600017164499	Szprotawica	17	SZCW	zły	zagrożona
7.	RW600018165899	Ilawka	18	NAT	zły	zagrożona
8.	RW60002016899	Czarna Wielka od Ziębiny do Bobru	20	NAT	zły	zagrożona
9.	RW600017169129	Doły	17	NAT	zły	zagrożona
10.	RW60001816894	Czerwona Woda	18	SZCW	zły	zagrożona
11.	RW600018168969	Złota	18	NAT	zły	zagrożona
12.	RW600017169149	Stobrzyca	17	NAT	zły	zagrożona
13.	RW60001916499	Szprotawa od Chocianowskiej Wody do Bobru	19	SZCW	zły	zagrożona
14.	RW600017164699	Sucha	17	NAT	zły	zagrożona
15.	RW60001716492	Krownia	17	NAT	zły	zagrożona
16.	RW60001716489	Kamienny Potok	17	NAT	zły	zagrożona
17.	RW60002016599	Bóbr od Bobrzycy do Kwisy	20	NAT	zły	zagrożona
18.	RW60001716549	Ruda	17	NAT	zły	zagrożona
19.	RW6000171656	Stawna	17	NAT	dobry	niezagrożona

Lp.	Nr JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCW	Status JCWP	Aktualny stan JCW	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
20.	RW600020166999	Kwisa od Kliczkówki do Bobru	20	NAT	zły	zagrożona
21.	RW600017166989	Czernik	17	NAT	dobry	niezagrożona
22.	RW600017166972	Dopływ spod Łoz	17	NAT	dobry	niezagrożona
23.	RW60001816876	Gnilica	18	NAT	zły	zagrożona
24.	RW60001816874	Olsza	18	SZCW	zły	zagrożona
25.	RW600018168549	Ziębina	18	SZCW	zły	zagrożona
26.	RW600018168679	Czarna Mała do Czernicy	18	SZCW	zły	zagrożona
27.	RW6000181686899	Czernica	18	SZCW	zły	zagrożona
28.	RW60001816889	Łubianka	18	SZCW	zły	niezagrożona
29.	RW600017174689	Skródka	17	NAT	dobry	niezagrożona
30.	RW600017153869	Mirotko	17	SZCW	zły	niezagrożona
31.	RW60001816853	Czarna Wielka od źródła do Ziębiny	18	NAT	zły	zagrożona
32.	RW60001716729	Dopływ spod Chrobrowa	17	NAT	zły	zagrożona
33.	RW60001716452	Ostrężna	17	NAT	dobry	niezagrożona

Źródło: Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2016 r., poz. 1967).

Zgodnie z powyższym zestawieniem w pięciu wydzielonych JCWP oceniono aktualny stan jako dobry, w pozostałych 28 JCWP jako zły. W 26 JCWP oceniono, że są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny. Wskaźniki stanu dobrego przyjęto zgodnie z rozporządzeniem klasyfikacyjnym. Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). W przypadku JCW monitorowanych, które zgodnie z wynikami oceny stanu przeprowadzonej przez GIOŚ osiągają bardzo dobry stan ekologiczny, celem środowiskowym jest utrzymanie hydromorfologicznych parametrów oceny na poziomie I klasy.

Z dniem 1 stycznia 2018 roku weszła w życie nowa ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2017 poz. 1566 ze zm.). Ustawa ta m.in. powołuje do życia nową jednostkę Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP). Jednostka ta z dniem 01.01.2018 r. przejęła dotychczasowe zadania i kompetencje Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz marszałków województw (związane z utrzymaniem wód) oraz starostów – w zakresie wydawania pozwoleń wodnoprawnych. W kompetencji Wód Polskich jest również utrzymanie pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną, a także prowadzenie inwestycji w tym obszarze.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przeprowadził ocenę jakości wód na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1187) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. 2011, Nr 258, poz. 1549). Dodatkowo uwzględniono zasady określone szczegółowo w opracowanych przez GIOŚ wytycznych dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska.

Jednolite części wód powierzchniowych dzieli się na naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i stan chemiczny oraz na sztuczne (powstałe w wyniku działalności człowieka) i silnie zmienione (ich charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka), dla których określa się potencjał ekologiczny i stan chemiczny.

Stan jednolitych części wód powierzchniowych ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. JCWP jest oceniona jako

będąca w dobrym stanie, gdy jej stan/potencjał jest co najmniej dobry i jednocześnie gdy jej stan chemiczny jest dobry. Jeżeli stan/potencjał lub stan chemiczny jest gorszy niż dobry, stan ocenianej JCWP należy ocenić jako zły. W przypadku braku możliwości oceny stanu chemicznego, gdy jednocześnie ocena stanu/potencjału ekologicznego wskazuje na stan/potencjał ekologiczny umiarkowany, słaby lub zły, stan ocenianej JCWP należy ocenić jako zły.

W latach 2011-2016 WIOŚ w Zielonej Górze badał stan rzek w trzynastu punktach pomiarowo-kontrolnych na terenie powiatu żagańskiego.

Rzeka Brzeźnica osiągnęła umiarkowany stan ekologiczny. Wpływ na to miały badane elementy biologiczne, które otrzymał 3 klasę ze względu na makrofity. Stan chemiczny nie był badany.

Rzeka Szprotawica osiągnęła zły potencjał ekologiczny ze względu na elementy biologiczne, które otrzymały 5 klasę. Zdecydowały o tym przekroczenia w zakresie ichtiofauny. Stan chemiczny określono poniżej stanu dobrego.

Rzeka Iławka otrzymała 2 klasę dla badanych elementów biologicznych i fizykochemicznych dlatego osiągnęła dobry stan ekologiczny. Stan chemiczny nie był badany.

Rzeka Czarna Wielka otrzymała umiarkowany stan ekologiczny ze względu na badane elementy biologiczne, a w szczególności przekroczenia w zakresie makrobezkręgowców bentosowych. Stan chemiczny był dobry.

Rzeka Złota również otrzymała umiarkowany stan ekologiczny ze względu na elementy fizykochemiczne. Stan chemiczny nie był badany.

Rzeka Szprotawa otrzymała 2 klasę dla badanych elementów biologicznych i fizykochemicznych dlatego osiągnęła dobry stan ekologiczny. Stan chemiczny nie był badany.

Rzeka Sucha otrzymała umiarkowany stan ekologiczny ze względu na elementy biologiczne, gdzie zostały przekroczone wartości dla fitobentosu. Stan chemiczny nie był badany.

Rzeka Bóbr otrzymała 2 klasę dla badanych elementów biologicznych, fizykochemicznych i specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych dlatego osiągnęła dobry stan ekologiczny. Stan chemiczny określono jako dobry.

Rzeka Ruda osiągnęła umiarkowany stan ekologiczny ze względu na elementy fizykochemiczne. Stan chemiczny nie był badany.

Rzeka Kwisa otrzymała 2 klasę dla badanych elementów biologicznych, fizykochemicznych i specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych dlatego osiągnęła dobry stan ekologiczny. Stan chemiczny określono jako dobry.

Rzeka Czarna Mała osiągnęła słaby potencjał ekologiczny ze względu na przekroczenia w badanych elementach biologicznych – fitobentos, makrofity i makrobezkręgowce bentosowe. Stan chemiczny określono poniżej stanu dobrego.

Rzeka Czarna osiągnęła umiarkowany stan ekologiczny. Elementy biologiczne otrzymały 3 klasę ze względu na makrobezkręgowce bentosowe. Stan chemiczny określono poniżej stanu dobrego.

Rzeka Łubianka otrzymała 2 klasę dla badanych elementów biologicznych i fizykochemicznych dlatego osiągnęła dobry potencjał ekologiczny. Stan chemiczny nie był badany.

Stan 8 JCWP przebadanych na terenie powiatu oceniono jako zły, a stan 2 JCWP oceniono jako dobry. W przypadku 3 JCWP nie oceniono stanu gdyż osiągnęły one dobry stan/potencjał ekologiczny ale nie przebadano stanu chemicznego dlatego ocena końcowa była niemożliwa.

Szczegółowe wyniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych

Nazwa i kod ocenianej jcw	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczeni syntetyczne	Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
RW600018169276 Brzeźnica od źródła do Szumu	Brzeźnica - m. Brzeźnica	3	1	2	-	Umiarkowany stan ekologiczny	-	ZŁY
RW600017164499 Szprotawica	Szprotawica - ujście do Szprotawy (okolice m. Rudziny)	5	2	>2	2	Zły potencjał ekologiczny	Poniżej dobrego	ZŁY
RW600018165899 Iławka	Iławka - ujście do Bobru (m. Bobrzany)	2	1	2	-	Dobry stan ekologiczny	-	-
RW60002016899 Czarna Wielka od Ziębiny do Bobru	Czarna Wielka - ujście do Bobru (m. Żagań)	3	1	2	2	Umiarkowany stan ekologiczny	Dobry	ZŁY
RW600018168969 Złota	Złota (Złota Struga) - ujście do Czernej Wielkiej (m. Żagań)	2	1	>2	-	Umiarkowany stan ekologiczny	-	ZŁY
RW60001916499 Szprotawa od Chocianowskiej Wody do Bobru	Szprotawa - ujście do Bobru (m. Szprotawa)	2	1	2	-	Dobry potencjał ekologiczny	-	-
RW600017164699 Sucha	Sucha - ujście do Szprotawy (m. Sucha Dolna)	3	1	2	-	Umiarkowany stan ekologiczny	-	ZŁY
RW60002016599 Bóbr od Bobrzycy do Kwisy	Bóbr - poniżej ujścia Szprotawy (m. Małomice)	2	1	2	2	Dobry stan ekologiczny	Dobry	DOBRY
RW60001716549 Ruda	Ruda - ujście do Bobru (most na drodze Szprotawa - Małomice)	1	1	>2	-	Umiarkowany stan ekologiczny	-	ZŁY

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żagańskiego
na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025

Nazwa i kod ocenianej jcw	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczeni syntetyczne	Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
RW600020166999 Kwisa od Kliczkówki do Bobru	Kwisa - ujście do Bobru (m. Trzebów)	2	1	2	2	Dobry stan ekologiczny	Dobry	DOBRY
RW600018168679 Czarna Mała do Czernicy	Czarna Mała - powyżej ujścia Czernej (m. Iłowa)	4	1	2	2	Słaby potencjał ekologiczny	Poniżej dobrego	ZŁY
RW6000181686899 Czernica	Czarna (Czernica) - ujście do Czernej Małej (m. Czyżówek)	3	1	2	2	Umiarkowany stan ekologiczny	Poniżej dobrego	ZŁY
RW60001816889 Łubianka	Łubianka - ujście do Czernej Wielkiej (m. Żaganiec)	2	1	2	-	Dobry potencjał ekologiczny	-	-

* Nie wykonano oceny stanu wód z uwagi na brak klasyfikacji stanu chemicznego przy dobrym/maksymalnym potencjale ekologicznym.

Źródło: „Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych na obszarze województwa lubuskiego w 2016 r. z uwzględnieniem dziedziczenia ocen z lat 2011-2015” Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

Stan kąpielisk

Na terenie powiatu żagańskiego brak w ewidencji PSSE w Żaganiu kąpielisk. Bieżącym nadzorem sanitarnym w roku 2017 roku objęte były dwa miejsca wykorzystywane do kąpieli tj.

- Miejsce wykorzystywane do kąpieli w miejscowości Gryżyce gm. Żagań zorganizowane przy zbiorniku wodnym nr 5 (wzrostkowożyzowe) Gryżyce,
- Miejsce wykorzystywane do kąpieli w miejscowości Małomice gm. Małomice zorganizowane przy zbiorniku wodnym Małomice ul. Marii Curie Skłodowskiej.

Jakość wody w zgłoszonych miejscach wykorzystywanych do kąpieli była oceniana zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. 2016, poz. 1602) i była przydatna do kąpieli.¹

Wody podziemne

Na terenie powiatu wydzielono trzy Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) o numerze 77 (europejski kod PLGW600077), 78 (europejski kod PLGW600078) i 93 (europejski kod PLGW600093).

Tabela 10 Jednolite części wód podziemnych na terenie powiatu

Kod JCWPd		PLGW600077	PLGW600078	PLGW600093
Cel środowiskowy	Stan chemiczny	Dobry	Dobry	Dobry
	Stan ilościowy	Dobry	Dobry	Dobry
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Monitoring	Tak	Tak	Tak
	Stan chemiczny	Dobry	Dobry	Dobry
	Stan ilościowy	Dobry	Dobry	Dobry
	Ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego	Niezagrożona	Niezagrożona	Zagrożona
Przedłużenie terminu osiągnięcia celu / ustalenie celów mniej rygorystycznych dla JCWPd	Odstępstwo	Nie	Nie	Nie
	Termin osiągnięcia dobrego stanu	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Źródło: Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967).

Zgodnie z powyższą tabelą w przypadku JCWPd nr 93 wydzielonej na terenie powiatu ryzyko osiągnięcia dobrego stanu jest zagrożone z przyczyn antropogenicznych: zanieczyszczenia przemysłowe i pogórnice; lokalnie zanieczyszczenia odrolnicze; emisja pyłów.

Badania jakości wód podziemnych prowadzone były w oparciu o krajową sieć pomiarową i zostały wykonane przez Państwowy Instytut Geologiczny na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Ocena jakości wód została wykonana w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2016, poz. 85). Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie tła hydrogeochemicznego oraz nie wskazują na wpływ działalności człowieka;
- klasa II – wody dobrej jakości, w których wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby;
- klasa III – wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka;

¹ Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Żaganiu.

- klasa IV – wody niezadowolającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka;
- klasa V – wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka.

Rozporządzenie definiuje dobry i słaby stan chemiczny wód podziemnych. Klasy jakości wód podziemnych I - III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV i V oznaczają słaby stan chemiczny.

Wody podziemne w 2016 roku były badane w trzech punktach na terenie powiatu. W dwóch punktach wody osiągnęły zadowalającą jakość, a w Żaganiu – bardzo dobrą jakość.

Tabela 11 Monitoring wód podziemnych w 2016 roku

Miejscowość	Gmina	JCWPd	Klasa jakości wody w punkcie	Przyczyna zmiany klasy jakości
Żagań	Miasto Żagań	77	I	Tylko temperatura wskazuje na II klasę jakości – parametr wrażliwy na warunki atmosferyczne
Łłowa	Łłowa	77	III	Tylko Fe (geogeniczne pochodzenie) w IV klasie jakości
Szprotawa	Szprotawa	93	III	-

Źródło: „Monitoring jakości wód podziemnych Województwa Lubuskiego w 2016 roku” WIOŚ w Zielonej Górze.

W 2016 roku na terenie województwa lubuskiego nie znajdowały się obszary szczególnie narażone (OSN) wód podziemnych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć oraz wody podziemne wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

6.2.6. Gospodarka wodno-ściekowa

Według danych z GUS długość sieci wodociągowej na terenie powiatu w 2017 roku wynosiła 665,1 km. Do sieci podłączonych było 77 430 mieszkańców powiatu, czyli z sieci wodociągowej korzystało 96% ogółu ludności powiatu.

Zbiorowe zaopatrzenie ludności gminy w wodę opiera się na wodzie pochodzącej z ujęć podziemnych. Ludność zaopatrywana jest w wodę do spożycia przez 24 ujęcia. Wszystkie ujęcia posiadają stacje uzdatniania wody.

W 2017 roku ogólne zużycie wody wynosiło 4 414,6 dam³ i było niższe o 16,4% niż rok wcześniej. Spadek ten wynikał z mniejszego zużycia wody w rolnictwie i leśnictwie oraz w przemyśle. Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem wynosił 6,5%. Średnie zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu kształtowało się w 2017 roku na poziomie 54,9 m³ i było niższe od zużycia wody w 2016 roku o 10,4 m³. Największe zużycie wody na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Łłowa (173,1 m³/os) a najniższe w gminie Niegośławice (28,7 m³/os).

Natomiast długość sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu w 2017 roku wynosiła 417,6 km. Do sieci podłączonych było 55 395 mieszkańców powiatu. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 68,7% ogółu ludności powiatu. Na terenie powiatu funkcjonuje 11 oczyszczalni ścieków komunalnych.

Dysproporcje pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej stwarzają niebezpieczeństwo zanieczyszczenia środowiska ściekami nienależycie gromadzonymi lub niedostatecznie oczyszczonymi. Dlatego w pierwszej kolejności powinny być realizowane inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową aby podnieść komfort i jakość życia mieszkańców oraz poprawić stan środowiska naturalnego w szczególności zasoby wód podziemnych i powierzchniowych.

Mieszkańcy niepodłączeni do sieci kanalizacyjnej ścieki gromadzą w zbiornikach bezodpływowych lub w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Efektywność tych rozwiązań może być bardzo duża, jednak istnieje niebezpieczeństwo związane ze świadomą niewłaściwą eksploatacją tego rodzaju urządzeń i instalacji prowadzącą do emisji zanieczyszczeń do środowiska (problem celowo rozszczelnionych zbiorników na nieczystości ciekłe, związane z tym nielegalne pozbywanie się nieczystości ciekłych przez ich zrzut do gruntu lub wód). Nieszczelne szamba oraz w pełni nie

oczyszczone ścieki stanowią zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Ścieki komunalne wprowadzają głównie zanieczyszczenia wyrażone jako BZT₅, ChZT, azot amonowy, fosforany i zawiesina ogólna. Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2017, poz. 1289 ze zm.) gminy mają obowiązek prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenie powiatu jest 3 962 sztuk zbiorników bezodpływowych oraz 760 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków.

Podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG dotyczących oczyszczania ścieków komunalnych jest Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych. Celem Programu, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Wykaz aglomeracji i wymaganych zadań jest aktualizowany. Wykaz wyznaczonych na terenie powiatu aglomeracji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12 Wykaz aglomeracji ujętych w AKPOŚK2017 na terenie Powiatu Żagańskiego

Id. nazwa aglomeracji	RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem	RLM rzeczywista	liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji	liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego	liczba mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych	liczba mieszkańców korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków	% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego [% RLM]
PLLU053 Gozdnica	3128	3025	3025	1600	1414	11	53
PLLU005 Żagań	41721	44451	32775	28878	3730	167	91
PLLU025 Iłowa	4000	4014	3869	3724	116	28	96
PLLU035 Małomice	3676	3591	3591	3541	50	0	99
PLLU055 Niegosławice	2539	2473	2473	2473	0	0	100
PLLU009 Szprotawa	16464	17011	16426	16176	0	250	99

Źródło: Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – AKPOŚK 2017.

W Aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych - AKPOŚK 2017, w załączniku nr 2 Wykaz aglomeracji oraz przedsięwzięć ujętych w AKPOŚK 2017 (dokument zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 31.07.2017r.) aglomeracje:

- Gozdnica zaplanowała działania polegające na rozdzieleniu kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację sanitarną i deszczową w Gozdnicy (II etap),
- Żagań zaplanowała modernizację sieci kanalizacyjnej oraz modernizację części mechanicznej, biologicznej oraz osadowej oczyszczalni ścieków w Żaganiu, wykorzystanie istniejących osadników oczyszczalni jako retencji, wymiana układów elektrycznych i AKPiA,
- Iłowa zaplanowała rozbudowę sieci kanalizacyjnej przy ul. Sportowej i Dębowej w Iłowej,
- Małomice zaplanowała budowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz modernizację oczyszczalni ścieków,
- Niegosławice zaplanowała rozbudowę mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków komunalnych w Niegosławicach.

6.2.7. Zasoby geologiczne

Według „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2017 roku” opracowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy na terenie powiatu znajdują się złoża węgla brunatnego, piasków i żwirów, glin ogniotrwałych, surowców szklarskich, piasków kwarcowych do produkcji betonów komórkowych oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej. Eksploatacja prowadzona jest na siedmiu złożach, na trzech złożach eksploatacja odbywa się okresowo. Marszałek Województwa Lubuskiego wydał 9 koncesji na wydobywanie kopalin, natomiast Starosta Powiatu Żagańskiego wydał jedną koncesję.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2017 poz. 1161) w odniesieniu do działalności górniczej, starosta po wcześniejszym uzyskaniu opinii właściwego dyrektora okręgowego urzędu górniczego wydaje decyzje o uznaniu rekultywacji za zakończoną. W latach 2012-2017 roku Starosta Żagański wydał łącznie sześć tego rodzaju decyzji:

- decyzja nr G.6122.01.2013 z dnia 3.06.2013 r. dla obszaru eksploatacyjnego kopalni kruszywa "Gryżyce",
- decyzja nr G.6122.07.2013 z dnia 6.10.2014 r. dla obszaru eksploatacyjnego kopalni kruszywa "Gryżyce",
- decyzja nr G.6122.7.1.2016 z dnia 19.04.2017 r. dla obszaru eksploatacyjnego kopalni kruszywa „Gryżyce”,
- decyzja nr G.6122.01.2014 z dnia 2.06.2014 r. dla obszaru eksploatacyjnego złoża kruszywa naturalnego „Żagań-Miodnica”,
- decyzja nr G.6122.4.2015 z dnia 21.12.2015 r. dla obszaru eksploatacyjnego złoża kruszywa naturalnego „Gorzupia Dolna”,
- decyzja nr G.6122.6.2016 z dnia 21.09.2016 r. dla obszaru eksploatacyjnego złoża "Łozy II".

Z końcem 2017 roku powierzchnia gruntów zdewastowanych (wymagających rekultywacji) na terenie powiatu wynosiła 197,1537 ha.

Poważnym problemem może być wydobywanie kopalni bez koncesji. Takie wydobywanie może powodować marnotrawienie bogactw naturalnych w wyniku nieracjonalnego gospodarowania złożami. Dochodzi do niszczenia środowiska poprzez degradację gruntów i stworzenie warunków do nielegalnego składowania odpadów. Skutki mogą być również finansowe, mniejsze przychody Państwa i samorządów, a także szara strefa działalności gospodarczej i zatrudnienia powoduje nieuczciwą konkurencję.

Starosta Powiatu Żagańskiego oraz Marszałek Województwa Lubuskiego prowadzą kontrole dotyczące przestrzegania zapisów zawartych w koncesjach na wydobywanie kopalni.

6.2.8. Gleby

Wśród gruntów ornych znaczną część zajmują gleby kompleksu żytniego, zaliczane do typu gleb brunatnych i pseudobielicowych. Rolniczy charakter mają gminy Brzeźnica i Niegostawice. Gleby tej ostatniej charakteryzują się najlepszym wskaźnikiem bonitacji w województwie lubuskim.

Poszczególne typy gleb w powiecie żagańskim to przede wszystkim:

- gleby bielicowe i pseudobielicowe - pokrywają największy obszar. Są one wykształcone na najmniej zasobnych, luźnych utworach piaszczystych lub słabogliniastych. Pod względem bonitacyjnym wartość tych gleb mieści się w V i VI klasie. Dla rolnictwa gleby te nie mają większego znaczenia, pokryte są głównie lasami.
- gleby brunatne - większe ich skupienie występuje na terenie gminy Żagań. Należą one do najlepszych gleb województwa, a ich wartość bonitacyjna odpowiada II, III i IV klasie.

Wśród gruntów ornych powiatu wydzielono 4 kompleksy przydatności rolniczej gruntów ornych:

- Gleby kompleksu pszennego dobrego obejmują gleby klasy IIIa i IIIb, występują głównie w gminach: Brzeźnica, Niegostawice, Szprotawa i Żagań. Na glebach tego kompleksu udają się wszystkie rośliny uprawne, lecz otrzymanie wysokich plonów zależy jest m.in. od pogody.
- Kompleks żytni bardzo dobry - największe powierzchnie występują w gminach: Szprotawa i Żagań. Kompleks ten, w zależności od stopnia agrotechniki, przydatny jest do uprawy niemalże wszystkich roślin, przy gospodarce ekstensywnej najlepsze plony uzyskuje się z produkcji ziemniaków i żyta.
- Kompleks żytni dobry obejmuje gleby o wszechstronnej przydatności rolniczej. Większe obszary tego kompleksu występują w gminach: Szprotawa i Żagań.
- Kompleks żytni słaby - są to gleby na ogół zawodne w produkcji rolnej, ze względu na słabo rozwinięty kompleks sorpcyjny i dużą przepuszczalność. Największe powierzchnie można spotkać w gminach: Szprotawa i Żagań.

Badaniem odczynu gleby, potrzeb jej wapnowania i zawartości w makroelementy zajmuje się Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gorzowie Wlkp., która w latach 2016-2017 na zlecenie indywidualnych rolników z terenu powiatu przeprowadziła badania gleb na powierzchni 3 674,81 ha użytków rolnych, skąd pobrano łącznie 1 444 próbek.

Odczyn gleb zależy od wielu czynników, takich jak: rodzaj skały macierzystej, skład granulometryczny, warunki przyrodnicze i zabiegi agrotechniczne. Odczyn gleb ma bezpośredni wpływ na wzrost, rozwój i plonowanie roślin. Warunkiem prawidłowego rozwoju roślin jest zapewnienie optymalnego lub tolerowanego przez nie zakresu odczynu. Optymalny zakres odczynu dla większości roślin mieści się w przedziale pH od 5,5 do 6,5, a dla roślin wrażliwych na zakwaszenie w zakresie pH 6,5–7,0.

Skutkiem zakwaszenia gleb jest utrudnione pobieranie przez roślinę składników pokarmowych. Bardziej uaktywniają się toksyczne związki glinu, manganu, żelaza oraz wzrasta pobieranie metali ciężkich: ołowiu i kadmu. Prowadzi to do zmniejszenia plonów roślin uprawnych i pogorszenia jakości uzyskanych produktów, nawet przy prawidłowym nawożeniu mineralnym innymi składnikami. Zabiegiem niezbędnym do zrównoważenia zakwaszenia gleb wywołanego stosowaniem nawozów jest wapnowanie. Wapnowanie ma wszechstronny i korzystny wpływ na właściwości fizyczno-chemiczne i biologiczne gleby. Wpływa na tworzenie żyzności gleby, czynnika umożliwiającego uzyskiwanie wysokich plonów i efektywnego nawożenia NPK. Aby wapnowanie spełniało pożądany efekt, musi być zastosowane w dawkach gwarantujących uzyskanie optymalnego odczynu dla uprawianych w zmianowaniu gatunków roślin.

Według badań OSChR większość przebadanych użytków rolnych miała lekko kwaśny odczyn. Natomiast wapnowanie w większości przypadków było zbędne.

Tabela 13 Odczyn i potrzeby wapnowania gleb na terenie powiatu, na podstawie wykonanych badań w latach 2016-2017

Odczyn	% przebadanych próbek	Potrzeby wapnowania	% przebadanych próbek
Bardzo kwaśny	15	Konieczne	13
Kwaśny	27	Potrzebne	14
Lekko kwaśny	44	Wskazane	16
Obojętny	12	Ograniczone	21
Zasadowy	2	Zbędne	36

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gorzowie Wlkp..

Fosfor jest niezbędnym pierwiastkiem dla rozwoju roślin. Jego optymalna zawartość w glebie wpływa dodatnio na pobieranie przez rośliny innych składników pokarmowych, głównie azotu.

Potas w roślinie jest regulatorem wielu procesów. Składnik ten ma wpływ na właściwą gospodarkę wodną i węglowodanową, na fotosyntezę, oddychanie, gospodarkę azotem, żelazem i manganem oraz aktywuje układy enzymatyczne. Nawożenie gleb potasem winno uwzględniać wymagania pokarmowe roślin, gdyż właściwe zaopatrzenie roślin w potas zwiększa ich reakcję na nawożenie azotem.

Magnez jest ważnym pierwiastkiem dla procesów życiowych rośliny. Jego istotna funkcja wynika głównie z tego, że jest składnikiem chlorofilu. Niedobór magnezu podczas wzrostu roślin powoduje spadek jakości i obniżenie plonów.

W przebadanych próbkach większość gleb charakteryzowała się średnią zawartością fosforu i potasu oraz bardzo wysoką zawartością magnezu.

Tabela 14 Zasobność gleb w makroelementy na terenie powiatu, na podstawie badań w latach 2016-2017

Zawartość fosforu	% przebadanych próbek	Zawartość potasu	% przebadanych próbek	Zawartość magnezu	% przebadanych próbek
Bardzo niska	1	Bardzo niska	6	Bardzo niska	5
Niska	14	Niska	23	Niska	11
Średnia	30	Średnia	28	Średnia	26
Wysoka	28	Wysoka	20	Wysoka	25
Bardzo wysoka	27	Bardzo wysoka	23	Bardzo wysoka	33

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gorzowie Wlkp..

6.2.9. Gospodarka odpadami

Obecny system organizacyjno-prawny w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi jest

dwuszczeblowy. Na poziomie województwa zostały skonstruowane regiony gospodarki odpadami komunalnymi, zaś na szczeblu gminy został zbudowany system w ramach regionu, do którego została ona przyporządkowana. Uchwałą nr XXIX/448/17 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 10 kwietnia 2017 r. została przyjęta „Aktualizacja Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami wraz z planem inwestycyjnym w zakresie odpadów komunalnych”. Plany gospodarki odpadami zawierają analizę aktualnego stanu, prognozowane zmiany i cele w zakresie gospodarki odpadami, określają kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami, a także kryteria rozmieszczenia obiektów i mocy przerobowych przyszłych instalacji do przetwarzania odpadów.

Według „Aktualizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami wraz z planem inwestycyjnym w zakresie odpadów komunalnych” Województwo Lubuskie zostało podzielone na 4 regiony. Gminy Wymiarki, Gozdnicza, Iłowa, Żagań – wiejska, Żagań – miejska przynależą do regionu zachodniego, natomiast gminy Brzeźnica, Szprotawa, Małomice i Niegosławice przynależą do regionu wschodniego.

Aktualnie² Zarząd Województwa Lubuskiego jest na etapie zmiany "Aktualizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami wraz z Planem Inwestycyjnym w zakresie odpadów komunalnych". Według projektu dokumentu województwo lubuskie zostanie podzielone na 2 regiony gospodarki odpadami komunalnymi - północny i południowy. Wszystkie gminy z powiatu żagańskiego będą przynależą do regionu południowego.

Za organizację gospodarki odpadami komunalnymi odpowiedzialne są poszczególne gminy. Odpady komunalne odbierane są od mieszkańców przez firmy wyłonione w przetargach na odbiór i zagospodarowanie odpadów, z częstotliwością określoną w uchwałach gminnych.

Oprócz zbiórki odpadów „u źródła” mieszkańcy mają możliwość przekazania niektórych odpadów do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK). PSZOKi stanowią jeden z kluczowych elementów niezbędnych dla realizacji założonych celów oraz prawidłowego funkcjonowania systemu gospodarki odpadami. Dla mieszkańców poszczególnych gmin funkcjonują następujące PSZOKi:

- gmina Szprotawa – ul. Kochanowskiego 2 w Szprotawie, ul. Przemysłowa w Wiechlicach,
- gmina Gozdnicza - ul. 3 Maja 6 w Gozdnicy,
- gmina Niegosławice – m.Przeclaw,
- gmina Iłowa - ul. Żagańska w Iłowej,
- miasto Żagań - ul. Przyjaciół Żołnierza 62 w Żaganiu,
- gmina Brzeźnica – ul. Zielonogórska 20a w Brzeźnicy,
- gmina Małomice – ul. Piastowska 19 w Małomicach.

Do punktów można za darmo oddawać następujące odpady: ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji i odpady zielone, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte baterie i akumulatory, budowlano – remontowe i rozbiórkowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, chemikalia (farby, rozpuszczalniki), przeterminowane leki.

Na terenie gminy Wymiarki brak stacjonarnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Gmina ma podpisaną umowę z Przedsiębiorstwem Komunalnym „PEKOM” S.A. w Żarach, gdzie mieszkańcy mogą przekazywać odpady.

Na terenie gminy Żagań PSZOK jest w trakcie realizacji. Jego lokalizacja planowana jest w m. Dietrzychowice, a planowany termin otwarcia to 2019 rok.

Systemem odbioru odpadów komunalnych objętych jest ok. 94,8% mieszkańców powiatu, z czego ok. 78,8% mieszkańców zadeklarowało prowadzić selektywną zbiórkę odpadów.

Według danych z Gmin na terenie powiatu żagańskiego w 2017 roku odebrano 25 673,826 Mg odpadów komunalnych, tj. o 4,3.% więcej odpadów niż rok wcześniej. Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne odebrano w największej ilości i stanowiły w 2017 roku 79% ogólnej masy odebranych odpadów. W 2017 roku odebrano 20 290,83 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i to jest o 5,4% więcej niż rok wcześniej.

² według stanu na dzień 1 października 2018 roku.

Gminy zobowiązane są do osiągania określonych poziomów ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania oraz recyklingu, przygotowania do ponownego użycia poszczególnych frakcji odpadów komunalnych. Osiągnięte poziomy recyklingu w danych gminach zostały przedstawione w tabeli.

Tabela 15 Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia poszczególnych frakcji odpadów komunalnych

Jednostka administracyjna	Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych
	%		
	2017 rok	2017 rok	2017 rok
Gozdnica	0,0	35,2	100,0
Miasto Żagań	0,0	26,8	99,4
Brzeźnica	0,0	31,0	100,0
Łłowa	0,0	35,1	100,0
Małomice	0,0	27,7	100,0
Niegosławice	0,0	31,0	48,0
Szprotawa	0,0	33,5	100,0
Wymiarki	0,0	24,8	100,0
Żagań	0,0	36,8	100,0

Źródło: Sprawozdania Gmin.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. 2017 poz. 2412) poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, które gmina jest obowiązana osiągnąć w 2017 roku wynosi do 45%.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 2167) w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, w 2017 roku poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wynosił 20% natomiast poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wynosił 45%.

W 2017 roku gminy osiągnęły wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów ulegających biodegradacji, papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Na terenie powiatu żagańskiego są 4 składowiska, które zostały zamknięte:

- m. Chrobrów (gmina Żagań) – zostało zamknięte w 2013 roku, rekultywacja została zakończona 15.12.2015 roku.
- m. Czyżówek (gmina Łłowa) – zostało zamknięte w 2015 roku, rekultywacja zostanie zakończona 30.12.2027 roku,
- m. Gozdnica (gmina Gozdnica) – zostało zamknięte w 2015 roku, rekultywacja zostanie zakończona 30.10.2024 roku,
- m. Lutynka (gmina Wymiarki) – zostało zamknięte w 2005 roku, rekultywacja została zakończona 31.12.2012 roku.

Dnia 5 lipca 2018 roku została wydana decyzja o zamknięciu składowiska odpadów w m. Kartowice. Ostateczne zamknięcie składowiska zaplanowane jest na 30 listopada 2018 roku. We wniosku został także określony techniczny sposób zamknięcia składowiska oraz sposób rekultywacji składowiska. Monitoring składowiska przewidziany jest na 30 lat. Monitoring składowiska odpadów w Kartowicach i jego otoczenia powinien być prowadzony pod względem oddziaływania na ludzi i środowisko, a w szczególności: monitoring powietrza, badania gleby, monitoring wód powierzchniowych i podziemnych, ankietowanie mieszkańców w sprawie oddziaływania ze strony składowiska.

W 2016 roku³ w sektorze gospodarczym na terenie powiatu żagańskiego wytworzonych zostało 87 470,2515 Mg odpadów, z czego najwięcej odpadów z grupy 19 (odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych), które stanowiły 31,7% ogólnej masy wytworzonych odpadów.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość wytworzonych odpadów w sektorze gospodarczym na terenie powiatu w 2016 roku w podziale na grupy odpadów.

Tabela 16 Ilość odpadów wytworzonych w sektorze gospodarczym na terenie powiatu w 2016 r.

Kod odpadów	Nazwa odpadów	Ilość wytworzonych odpadów [Mg]
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	5914,0000
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	103,6320
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	497,1760
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	1722,1500
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	746,5300
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	35,1550
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	165,6215
09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	0,0720
10	Odpady z procesów termicznych	16930,2840
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	313,9590
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	5768,2600
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	312,2020
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	4874,9140
16	Odpady nie ujęte w innych grupach	1817,8748
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	17288,8897
18	Odpady medyczne i weterynaryjne	36,3775
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	27726,9350
20	Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie	216,2190
	RAZEM	87470,2515

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego (Wojewódzki System Odpadowy).

Szczególną uwagę na terenie powiatu należy przywiązać również do problemu odpadów zawierających azbest, należących do odpadów budowlanych (grupa 17). W związku z obowiązkiem usunięcia wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku każda gmina powinna posiadać opracowany Program usuwania azbestu oraz systematycznie unieszkodliwiać azbest.

Według danych z Bazy Azbestowej (wg stanu na dzień 30.06.2018r.) i Urzędy Miejskiego w Żaganiu na terenie Powiatu Żagańskiego do usunięcia pozostało 4 133,738 Mg wyrobów zawierających azbest. Najwięcej do usunięcia jest w Gminie Szprotawa i Wymiarki, a najmniej w Gminie Gozdnicza.

6.2.10. Zasoby przyrodnicze

Na terenie powiatu żagańskiego znajduje się dziesięć fragmentów obszarów Natura 2000:⁴

³ dane za 2017 rok będą dostępne w III kwartale 2018 roku.

⁴ <http://natura2000.gdos.gov.pl>

PLH080030 Borowina - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty o powierzchni całkowitej 512,22 ha. Położony w powiecie żagańskim, gminie Szprotawa i Nadleśnictwie Szprotawa, obejmujący kompleks dobrze zachowanych łąk i łąk w "mozaikowym" krajobrazie między Szprotawą a Kożuchowem. Granice obszaru, otaczającego od północy i zachodu miejscowość Borowina, zawierają się pomiędzy miejscowościami Siecieborzyce - Długie - Międzyzlesie - Dzikowice - Borowina. Przez obszar przepływa prawy dopływ Szprotawy - Sucha (Woda). Teren przecina kilka pomniejszych dróg i ruchliwa droga wojewódzka nr 297 ze Szprotawy do Kożuchowa.

Obszar stanowi mozaikę łąk i łąk z unikatowym w skali regionu skupieniem bezkręgowców z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: przelatki maturny, czerwoczyka nieparka i pachnicy dębowej. Jest to jedyne na Ziemi Lubuskiej stanowisko przeplatki maturny *Hypodryas maturna* (= *Euphydryas maturna*). Spośród kręgowców ujętych w Załączniku II występuje piskorz, jednakże dla zachowania szczątkowej, rozproszonej i niezolowanej w obrębie szerokiego arealu występowania populacji tego gatunku, obszar ma znikome znaczenie. Pomimo, że wyznaczony głównie ze względu na rzadkie bezkręgowce, obszar chroni bardzo dobrze zachowane wilgotne łąki środkowoeuropejskie *Galio sylvatici* - *Carpinetum* z dużym udziałem starodrzewia oraz drzew martwych i dziuplastych, stanowiących siedliska pachnicy dębowej. Wzdłuż Suchoj Wody występują bardzo dobrze wykształcone łąki olszowo-jesionowe oraz łąki dębowo-wiązowo-jesionowe. Na obszarze występują następujące siedliska wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- łąka środkowoeuropejska - lasy dębowo-grabowe porastające niziny środkowoeuropejskie w których udział sosny jest przeważnie wynikiem dawniejszych działań człowieka; wielogatunkowe lasy liściaste wykształcone na siedliskach żyznych, wykazujące duże zróżnicowanie ekologiczne; w Polsce zachodniej są ostoją eutroficznych gatunków lasowych;
- dąbrowy acidofilne - drzewostany zdominowane przez dąb z domieszką brzozy; polskie dąbrowy acidofilne mają postać zubożoną, jednakże stanowią unikatowy element szaty roślinnej; pomimo, że są stosunkowo ubogie florystycznie mają doniosłe znaczenie dla zachowania niektórych cennych gatunków roślin;
- lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe - w ich skład wchodzi nadrzeczne lasy z udziałem olszy szarej, jesionu, wierzby białej i kruchej a także topoli białej i czarnej, swoim zasięgiem obejmujące całą Polskę; wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzeczno-jeziornymi, pełniąc liczne funkcje ekologiczne, np. glebotwórcze, retencyjne, klimatyczne; stanowią miejsce gniazdowania rzadkich gatunków ptaków i bytowania rzadkich gatunków ssaków; wymagają zachowania odpowiedniego poziomu uwilgotnienia gleb i ochrony warunków siedliskowych.
- łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe - związane z siedliskami okazjonalnie zalewanymi wodami rzeczno-jeziornymi lub będącymi pod wpływem wód powierzchniowych lub gruntowych, występują w całej Polsce; drzewostan budowany jest przez dąb, jesion lub wiąz - w Polsce ten ostatni dominuje tylko sporadycznie; stanowią stały element naturalnych krajobrazów dużych rzek nizinnych, stabilizują stosunki wodne, pełnią rolę ostoi bioróżnorodności i ważnych korytarzy ekologicznych; są ściśle uzależnione od specyficznych warunków wodnych, szczególnie zachowania reżimu okresowych zalewów wodami rzeczno-jeziornymi.

Plan zadań ochronnych został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Borowina PLH080030 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2017 poz. 753).

PLB020005 Bory Dolnośląskie – jest to obszar specjalnej ochrony o powierzchni całkowitej 172 093,39 ha. Obszar stanowi jeden z największych kompleksów leśnych Polski położony w dorzeczu Odry. Główną rzeką jest Bóbr. Rzeźba terenu jest mało zróżnicowana, przeważają tereny równinne. Południkowo przecinają je doliny rzek. Występują tu zwarte drzewostany sosnowe z ubogim runem, które stanowi wrzos i borówka. W podszyciu występuje jałowiec i żarnowiec. Panującym gatunkiem jest sosna, domieszkowo występuje dąb, brzoza, buk oraz jodła i świerk. W bardziej żyznych rejonach występują bory mieszane i lasy liściaste (fragmenty buczyn i łąk). Doliny rzeczne stanowią enklawy z bardziej bujną i wielowarstwową roślinnością. Urozmaicenie stanowią także liczne stawy rybne. Niektóre z nich są porośnięte szuwarami, natomiast część jest pozbawiona roślinności wskutek ich renowacji.

Występuje tu co najmniej 19 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie łąkowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), bocian czarny, cietrzew (PCK), dzięcioł zielonosiwy, głuszec (PCK), kania czarna (PCK), rybitwa czarna, sóweczka (PCK), włochatka (PCK); w

stosunkowo wysokiej liczebności (C7) występuje kania ruda (PCK) i żuraw. Jest to najważniejsza ostoja bielika, cietrzewia i głuźca w Polsce południowo-zachodniej. Stwierdzono tu także jedne z największych liczebności włośchatki i sóweczki w porównaniu z innymi ostojami krajowymi. Liczebności tych sów dochodzą tu do 80 par lęgowych.

Plan zadań ochronnych został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Dolnośląskie PLB020005 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2014 poz. 1062).

PLH080007 Buczyzna Szprotawsko-Piotrowicka - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty o powierzchni całkowitej 1 423,3 ha. Ostoja obejmuje kompleks lasów liściastych i mieszanych, z dużym udziałem starodrzewi, stanowiący wyspę wśród borowego krajobrazu Borów Dolnośląskich. Przylegają do nich płaty kwaśnych dąbrów, wilgotnych borów i dąbrów, nadrzecznych łągów oraz łąk trzęślicowych i wilgotnych łąk ze stanowiskami pełnika europejskiego *Trollius europaeus* w dolinach rzek.

W obszarze stwierdzono występowanie 8 siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (zajmujących łącznie 66% powierzchni ostoi) i 5 gatunków z Załącznika II tej dyrektywy, w tym rzadkiego w Polsce chrzyszczka jelonka rogacza. Znajduje się tu kresowe stanowisko żyznej buczyny sudeckiej. Jest to jeden z nielicznych w Polsce fragmentów buczyny (starodrzew w wieku powyżej 160 lat) w naturalnie funkcjonującym ekosystemie i jeden z cenniejszych rezerwatów buczynowych w Polsce. Znajduje się tu też jedno z trzech stwierdzonych w zachodniej Polsce stanowisk popielicy.

Nie ma ustanowionego planu zadań ochronnych.

PLH080068 Dolina Dolnego Bobru - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty o powierzchni całkowitej 1 730,05 ha. Obszar obejmuje biegnącą z południa na północ dolinę dolnego biegu Bobru na odcinku od Żagania do Dychowa w okolicy Krosna Odrzańskiego, z przerwą w okolicy Nowogrodu Bobrzańskiego. Rozdział obszaru uwarunkowany zabudowanym terenem miasta Nowogród Bobrzański skutkuje wyodrębnieniem dwóch niepołączonych części obszaru: południową i północną. Część południowa (od Żagania do Nowogrodu Bobrzańskiego) stanowi granicę pomiędzy dwoma mezoregionami: Wzniesieniami Żarskimi na zachodzie i Wzgórzami Dalkowskimi na wschodzie. Dolina Bobru na tym odcinku należy do mikroregionu Obniżenie Bobrzańskie i formalnie włączana jest do Wzniesień Żarskich, jako jej wschodnie rubieże. Ta część obszaru obejmuje także fragment doliny rzeki Brzeźniczanki u jej ujścia do Bobru w rejonie Nowogrodu Bobrzańskiego. Część północna obszaru (od Nowogrodu do Dychowa) znajduje się w osobnym, wydzielonym specjalnie dla tego odcinka doliny rzeki mezoregionie: Dolina Dolnego Bobru. Ukształtowanie terenu całego obszaru jest typowe dla średniej wielkości rzek nizinnych ze stosunkowo głęboko wciętych korytem Bobru oraz różnej szerokości płaskimi terasami zalewowymi rozciągającymi się na obu jego brzegach. Przebieg rzeki ma charakter naturalny z meandrami i starorzeczami. Spadek podłużny doliny na tym odcinku jest znaczny: od 93 m n.p.m. w Starym Żaganiu do 50 m n.p.m. w Dychowie. Krajobraz obszaru wyznacza z jednej strony sama rzeka o malowniczym meandrującym przebiegu, a z drugiej strony, towarzyszący jej płaski obszar terasy zalewowej w międzywalu. Brzegom rzeki towarzyszy zwykle pas nadrzecznych zarośli wierzbowych oraz pozostałości łągów wierzbowych. Terasa zalewowa stanowi mozaikę łąk i wkraczających na nie w wyniku sukcesji wtórnej zarośli krzewiastych i niewielkich zadrzewień, a także pól uprawnych, małych lub średniej wielkości lasów łągowych i grądowych oraz rozproszonych zbiorników wodnych. Dolina rzeki pomiędzy ośrodkami miejskimi (Żaganiem i Nowogrodem Bobrzańskim, wraz z przyłączonymi do niego Krzystkowicami) jest słabo zurbanizowana. Wyjątek stanowi techniczna zabudowa stopnia wodnego i elektrowni w Dychowie. Jest ona zasilana wodami przeprowadzanymi od zapory w Krzywańcu (na północ od Nowogrodu) osobnym kanałem, biegnącym na zachód od właściwej doliny rzeki. W typach pokrycia terenu współdominują tereny otwarte (pola, łąki i towarzyszące im zarośla krzewiaste) oraz lasy liściaste. Brzegi koryta rzeki są zdominowane przez zarośla wierzb krzewiastych, bogato uzupełnione zadrzewieniami z wierzb drzewiastych. Wśród roślinności łąkowej przeważają intensywnie uprawiane łąki świeże z rzędu *Arrhenatheretalia* (klasa *Molinio-Arrhenatheretea*). Bliżej rzeki pojawiają się łąki z rzędu *Molinietalia*, zwykle ze związku *Alopecurion pratensis*. Wśród roślinności leśnej zdecydowanie współdominuje grąd środkowoeuropejski *Galio sylvatici-Carpentum betuli* (klasa *Querco-Fagetea*) oraz łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum minoris* (kl. *Querco-Fagetea*). Wśród zarośli i zadrzewień towarzyszących brzegom rzeki zdecydowanie dominuje zespół wiklin

nadrzecznych *Salicetum triandro-viminalis* i zwykle wykształcony w formie szczytkowej w wąskim pasie nadrzeczny łąg wierzbowy *Salicetum albo-fragilis* (kl. *Saliceta purpureae*).

Obszar ma duże znaczenie dla zachowania ciągłości korytarza ekologicznego doliny rzeki wraz z występującymi tu licznymi biocenozami dobrze zachowanych 91F0 łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych *Ficario-Ulmetum minoris* (ok. 7% powierzchni) i 9170 grądu środkowoeuropejskiego (4 % powierzchni). Łącznie stwierdzono tu 15 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Znajdują się tu także ważne stanowiska trzepli zielonej, jelonka rogasza, a także bobra europejskiego. Ostoja ma duże znaczenie dla ochrony kozy złotawej. Uzupełnia też reprezentację kozy.

Nie ma ustanowionego planu zadań ochronnych.

PLH020050 Dolina Dolnej Kwisy - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty o powierzchni całkowitej 5 972,18 ha. Obszar obejmuje dolny odcinek rzeki Kwisy wraz z fragmentami lasów łągowych, łąkami świeżymi oraz zbiorowiskami ziołoroślowymi, stanowiącymi jednocześnie ważne siedliska płazów i bezkręgowców. Rzeka Kwisa ma układ południkowy i charakteryzuje się specyficznym kształtem, dolna część zlewni tej rzeki jest wąska i wyraźnie wydłużona. W tym miejscu dolina rzeki posiada mocno zaznaczone krawędzie erozyjne, wąskie płaskie dno, a także niskie i wysokie terasy. Na opisywanym terenie występują również przewiewne piaski i wydmy. Są to formy erozji i akumulacji wodnej i eolicznej. Zlewnia rozszerza się na wysokości ujścia Błotniaka prawobrzeżnego dopływu Kwisy, w okolicy miejscowości Nowogrodziec. Tutaj, z kolei, dominują formy podłoża czwartorzędu uwarunkowane tektonicznie, przekształcone przez erozję i denudację. Występuje w tej części rzeźba niskiego pogórza pokrytego osadami starszych zlodowaceń oraz pogórza o wyrównanej powierzchni, a także rzeźba grzbietów wzgórz o charakterze twardzieli i ostańców (Pogórze Izerskie). Główną rzeką Obszaru jest Kwisa, dla koryta której i siedlisk do niego przyległych utworzono obszar Natura 2000. Jest ona lewobrzeżnym najdłuższym dopływem Bobru, który należy do dorzecza Odry. Cały teren Obszaru stanowi bardzo ważny korytarz ekologiczny. Wg Jędrzejowskiego biegnie tędy Korytarz Zachodni (KZ) łączący kompleksy leśne Polski Zachodniej, od Sudetów poprzez Bory Dolnośląskie i Lasy Zielonogórskie po Puszcze Rzepińską i Park Narodowy Ujście Warty, gdzie dołącza do korytarza Północno-Centralnego. Teren Obszaru wchodzi w skład Krajowej Sieci Ekologicznej ECINET i został sklasyfikowany jako krajowy korytarz ekologiczny, a część jest także krajowym obszarem węzłowym. Na terenie Obszaru znajduje się rezerwat przyrody Brzeźnik.

Na Obszarze występują siedliska przyrodnicze: Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*, *Starorzecza* i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, *Nizinne* i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*, *Wilgotne wrzosowiska* z wrzoścem bagiennym *Erica tetralix*, *Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe* (*Molinion*), *Ziołorośla górskie* *Adenostylion alliariae* i *ziołorośla nadrzeczne* *Convolutalia sepium*, *Nizowe* i *górskie łąki świeże* użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*, *Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością* ze związku *Rhynchosporion*, *Ściany skalne* i *urwiska krzemianowe* ze zbiorowiskami z *Androsacion van delii*, *Kwaśne buczyny* *Luzulo-Fagenion*, *Grąd środkowoeuropejski* i *subkontynentalny* *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*, *Jaworzyny* i *lasy klonowo – lipowe* na stokach i zboczach, *Kwaśne dąbrowy* *Quercetea robori – petraeae*, *Bory* i *lasy bagienne*, *Łęgi wierzbowe*, *topolowe*, *olszowe* i *jesionowe* *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, *olsy źródlikowe*, *Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe* *Ficario-Ulmetum*.

Plan zadań ochronnych został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy PLH020050 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2014 poz. 2470).

PLH080046 Małomickie Łęgi - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty o powierzchni całkowitej 992,97 ha. Obszar obejmuje dolinę środkowego biegu Bobru na odcinku od miasta Szprotawy do południowo-wschodnic granic miasta Żagania. Obok Kwisy i Czernej jest to jedna z najważniejszych dolin rzecznych skrajnie północnej (nizinnej) części mezoregionu Bory Dolnośląskie i leży w mikroregionie Kotlina Żagańska. Ukształtowanie terenu jest typowe dla średniej wielkości rzek nizinnych, ze stosunkowo głęboko wciętym korytem Bobru oraz płaskimi terasami zalewowymi rozciągającymi się na obu jego brzegach. Przebieg rzeki ma charakter naturalny z meandrami i starorzeczami. Dolina rzeki ma zmienną szerokość i ograniczona jest wałami przeciwpowodziowymi lub naturalnymi stromymi skarpami na jej krawędziach, szczególnie w części północnej (na prawym brzegu). W środkowej części obszaru w Małomicach na rzece znajduje się duży stopień wodny z

elektrownią oraz poniżej niego drugi, dużo mniejszy, także z elektrownią (obecnie w posiadaniu prywatnym) w Bukowinie Bobrzańskiej Dolnej (na północ od Żeliszawia). Krajobraz obszaru wyznacza sama rzeka o malowniczym meandrującym przebiegu, na dużym odcinku "ukryta" w wypełniających dolinę lasach, głównie liściastych. Na stosunkowo nielicznych obszarach otwartych dominuje krajobraz rolniczy: pól i użytków zielonych. Brzegom rzeki na niektórych odcinkach towarzyszy bardzo wąski pas nadrzecznych zarośli wierzbowych oraz niewielkich pozostałości łągów wierzbowych. Obszar wewnątrz swoich granic jest słabo zurbanizowany, jednak w kilku miejscach zabudowa dochodzi do samych granic obszaru, ściśle go ograniczając. Dotyczy to szczególnie Szprotawy i Małomic, a w przypadku elektrowni w Małomicach i Bukowinie Bobrzańskiej Dolnej zabudowa przemysłowa wkracza w samą dolinę rzeki. W typach pokrycia terenu dominują lasy liściaste. W mniejszym stopniu widoczne są tereny otwarte: pola i łąki. Wśród roślinności leśnej zdecydowanie dominuje grąd środkowoeuropejski *Gallio sylvatici-Carpientum betuli* (klasa *Querco-Fagetea*), w wielu miejscach niestety zastąpiony gospodarczymi lasami sosnowymi ze związku *Dicrano-Pinion* (kl. *Vaccinio-Piceetea*). Miejscami pojawiają się łągi wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum minoris* (kl. *Querco-Fagetea*), a bardzo rzadko łągi wierzbowe *Salicetum albo-fragilis* i topolowe *Populetum albae* (kl. *Saliceta purpureae*). Na polach występują zbiorowiska chwastów z klasy *Steallierietea mediae*, a wśród łąk przeważają intensywnie uprawiane łąki świeże z rzędu *Arrhenatheretalia* (klasa *Molinio-Arrhenatheretea*). Bliżej rzeki pojawiają się łąki z rzędu *Molinietalia*, zwykle ze związku *Alopecurion pratensis*.

Obszar ma duże znaczenie dla zachowania ciągłości korytarza ekologicznego doliny rzeki wraz z występującymi tu licznymi biocenozami - 9170 grądu środkowoeuropejskiego. Ponadto, jest ostoją stosunkowo licznej populacji bobra europejskiego *Castor fiber* i wydry *Lutra lutra* oraz trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia*.

Nie ma ustanowionego planu zadań ochronnych.

PLH080055 Przygiełkowiska Koło Gozdnicy - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty o powierzchni całkowitej 1 767,7 ha. Proponowany obszar położony jest w granicach mezoregionu Bory Dolnośląskie. Stanowi on fragment zatwierdzonego obszaru "Uroczyska Borów Dolnośląskich". Szata roślinna zdominowana jest przez bory sosnowe, występują tam jednak rzadkie w skali kraju zbiorowiska roślinne, związane z ekosystemami wodno-błotnymi i torfowiskowymi.

W granicach projektowanego obszaru znajduje się największe w Polsce skupisko przygiełki brunatnej *Rhynchospora fusca*. Fitocenozy zespołu *Rhynchosporium fuscae* są najcenniejszą postacią siedliska. Znajduje się tam również największe w kraju stanowisko ponikła wielołądogowego *Eleocharis multicaulis*. Te ostatnie reprezentowane są również przez zespoły *Ranunculo-Juncetum bulbosi* i *Sphagnetum cuspidato-obesi*. W granicach obiektu występują małopowierzchniowe, dobrze zachowane i typowo wykształcone torfowiska wysokie z wrzoścem bagiennym *Erico-Sphagnetum*. W płatach tego zespołu stwierdzono występowanie wielu gatunków charakterystycznych klasy *Oxycocco-Sphagnetea*, przede wszystkim rzadkich przedstawicieli roślin zarodnikowych. Inne zespoły torfowisk wysokich to m.in.: *Sphagnetum magellanici*, *Sphagnetum papillosum* i *Ledo-Sphagnetum magellanici*. Murawy bliźniczkowe rozproszone są zwłaszcza w południowej części obszaru, nie zajmują tam jednak większych powierzchni. Torfowiska przejściowe charakteryzują się stosunkowo małym zróżnicowaniem zbiorowisk roślinnych. Najczęstszym są fitocenozy zespołu *Sphagno recurvi-Eriophoretum angustifolii*, spotkać tam można również: *Sphagno apiculati-Caricetum rostratae*, *Carici-Agrostietum caninae*, *Caricetum lasiocarpae* oraz niektóre postaci *Sphagno tenelli-Rhynchosporium albae*. Bory bagienne zajmują niewielką powierzchnię. Weryfikacji wymagają zakwalifikowane do tego siedliska kompleksy borów bagiennych na płytkich torfach i murszach, które według danych z inwentaryzacji siedlisk Natura 2000 w LP zajmują tam aż 61,01 ha. Według wstępnych obserwacji i podejmowanych dyskusji, reprezentują one trudne do sklasyfikowania zbiorowiska, przynajmniej częściowo będące postaciami degeneracyjnymi lub leśnymi zbiorowiskami zastępczymi innych dynamicznych kręgów roślinności.

Nie ma ustanowionego planu zadań ochronnych.

PLB020003 Stawy Przemkowskie – obszar specjalnej ochrony o powierzchni całkowitej 4 605,42 ha. Obszar obejmuje dwa kompleksy stawów (769 i 179 ha), wraz z fragmentami jesionowo-olszowych łągów (ogółem 75 ha) w ich otoczeniu oraz ekstensywnie wykorzystywane, wilgotne łąki z kępami wierzbowych zarośli. Stawy są obrzeżone wąskim pasem szuwarów, zajmującym ok. 6% terenu stawów.

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 52. Występuje co najmniej 18 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasie, 8-9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Ważny teren dla migrujących kaczkowatych Anatidae. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: łabędź krzykliwy, gęgawa, podgorzałka (PCK) i zausznik; w mniejszej, ale znaczącej ilości teren zasiedla: łabędź niemy, bąk, czernica, głowienka i wodnik. W okresie wędrowek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrowskiego gęsi zbożowej, płaskonosa i głowienki; stosunkowo duże koncentracje osiąga łabędź niemy, cyraneczka, krzyżówka i łyska; ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20 000 osobników.

Nie ma ustanowionego planu zadań ochronnych.

PLH080044 Wilki nad Nysą - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty o powierzchni całkowitej 12 226,92 ha. obejmuje ochroną fragment Borów Dolnośląskich, położony na prawym brzegu Nysy Łużyckiej, na południe od m. Łęknica i Wymiarki i na północ od miejscowości Pieńsk. Na lewym brzegu Nysy, na terenie Niemiec, pomiędzy miejscowościami Skerbersdorf a Steinbach, leży obszar Natura 2000 Truppenübungsplatz Oberlausitz, o powierzchni 11 712 ha. Obszar "Wilki nad Nysą" położony jest w obrębie terasy Pradoliny Wrocławsko-Magdeburgskiej oraz stożka napływowego Nysy Łużyckiej. Przepływa tu wiele większych i mniejszych cieków wodnych, m.in.: Żółta Woda, Pienia, Przełęk, Czernica i Skróda. Przeważają gleby bielicoziemne, a na siedliskach żyzniejszych występują gleby brunatne. Obecnie na skutek osuszania, przeważają tu bory świeże. Pozostałością licznych kiedyś borów bagiennych są fragmenty podtopione i torfowiska. Drzewostany gospodarcze zdominowane są przez sosnę (93%), natomiast dąb, brzoza, olsza i inne drzewa liściaste zajmują niewiele ponad 2% powierzchni obszaru. W podszycie przeważa jałowiec, a w runie borówki i wrzos. W obrębie obszaru znajduje się rezerwat Żurawie Bagno o łącznej pow. 44,5 ha, który został utworzony w celu zachowania roślinności bagiennej i torfowiskowej. Obszar znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego, z wyraźnym wpływem klimatu atlantyckiego, skutkującym dość znacznymi opadami deszczu (570-650 mm rocznie), stosunkowo niewielką liczbą dni z przymrozkami (poniżej 100), krótkim okresem zalegania pokrywy śnieżnej (około 50 dni), i średnią roczną temperaturą 8,1 °C.

Obszar ważny w szczególności dla ochrony populacji wilka oraz siedlisk lasów grądowych i acidofilnych dąbrów, a także bardzo cennych siedlisk nieleśnych w postaci suchych wrzosowisk. Łącznie na terenie obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Wilki nad Nysą PLH080044, stwierdzono 6 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a także 10 gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II ww. dyrektywy. 4 typy siedlisk przyrodniczych oraz 3 gatunki dzikiej fauny, spełniają kryteria uznania ich za przedmioty ochrony przedmiotowego obszaru Natura 2000.

Plan zadań ochronnych został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wilki nad Nysą PLH080044 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2015 poz. 411).

PLH080059 Łęgi koło Wymiarek - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty o powierzchni całkowitej 159,16 ha. Obszar obejmuje ochroną cenny przyrodniczo fragment doliny rzeki Otwiernicy, położony pomiędzy miejscowością Wymiarki a miejscowością Lutynka. Obszar stanowi zwarty kompleks lasów, będących częścią Borów Dolnośląskich. W północnej części obszaru, znajdują się niewielki kompleks zbiorowisk otwartych o charakterze ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk.

Obszar ważny w szczególności dla ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych w typie lasów lęgowych oraz kwaśnych dąbrów. Łącznie na obszarze Natura 2000 Łęgi koło Wymiarek PLH080059, stwierdzono 4 typy siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, z których 2 spełniają kryteria uznania ich za przedmiot ochrony obszaru.

Plan zadań ochronnych został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łęgi koło Wymiarek PLH080059 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2015 poz. 2627).

Na terenie powiatu żagańskiego utworzono dwa rezerваты przyrody:

- Buczyna Szprotawska – został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 czerwca 1965 r., (M.P. Nr 35 z 1965 r., poz. 201); Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144; Zarządzenie Nr 11/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Buczyna Szprotawska”(Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.03.2012 r. poz. 717). Jest to rezerwat leśny o powierzchni 152,32 ha, zlokalizowany w gminie Szprotawa. Celem ochrony jest zachowanie naturalnego zróżnicowania ekosystemów leśnych z zachowaniem cennych gatunków flory i fauny. Gleby na terenie rezerwatu pochodzą z akumulacji lodowcowej moreny dennej i składają się przeważnie z glin zwałowych, w mniejszym stopniu z piasków zwałowych. Wyróżnić tu można gleby brunatne i bielcowe. Teren rezerwatu położony jest w zasięgu naturalnym buka, świerka i jodły. Szata roślinna zachowała tutaj swoje pierwotne cechy w postaci buczyn lub drzewostanów mieszanych głównie: Melico–Fagetum typicum, Stellario–Carpinetum, Fago–Quercetum, Luzulo–pilosae Fagetum. Najliczniejszym zespołem jest Melico–Fagetum, który obejmuje 53,3% powierzchni leśnej. W rezerwacie występuje 18 gatunków drzew, spośród nich 8 gatunków tworzy drzewostany. Są to sosna pospolita, świerk, dąb szypułkowy, jawor, lipa drobnolistna, buk zwyczajny, grab i brzoza brodawkowata. Pozostałe 10 gatunków wchodzi w skład drzewostanów w formie domieszki piętra głównego, względnie podszytów podrostu lub nalotu. Wśród ptaków wyróżniono 34 gatunki stale gnieźdzące się lub zalatujące. Ze ssaków występuje tu popielica oraz sarna, jeleni, dzik i lis. Rezerwat posiada ustanowiony plan ochrony - Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 28.02.2002 roku, znak: OŚ.III.WPiw.6630/12/2002 w sprawie zatwierdzenia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Buczyna Szprotawska”.
- Dąbrowa Brzeźnicka im. Bolesława Grochowskiego – został utworzony na podstawie zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 3 marca 1989 w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. Nr 9, poz. 77); Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.; Zarządzenie Nr 38/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 roku w sprawie rezerwatu przyrody „Dąbrowa Brzeźnicka” (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1570 z dn. 26.07.2011 r.), Zarządzenie Nr 20/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie zmiany nazwy rezerwatu przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 29.03.2012 r. poz. 755). Jest to rezerwat leśny o powierzchni 5,88 ha zlokalizowany w gminie Brzeźnica. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu grądu i świetlistej dąbrowy. Rezerwat leży w dorzeczu Odry i jej lewego dopływu – Bobru, w bezpośrednim sąsiedztwie rzeczki Brzeźniczanki. Na terenie rezerwatu wytworzyły się gleby zaliczane do klasy brunatnoziemnych, typu brunatnych. W rezerwacie zachowały się drzewostany o charakterze naturalnym lub znacznie zbliżonym do naturalnego. W piętrze panującym drzewostanu występuje dąb, a w drugim piętrze grab. W składzie tych drzewostanów lub w domieszce występują ponadto: lipa, świerk, sosna, olsza, brzoza, buk, wiąz, w szerokich przedziałach wiekowych. Na przeważającej części powierzchni leśnej występuje siedlisko lasu świeżego, niewielką część zajmuje las mieszany świeży. Rezerwat posiada ustanowiony plan ochrony - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 2 sierpnia 2016r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dąbrowa Brzeźnicka im. Bolesława Grochowskiego” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 2 sierpnia 2016 roku poz. 1656).

Na terenie Powiatu Żagańskiego są cztery obszary chronionego krajobrazu:

- Dolina Bobru - obszar o powierzchni 11 863,53 ha położony m.in. w gminach: Małomice – 519,42 ha, m. Małomice - 165,26 ha, Szprotawa – 1.561,51 ha, m. Szprotawa – 319,08 ha, Żagań – 2.619,65 ha, m. Żagań – 241,32 ha. Czynna ochrona ekosystemów obszaru polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych doliny rzeki Bóbr. Obowiązującym aktem prawnym jest uchwała Nr XXIV/321/16 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 10 października 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu o nazwie "Dolina Bobru" (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 2051)
- Dolina Szprotawki - obszar o powierzchni 6.381,19ha położony w gminach: Niegostawice - 4.257,87 ha, Szprotawa - 2.119,22 ha, m. Szprotawa - 4,10 ha. Czynna ochrona polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych. Obowiązującym aktem

prawnym jest uchwała nr VIII/79/15 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu "Dolina Szprotawki" zmieniona uchwałą nr XXXI/469/17 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 maja 2017 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Szprotawki” (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 1265)

- Dolina Brzeźnicy - obszar o powierzchni 2.323,90 ha położony m.in. w gminach: Brzeźnica - 823,50 ha, Żagań - 43,20 ha. Czynna ochrona polega na zachowaniu krajobrazu doliny rzeki Brzeźnicy. Obowiązującym aktem prawnym jest uchwała nr XLII/624/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 lutego 2018 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Dolina Brzeźnicy”.
- Bory Dolnośląskie - obszar o powierzchni 26 223,0 ha położony m.in. w gminach: Żagań 5.737 ha, Gozdnicza 1.517 ha, Iłowa 7.721 ha, Małomice 44 ha, Wymiarki 1.571 ha.

Obszary chronionego krajobrazu występujące na terenie województwa lubuskiego zostały powołane na podstawie Rozporządzenia Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego (Dz. Urz. Nr 47, poz. 820). Wyjątkiem są Bory Dolnośląskie, które zostały powołane uchwałą nr VII/49/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Zielonej Górze z dnia 21 czerwca 1985 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa zielonogórskiego..

Na terenie powiatu żagańskiego znajduje się 12 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 218,95 ha. Wykaz użytków przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 17 Wykaz użytków ekologicznych

Nazwa użytku ekologicznego (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Powierzchnia [ha]	Obowiązująca podstawa prawna	Gmina	Obręb, nr działki	Opis
Przy Wale	2,37	R. W. L. nr 5 z 2002 r. (Dz. U. Woj. Lub. nr 44, poz. 554)	Brzeźnica	Brzeźnica, nr działki 870	Ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania typów siedlisk
Torfowisko Przyłaski	5,44	Uchwała nr IX/44/2007 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 28.09.2007 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. nr 123 poz. 1624 z dn. 15.11.2007r.)	Brzeźnica	Przyłaski, nr działki 377/3	Zachowanie w stanie neutralnym zeutrofizowanego torfowiska i ochrona pozostałości ekosystemu mającego znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej oraz zachowanie struktury środowiska przyrodniczego dla potrzeb naukowych, dydaktycznych i ogólnopoznawczych
Tokowisko	6,55	Uchwała nr XLI/225/14 Rady Miasta Gozdnicza z dn. 13.11.2014r. (Dz. U. Woj. Lub. z dn. 13.11.2014r. poz. 2148)	Gozdnica	Gozdnica, nr działki 949	Zachowanie populacji wrzośca bagiennego i bagna zwyczajnego
Łąki nad Olszą	132,49	Uchwała nr 283/4/XXXVI/06 Rady Miejskiej w Iłowej z dn. 24.04.2006 r. (Dz. U. Woj. Lub. nr 42 poz. 933 z dn. 14.06.2006r.)	Iłowa	Czerna, nr działki 988, 999, 997, 922, 930, 931, 932, 934, 943, 944, 928	Zachowanie nieużytkowanych łąk w kompleksie leśnym, uznanych za obszar chronionego krajobrazu, będących naturalną bazą żerową i osłonową oraz miejscem bytowania i rozrodu wielu gatunków ptactwa i dzikiej zwierzyny.
Żurawie Bagno	18,25	R. W. L. nr 5 z 2002 r. (Dz. U. Woj. Lub. nr 44 poz.554)	Małomice	Śliwnik, nr działki 841, 768, 767	Ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk
Sowie Bagno	7,09		Małomice	Bobrzany Śliwnik, nr działki 518, 519, 732, 733	

Nazwa użytku ekologicznego (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Powierzchnia [ha]	Obowiązująca podstawa prawna	Gmina	Obręb, nr działki	Opis
Łabędzie Bagno	20,4		Małomice	Śliwnik, nr działki 793, 796	
Oczka	1,9	R. W. L. nr 5 z 2002 r. (Dz. U. Woj. Lub. nr 44 poz.554)	Wymiarki	Witoszyn, nr działki 896, 895	Ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk
Łabędź	20,11	R. W. L. nr 5 z 2002 r. (Dz. U. Woj. Lub. nr 44 poz.554)	Żagań	Gryżyce, nr działki 114, 121/1	Ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk
Bobrówka	0,62		Żagań	Gryżyce, nr działki 168	
Boberek	2,76		Żagań	Miodnica, nr działki 242/1	
Kacze Łęgi	0,97		Żagań	Miodnica, nr działki 244/2	

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, stan na 24 listopada 2017 roku.

Według danych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim (wg stanu na 23 maja 2018 roku) na terenie powiatu żagańskiego znajduje się 97 pomników przyrody. Są to głównie pojedyncze drzewa i grupy drzew:

- Gmina Brzeźnica – 6 pomników przyrody,
- Gmina Gozdnicza – 1 pomnik przyrody,
- Gmina Iłowa – 18 pomników przyrody,
- Gmina Małomice – 12 pomników przyrody,
- Gmina Niegosławice – 5 pomników przyrody,
- Gmina Szprotawa – 27 pomników przyrody,
- Gmina Wymiarki – 10 pomników przyrody,
- Gmina Miejska Żagań – 3 pomniki przyrody,
- Gmina Żagań – 15 pomników przyrody.

Na terenie powiatu żagańskiego znajduje się jeden zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Park Słowiański” o łącznej powierzchni 85,74 ha. Położony jest w gminie Szprotawa (obręb Nowa Kopernia) oraz w mieście Szprotawa.

Zachowanie krajobrazu pradoliny Bobru o wyjątkowych wartościach przyrodniczo-widokowych, reprezentatywnych dla zalesionej strefy nadrzecznej z dawnymi rozlewiskami i starymi korytami rzecznyymi, zachowanie naturalnych i zbliżonych do naturalnych zbiorowisk roślinnych pradoliny oraz stworzenie warunków dla restytucji zbiorowisk przekształconych lub zniszczonych dla potrzeb naukowych, dydaktycznych i ogólnie poznawczych.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy został powołany na podstawie uchwały Nr XI/70/07 Rady Miejskiej w Szprotawie z dnia 31 maja 2007 r. w sprawie: uznania obszaru za zespół przyrodniczo-krajobrazowy "Park Słowiański".

Na obszarze powiatu znajdują się wyznaczone przez IBS PAN Korytarze Ekologiczne o znaczeniu regionalnym i międzynarodowym pn. Bory Zielonogórskie Wschodnie, Bory Zielonogórskie Zachodnie, Łużyce, Dolina Bobru, Bory Dolnośląskie, Lasy Sławskie-Bory Dolnośląskie.

Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi jest jednym z zadań wymienionych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego. Wykazana potrzeba uwzględniania korytarzy ekologicznych w procesie planowania przestrzennego powinna skutkować ich włączeniem do dokumentów planistycznych sporządzanych na różnych poziomach. Korytarze ekologiczne powinny być traktowane jako elementy sieci ekologicznych. Wśród działań mających na celu ich ochronę wskazane jest uwzględnianie w studium uwarunkowań oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednich zapisów zapewniających warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska w celu umożliwienia migracji gatunków roślin, grzybów i zwierząt.

Stan lasów

Według Banku Danych Lokalnych GUS w 2017 roku na terenie powiatu było 54 847,15 ha gruntów leśnych, z czego 97,9% to grunty leśne publiczne. Lesistość powiatu wynosiła 46,7% i była niższa niż wskaźnik dla województwa lubuskiego (49,3%). Wśród gmin należących do powiatu największą lesistość miała Gmina Gozdnicza (67,6%) oraz Gmina Wymiarki (67,3%). Natomiast najniższą lesistością charakteryzowała się Gmina Niegosławice (22,1%).

Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Dla większości tych lasów zostały wykonane uproszczone plany urządzenia lasów oraz inwentaryzacje stanu lasów, stanowiące podstawę wydania decyzji określającej zadania z zakresu gospodarki leśnej. Łączna powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa na koniec 2017 roku na terenie Powiatu Żagańskiego wynosiła 1 290 ha.

Lasy na terenie powiatu administrowane są przez osiem nadleśnictw:⁵

- Nadleśnictwo Krzyszowice – w administracji Nadleśnictwa znajduje się 4 314 ha lasów. Zarządzeniem Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 września 1996r. nr 153 powierzchnia lasów ochronnych wynosi 350 ha.
- Nadleśnictwo Lipinki – powierzchnia lasów na terenie powiatu wynosi 2 358,63 ha. Lasy ochronne zostały powołane zarządzeniem nr 228 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 20 października 1995r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Lipinki, a powierzchnia tych lasów wynosi 1 218,95 ha.
- Nadleśnictwo Nowa Sól – powierzchnia lasów na terenie powiatu wynosi 913,07 ha. Powierzchnia lasów ochronnych wynosi 111,46 ha, są to lasy wodochronne powołane decyzją Ministra Środowiska,
- Nadleśnictwo Przemków – powierzchnia lasów na terenie powiatu będących w administracji nadleśnictwa wynosi 190,66 ha. Lasy ochronne stanowią 44,0536 ha na podstawie Decyzji Ministra Środowiska z dnia 16 września 2014 r. w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu sporządzonego dla Nadleśnictwa Przemków na lata 2014-2023
- Nadleśnictwo Szprotawa – powierzchnia lasów wynosi 18 030,38 ha. Lasy ochronne w Nadleśnictwie Szprotawa uznano Zarządzeniem Nr 139 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 16.10.1997 r. oraz Zarządzeniem Nr 108 MOŚZNiL z dnia 23.07.1997 r. za ochronne uznano 8 787,30 ha lasów.
- Nadleśnictwo Świętoszów – grunty będące w zarządzie Nadleśnictwa położone są na terenie gmin: Żagań, Małomice (obszar wiejski), Szprotawa (obszar wiejski) i Łłowa (obszar wiejski) o powierzchni 1799,23 ha. Lasy ochronne zostały powołane Zarządzeniem nr 199 MOŚZNiL z dnia 28 grudnia 1994 roku. Łączna powierzchnia lasów ochronnych wynosi około 11 082 ha.
- Nadleśnictwo Wymiarki - powierzchnia lasów na terenie powiatu żagańskiego będących w administracji Nadleśnictwa wynosi 7 491,68 ha. Lasy ochronne na terenie powiatu zostały powołane decyzją DL-lpn-612-8/35658/11/JŁ Ministra Środowiska z dnia 4 sierpnia 2011 r., cele ochronny to: wodochronne, glebochronne, ostoje zwierzyny, lasy położone w granicach administracyjnych miast. Powierzchnia lasów ochronnych wynosi 3 687,26 ha.
- Nadleśnictwo Żagań – powierzchnia lasów na terenie powiatu wynosi 18 630,55 ha. Lasy ochronne ustanowione zostały na podstawie Decyzji Ministra Środowiska z dnia 30 września 2011r. znak: DL-lpn-612-13/44529/11/JŁ. Powierzchnia lasów ochronnych na terenie powiatu wynosi 13381,79 ha.

Nadleśnictwa w ramach swej działalności prowadzą odnowienia lasów, które polegają na ponownym wprowadzeniu roślinności leśnej na gruncie będącym niedawno również lasem. W latach 2016-2017 Nadleśnictwa prowadziły odnowienia na powierzchni 594,35 ha.

Tereny zieleni urządzonej

Według danych GUS w 2016 roku na terenie powiatu było 15 parków spacerowo-wypoczynkowych, 75 zieleńców, 45 cmentarzy oraz lasy gminne o łącznej powierzchni 244,75 ha. W tabeli poniżej przedstawiono powierzchnie terenów zieleni urządzonej w powiecie.

⁵ Dane dotyczące powierzchni lasów oraz powołanych lasów ochronnych na terenie powiatu żagańskiego odnoszą się do stanu na koniec 2017 roku i pochodzą z informacji udostępnionej przez poszczególne Nadleśnictwa.

Tabela 18 Tereny zieleni urządzonej w powiecie w 2016 roku

Rodzaj	Jednostka	Powierzchnia
Parki spacerowo-wypoczynkowe		73,5
Zieleńce		52,0
Zieleń uliczna		8,9
Tereny zieleni osiedlowej		52,01
Cmentarze		47,1
Lasy gminne		244,75

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

6.2.11. Zagrożenia poważnymi awariami

Poważne awarie przemysłowe mogą powstawać w przypadku awarii i katastrof w obiektach przemysłowych zlokalizowanych na terenie gminy oraz w wyniku wypadków drogowych z udziałem cystern i autocystern przewożących materiały niebezpieczne. Zdarzenia te charakteryzują się specyficznymi cechami takimi jak niepewność ich wystąpienia, złożoność przyczyn, różnorodność bezpośrednich skutków oraz indywidualnym, niepowtarzalnym przebiegiem. Na terenie powiatu żagańskiego nie ma zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Natomiast jest jeden zakład zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – Lukpol Trade Sp. z o.o., ul. Lotników Alianckich, 68-100 Żagań.

Potencjalne źródła zagrożenia na terenie Powiatu stanowi transport materiałów i substancji niebezpiecznych (toksycznych, łatwopalnych, wybuchowych) głównie na drogach krajowych, wojewódzkich oraz szlakach kolejowych. W 2016 roku miało miejsce zdarzenie o znamionach poważnej awarii. W dniu 18 lutego 2016 roku przeprowadzone zostały działania kontrolne, w związku ze zdarzeniem drogowym, które miało miejsce na 38 km drogi krajowej nr 18. Samochód ciężarowy jadący w kierunku Wrocławia, na prostym odcinku drogi, wbił się w barierki oddzielające przeciwległe pasy ruchu. Zdarzenie było konsekwencją awarii hamulców w pojeździe. Na skutek wypadku uszkodzeniu uległ zbiornik paliwa o pojemności 1100 litrów. Pracujące na miejscu służby PSP w Żaganiu zabezpieczyły teren zdarzenia. Rozlany na długości kilku metrów olej napędowy (w pasie zieleni pomiędzy jezdniami) zebrany został przy pomocy sorbentu do zbiornika. Udało się zebrać około 350 litrów oleju, natomiast około 700 litrów przedostało się do środowiska oraz kanalizacji deszczowej. Sprawa została skierowana do Starostwa Powiatowego w Żaganiu w celu podjęcia działań zmierzających do rekultywacji zanieczyszczonego terenu.⁶

7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu

W przypadku braku realizacji Programu, przeprowadzona analiza i ocena istniejącego stanu środowiska pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji Programu przyczyniać się będzie do występowania negatywnych tendencji w zakresie korzystania ze środowiska.

W związku z rozwojem gospodarczym, wzrostem poziomu konsumpcji, zwiększającą się presją na obszary cenne przyrodniczo i niezurbanizowane, zwiększeniem zapotrzebowania na surowce, brak realizacji zapisów Programu prowadzić może do pogorszenia elementów środowiska. Istnieje zagrożenie zmiany stanu środowiska poprzez m.in.:

- pogorszenie jakości powietrza;
- zwiększona emisja gazów cieplarnianych;
- zwiększenie się liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywne natężenie hałasu i pola elektromagnetyczne;
- utratę różnorodności ekologicznej i cennych przyrodniczo terenów;
- degradację walorów krajobrazu;
- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków, niewłaściwym stosowaniem nawozów i gnojowicy czy oddziaływaniem składowisk odpadów;
- degradację powierzchni terenu ze względu na nielegalne składowanie odpadów;
- zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów;

⁶ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

- niewłaściwe postępowanie z wytworzonymi odpadami;
- zmniejszanie wielkości zasobów wodnych;
- wzrost zagrożenia podtopieniami;
- zwiększenie skutków występowania suszy;
- pogorszenie jakości życia mieszkańców;
- brak podjęcia działań edukacyjnych, co może skutkować utrwaleniem się konsumpcyjnego modelu życia, który wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem na surowce i energię oraz nadmierną produkcję odpadów a przez to stale rosnącym zanieczyszczeniem środowiska.

W przypadku, gdy Program ochrony środowiska nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać. Utrudni to również realizację założeń zrównoważonego rozwoju powiatu. W związku z powyższym realizacja Programu wydaje się być konieczna.

Przyjęte w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego cele są spójne z celami ustalonymi w dokumentach szczebla międzynarodowego, krajowego, wojewódzkiego i regionalnego, które zmierzają do poprawy stanu środowiska. Dlatego odstąpienie od wdrażania zapisów przedmiotowego dokumentu oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki.

8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

W niniejszym rozdziale przedstawiono najistotniejsze problemy ochrony środowiska występujące na terenie powiatu żagańskiego, które zostały zidentyfikowane na podstawie analizy stanu środowiska opisaną w poprzednim rozdziale.

Jakości powietrza i odnawialne źródła energii:

- przekroczenie stężenia pyłu zawieszonego PM10, benzo(α)piranu i arsenu w strefie lubuskiej, którą zaliczono do klasy C,
- przekroczenie poziomu celu długoterminowego i docelowego dla ozonu ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin,
- napływające zanieczyszczenia z powiatów ościennych wpływają na jakość powietrza,
- niski poziom gazyfikacji powiatu - w szczególności obszary wiejskie,
- występowanie systemów ogrzewania indywidualnego opartych na spalaniu paliw stałych w kotłach o niskiej efektywności,
- spalanie złej jakości węgla lub śmieci w indywidualnych kotłach grzewczych,
- rosnące natężenie ruchu komunikacyjnego a przez to rosnąca emisja zanieczyszczeń do powietrza,
- duża energochłonność budynków i oświetlenia zewnętrznego.
- niewystarczający poziom wykorzystania OZE,
- niechęć lokalnej społeczności do lokalizowania inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii (w szczególności elektrowni wiatrowych).

Zagrożenie hałasem:

- rosnące natężenie ruchu a przez to wzrastający poziom hałasu komunikacyjnego,
- wysoki udział pojazdów ciężarowych w ogólnej liczbie poruszających się samochodów po drogach przebiegających przez teren powiatu,
- zły stan techniczny pojazdów,
- niedostosowanie dróg do obecnego natężenia ruchu, mała przepustowość skrzyżowań, które wymagają rozbudowania, wydzielenia pasów zjazdowych itp.,
- przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w porze dnia i nocy na niektórych drogach,
- przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu dla transportu kolejowego.

Pola elektromagnetyczne:

- wzrastająca ilość urządzeń emitujących pole elektromagnetyczne,
- niepełna wiedza na temat oddziaływania pól elektromagnetycznych na zdrowie ludzi,
- podchodzenie zabudowy mieszkaniowej pod linie energetyczne.

Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa:

- zły stan badanych jednolitych części wód powierzchniowych płynących,
- w 26 z 33 wyznaczonych JCWP rzecznych na terenie powiatu oceniono, że są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych,
- w 1 z 3 wyznaczonej JCWPd na terenie powiatu oceniono, że jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych,
- możliwość przeniknięcia zanieczyszczeń do poziomów wodonośnych,
- zmiany klimatyczne sprzyjające występowaniu powodzi i suszy,
- występujące zagrożenie powodziowe,
- dysproporcje pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej stwarzają niebezpieczeństwo zanieczyszczenia środowiska ściekami nienależycie gromadzonymi lub niedostatecznie oczyszczonymi,
- duża ilość zbiorników bezodpływowych – możliwość wystąpienia niekontrolowanego wywozu nieczystości ciekłych, nieszczelne zbiorniki,
- rosnące zużycie wody,
- w 2017 roku odnotowano przekroczenia niektórych parametrów dla wody dostarczanej dla ludności.

Zasoby geologiczne i gleby:

- degradacja terenu w skutek eksploatacji kopalni,
- drenaż wód powierzchniowych, następuje obniżanie zwierciadła wody wód gruntowych i podziemnych,
- nieracjonalne stosowanie nawozów sztucznych oraz niewłaściwe postępowanie ze środkami ropopochodnymi w obrębie gospodarstw rolnych,
- zagrożenie skażenia wód gruntowych azotanami z wysoko towarowej produkcji rolnej,
- zmiany klimatyczne powodujące m.in. przesuszanie gruntów,
- transport, który przyczynia się do degradacji powierzchni ziemi.

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:

- brak objęcia wszystkich mieszkańców powiatu systemem odbioru odpadów i selektywnej zbiórki odpadów,
- brak Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenach dwóch gmin,
- rosnąca ilość wytwarzanych odpadów komunalnych,
- zbyt mała wiedza mieszkańców o sposobach postępowania z poszczególnymi frakcjami odpadów,
- duża ilość wyrobów azbestowych oraz zbyt powolne tempo jego usuwania,
- "dzikie wysypiska" śmieci oraz występowanie miejsc nielegalnego składowania odpadów w szczególności odpadów niebezpiecznych, stwarzające zagrożenie dla gleby oraz wód powierzchniowych i podziemnych.

Zasoby przyrodnicze:

- brak planów zadań ochronnych dla niektórych obszarów Natura 2000 na terenie powiatu,
- fragmentacja ciągów ekologicznych, tworzenie barier ekologicznych poprzez infrastrukturę komunikacyjną,
- niedostateczne wykorzystanie walorów turystycznych i rekreacyjnych w sferze usług turystycznych,
- niskie zróżnicowanie gatunkowe lasów, przewaga sosny nad innymi gatunkami drzew,
- wysoka podatność lasów na degradację ze strony szkodników leśnych,
- szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną (głównie przez sarny i jelenie) w postaci zgryzania upraw leśnych,
- wzrastający ruch turystyczny, zaśmiecanie lasów, postępująca urbanizacja i rozwój komunikacji,
- duże zagrożenie pożarowe lasów często spowodowane podpaleniami,
- niebezpieczeństwo związane z wypalaniem traw.

Zagrożenia poważnymi awariami:

- lokalizacja jednego zakładu zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej na terenie powiatu,

- niewystarczające wyposażenie jednostek ochrony przeciwpożarowej w specjalistyczny sprzęt i pojazdy pożarnicze (w tym sprzęt do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych),
- możliwość wystąpienia poważnych awarii pomimo podejmowanych działań zapobiegawczych.

Edukacja ekologiczna:

- mała świadomość społeczna w zakresie ekologii.

9. Identyfikacja i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne

Głównym założeniem Programu ochrony środowiska jest ograniczenie zanieczyszczenia środowiska na terenie powiatu i poprawa jego stanu. Prawidłowa realizacja Programu przyniesie wymierny efekt ekologiczny w postaci minimalizacji antropopresji na środowisko. Realizacja zaplanowanych działań i inwestycji nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione na terenie powiatu żagańskiego.

Ocenię możliwych oddziaływań na środowisko poddano wszystkie zaplanowane zadania zarówno inwestycyjne jak i pozainwestycyjne, które zostały przedstawione w harmonogramie w *Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Żagańskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025*. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Programu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań lub brak środków finansowych.

Próbie identyfikacji i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań poszczególnych zadań na środowisko dokonano w tabeli uwzględniając:

- pozytywne / negatywne lub brak oddziaływania,

a poza nimi oceniono dodatkowo poszczególne priorytety oddziaływania:

- bezpośrednie / pośrednie,
- krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe,
- stałe / chwilowe.

Ocena została dokonana na podstawie stymulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

1. Obszary Natura 2000,
2. Różnorodność biologiczna,
3. Ludzie,
4. Zwierzęta,
5. Rośliny
6. Woda,
7. Powietrze,
8. Powierzchnia ziemi,
9. Krajobraz,
10. Klimat,
11. Zasoby naturalne,
12. Zabytki,
13. Dobra materialne.

Negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w Programie będzie się ograniczało w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją), który wiąże się zazwyczaj z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów. Negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o charakterze lokalnym. Natomiast na etapie eksploatacji oddziaływanie na środowisko będzie znikome, prawdopodobnie mniejsze w stosunku do stanu obecnego.

Biorąc pod uwagę, że większość z planowanych zadań inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu

do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Jako oddziaływanie negatywne należy rozumieć takie oddziaływanie, które prowadzi do ujemnych skutków, pomniejsza wartość środowiska i jego składników.

Oddziaływanie pozytywne to takie, których realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska.

W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu, jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przyznanie takiej oceny nie oznacza, że oddziaływanie takie zawsze wystąpią oraz że oddziaływanie pozytywne zawsze będzie miało większą, mniejszą lub taką samą wartość jak oddziaływanie negatywne.

W niniejszej analizie określono również wskaźnik 0 – jako brak zauważalnego oddziaływania. W rzeczywistości trudno jest znaleźć przypadek, gdy brak jest jakichkolwiek oddziaływań. Zawsze można określić powiązania, które będą wpływać negatywnie lub pozytywnie na dany komponent środowiska. Lecz w celu uproszczenia i przedstawienia braku zauważalnego oddziaływania zaplanowanego zadania na środowisko wprowadzono wskaźnik 0.

Oznaczenia:

(+) - pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zadania,

(-) - negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zadania,

(0) - brak zauważalnego oddziaływania i skutków w zakresie analizowanego zadania,

(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia.

Tabela 19 Ocena ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska i na człowieka najważniejszych i zidentyfikowanych zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza														
Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie w budynkach użyteczności publicznej i innych budynkach	Powiat Żagański, Gminy, Właściciele budynków	0	0	+	+	+	+	+	0	0	+	+	+	+
Zmniejszanie strat energii w budynkach użyteczności publicznej, w tym termomodernizacje m.in.	Powiat Żagański, Gminy, Właściciele budynków	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+
Wymiana okien w Szkole Podstawowej w Brzeźnicy	Gmina Brzeźnica	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+
Remont dachu w Urzędzie Miejskim w Iłowej	Gmina Iłowa	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+
Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Jankowej Żagańskiej	Gmina Iłowa	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+
Termomodernizacja budynku socjalno-administracyjnego na stadionie miejskim w Iłowej	Gmina Iłowa	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+
Termomodernizacja budynku Przedszkola Miejskiego nr 2, nr 3 oraz filii Przedszkola Miejskiego nr 5	Gmina Miejska Żagań	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+
Termomodernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej tj. budynku administracyjnego oczyszczalni ścieków w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o.	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+
Termomodernizacja budynku przedszkola przy ul. Rolnej	Gmina Szprotawa	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+
Modernizację pokrycia dachowego w budynku B w Szkole Podstawowej przy ul. Sobieskiego w Szprotawie	Gmina Szprotawa	0	0	+	+/-	0	0	+	+	+	+	+	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Zmniejszanie emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych poprzez promocję ruchu rowerowego, transportu publicznego i stosowanie nowoczesnych napędów ekologicznych m.in.:	Gminy, Zarządcy dróg, Przedsiębiorstwa komunikacyjne, Mieszkańcy	+	+	+	0	0	0	+	+	0	+	+	+	+
Popularyzacja i promowanie ekologicznych zachowań w zakresie transportu – w tym promocja pojazdów z napędem ekologicznym, elektrycznym oraz hybrydy – Wyrobienie nawyku kontrolowania emisji, jaka występuje sektorze prywatnym	Gmina Iłowa	+	+	+	0	0	0	+	+	0	+	+	+	+
Popularyzacja ruchu rowerowego i korzystania z publicznych środków transportu - wyrobienie nawyku korzystania z komunikacji rowerowej oraz zbiorowej komunikacji publicznej	Gmina Iłowa	+	+	+	0	0	0	+	+	0	+	+	+	+
Kompleksowy program w komunikacji Żarsko-Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym – zmniejszenie ruchu pojazdów, co będzie skutkowało zmniejszeniem emisji CO ₂	Gmina Miejska Żagań	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	0	+	+
Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Gmina Brzeźnica, Gmina Gozdnicza, Gmina Małomice, Gmina Wymiarki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Realizacja innych zadań zaplanowanych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej	Gminy	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	+	+
Monitoring jakości powietrza	WIOŚ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa jednostki kogeneracyjnej na bazie silnika gazowego z generatorem w zabudowie kontenerowej o mocy cieplnej 1,965 MWt i elektrycznej 1,7 - K-1301, ul. Konopnickiej w Żaganiu	Energetyka Ciepła Opolszczyzna S.A. Oddział Lubuski	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	+	0	+
Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem														

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców powiatu ponadnormatywnym hałasem oraz zwiększanie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez: budowę i modernizację dróg, budowę obwodnic, budowę chodników m.in.:	Powiat Żagański, Gminy, Zarządcy dróg	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa ciągu pieszego w ciągu drogi powiatowej nr 1064F - ul. Żelaznej w Żaganiu (od skrzyżowania ul. Kolejowej w kierunku Trzebowa)	Powiat Żagański (Gmina Miejska Żagań)	0	0	+/-	+/-	+/-	0	+	-	0	+	0	+	+
Przebudowa chodników w ciągu drogi powiatowej nr 4509F- ul. Kolejowa w Żaganiu I etap od km 0+952,20 do km 2+098,57 od skrzyżowania z ul. Dworcową do skrzyżowania z ul. Przyjaciół Żołnierza	Powiat Żagański (Gmina Miejska Żagań)	0	0	+/-	+/-	+/-	0	+	-	0	+	0	+	+
Przebudowa drogi powiatowej nr 1056F w km od 4+540 do 5+046	Powiat Żagański (Gmina Szprotawa, Gmina Niegostawice)	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej 1075F- ul Śląska w Żaganiu	Powiat Żagański (Gmina Miejska Żagań)	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej 4504f UL. Lubuska w Żaganiu	Powiat Żagański	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa drogi powiatowej nr 1071F - projekt	Powiat Żagański (Gmina Brzeźnica, Gmina Żagań)	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Modernizacja odwodnienia dróg powiatowych i gminnych w miejscowości Bożnów	Powiat Żagański (Gmina Żagań)	0	0	+/-	+/-	+/-	+	0	+	0	0	0	+	+
Przebudowa drogi powiatowej nr 1066F od km 0+000 do km 4+480 w miejscowości Bożnów	Powiat Żagański	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Dokumentacja projektowo – kosztorysowa – przebudowa drogi powiatowej 1071 F na odcinku Karczówka – Żagań	Gmina Brzeźnica	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Przebudowa drogi gminnej nr 100927F w Gozdnicy	Gmina Gozdnica	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa infrastruktury drogowej w Gminie Iłowa – etap I w miejscowości Iłowa w ramach „Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019”	Gmina Iłowa	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Modernizacja dróg gminnych	Gmina Szprotawa	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Modernizacja drogi gminnej ul. Piłsudskiego	Gmina Szprotawa	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Modernizacja dróg wewnętrznych – ul. Brzozowa i Lipowa w Wiechlicach	Gmina Szprotawa	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Modernizacja drogi gminnej – ul. Legnicka, Powstańców Warszawskich, Wyspiańskiego, Dąbrowskiego, Krótka, Sikorskiego w Szprotawie	Gmina Szprotawa	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Modernizacja drogi gminnej w Dzikowicach	Gmina Szprotawa	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Modernizacja drogi wewnętrznej w Długiem	Gmina Szprotawa	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Budowa ronda przy placu Komuny Paryskiej	Gmina Szprotawa	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Modernizacja ul. Krańcowej w Lesznie Górnym	Gmina Szprotawa	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Dotacja dla starostwa na przebudowę drogi powiatowej	Gmina Szprotawa	v												
Remont dróg na terenie gminy	Gmina Wymiarki	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Dotacja na przebudowę drogi powiatowej nr 1071F	Gmina Żagań	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Dotacja na remont odcinka nawierzchni drogi powiatowej nr 1066F w miejscowości Bożnów	Gmina Żagań	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Dotacja na modernizację odwodnienia dróg powiatowych i gminnych w miejscowości Bożnów	Gmina Żagań	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa chodnika przy ul. Jana Pawła II w m. Żagań w ciągu drogi wojewódzkiej nr 296 w km 25+577 ÷ 25+962	Województwo Lubuskie, Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	0	+	-	0	+	0	+	+
Budowa sygnalizacji świetlnej wzbudzonej wraz z doświetleniem przejścia dla pieszych w ciągu drogi woj. nr 296 w m. Żagań ul. Kożuchowska	Województwo Lubuskie, Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 295 w m. Gorzupia Dolna	Województwo Lubuskie, Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 295 w m. Miodnica	Województwo Lubuskie, Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Modernizacja drogi woj. nr 296 na odc. Stypułów - Żagań (10+500-25+000)	Województwo Lubuskie, Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Budowa obwodnicy Żagania w ciągu drogi woj. nr 296 - dojazd w kierunku węzła na autostradzie A-18 oraz A-4	Województwo Lubuskie, Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-	+	+/-	+	+
Budowa obwodnicy Iłowej w ciągu drogi woj. nr 296 - dojazd w kierunku węzła na autostradzie A-18	Województwo Lubuskie, Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	-	+	+/-	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Modernizacja drogi woj. nr 300 na odc. Iłowa - Gozdnicza	Województwo Lubuskie, Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Modernizacja drogi woj. nr 350 na odc. Przewóz - Gozdnicza	Województwo Lubuskie, Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Rozbudowa drogi krajowej nr 12 na odcinku Szprotawa – gr. województwa (od km 77+656 do km 86+050)	GDDKiA Oddział w Zielonej Górze	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
A18 Olszyna - Golnice (przebudowa jezdni południowej)	GDDKiA Oddział w Zielonej Górze	0	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+	+/-	+	+
Przebudowa trzech mostów na linii kolejowej nr 275 Wrocław – Gubinek w km 113.816, 114.278 i 132.500 oraz odcinka linii między mostami w km 113.713 i 114.176	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A	0	0	+/-	+/-	+/-	0	+	+/-	0	+	0	+	+
Rewitalizacja linii kolejowej nr 380 Jankowa Żagańska - Sanice	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A	0	0	+	+/-	+/-	+/-	+	-	+	+	+/-	+	+
Systematyczna kontrola zakładów dotycząca przestrzegania norm emisji hałasu przemysłowego do środowiska	WIOŚ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne														
Analiza zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne	Powiat Żagański	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Monitoring poziomu pól elektromagnetycznych na terenie powiatu	WIOŚ, Właściciele instalacje	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami														

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Utrzymywanie właściwego stanu technicznego budowli hydrotechnicznych, urządzeń wodnych, koryt rzecznych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	0	0	0	+	+	+
Odtworzenie i udrożnienie oraz konserwacja systemu melioracji wodnych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	0	0	0	+	+	+
Wykonanie odwodnień melioracyjnych na terenie gminy	Gmina Szprotawa	0	0	+	+/-	+/-	+	0	0	0	0	+	+	+
Zwiększenie retencji (budowa zbiorników wodnych)	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Gminy	+	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	+
Budowa zbiornika wody w miejscowości Marcinów	Gmina Brzeźnica	+	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	+
Wykonanie dokumentacji w programie „Ochrona wód podziemnych”	Gmina Brzeźnica	0	0	+	+	+	+	0	0	0	0	+	+	+
Edukacja propagująca właściwe wykorzystywanie wody w rolnictwie	LODR, Gminy, organizacje pozarządowe	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych	WIOŚ	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0	+	0	0
Wyznaczanie stref ochronnych ujęć wody	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (na wniosek właściciela ujęcia)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa														

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Zapewnienie odpowiedniej jakości wody do picia poprzez dalszy rozwój i modernizację infrastruktury wodociągowej na terenach gmin w tym stopniowe wyłączenie (do 2032 r.) z eksploatacji odcinków sieci wykonanej z rur cementowo-azbestowych, m.in.:	Gminy, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Przebudowa stacji uzdatniania wody w m. Iłowa oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Iłowa	Gmina Iłowa	0	0	+	+/-	+/-	-	0	-	0	0	0	0	+
Remont stacji uzdatniania wody	Gmina Wymiarki	0	0	+	0	0	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Modernizacja instalacji wodnej – Szkoła Podstawowa w Brzeźnicy	Gmina Brzeźnica	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Budowa sieci wodociągowej przy ul. Sportowej	Gmina Iłowa	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę wodociągu w ul. Starowiejskiej-Zielonej, ul. Poprzecznej, ul. Spółdzielczej w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę uzbrojenia sieci wod-kan ul. Długosza w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę sieć wodociągowej ul. Bema, ul. Dolna	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę sieci wodociągowej ul. Chrobrego w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę odcinka sieci od ul. Wodnej do ul. Rybackiej w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Przebudowa sieci wodociągowej ul. Marii Konopnickiej w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Przebudowa wodociągu ul. Starowiejska-Zielona w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Nadbóbrze w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Rozbudowa sieci wodociągowej ul. Bema w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Rozbudowa sieci wodociągowej ul. Dolnej w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Chrobrego w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Remont sieci wodociągowej w ul. Nocznickiego w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Przebudowa wodociągu w ul. Poprzecznej w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa sieci wodociągowej zaprojektowanej przez inwestorów zewnętrznych	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę wodociągu w m. Stary Żagań, m. Marysin	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa sieci wodociągowej zaprojektowanej przez inwestorów zewnętrznych	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Przebudowa wodociągu w m. Stary Żagań	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Przebudowa sieci wodociągowej w m. Marysin	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Koncepcja modernizacji i rozbudowy sieci wod-kan oraz UW i SUW w m. Tomaszowo	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Przebudowa stacji uzdatniania i ujęcia wody w Jeleninie oraz budowa biologicznej oczyszczalni ścieków w Rudawicy	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Modernizacja opomiarowania studni głębinowej na ujęciach wody wraz z możliwością zdalnego odczytu i monitoringiem pracy studni	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	+	+	+
Wykonanie odwiertu studni głębinowej z montażem pompy, podłączeniem hydraulicznym i elektrycznym oraz montaż obudowy na ujęciu wody w Szprotawie	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+/-	+/-	+/-	0	+/-	0	0	+	+	+
Wymiana odcinka przewodu wodociągowego wraz z wymianą zasuw i ociepleniem – estakada przy moście w ul. Krasińskiego w Szprotawie	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Budowa sieci wodociągowej w Dzikowicach – kolonia Meksyk	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Opracowanie dokumentacji na budowę rurociągu tranzytowego Pasterzowice – Dzikowice i modernizację hydroforni wody w Pasterzowicach	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa spinki łączącej sieć wodociągową położona w ul. Sobieskiego z odcinkiem przewodu ułożonym pod dnem rzeki Bóbr w Szprotawie	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Wymiana sieci wodociągowej w Siecioborzycach	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa sieci wodociągowej na terenach aktywności w zakresie budownictwa mieszkalnego i gospodarczego	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Wymiana sieci wodnej w ul. Przejazdowej	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Wymiana przyłączy wodociągowych stalowych na PE w m. Borowina	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Wymiana przyłączy wodociągowych stalowych na PE w m. Dzikowicach	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Ograniczanie strat w sieci wodociągowej i kontrola zużycia wody poprzez montaż wodomierzy u wszystkich użytkowników sieci m.in.:	Gminy, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne	0	0	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	+
Monitoring pracy sieci wodociągowej (strefowanie)	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	+
Budowa zintegrowanego systemu informatycznego e-usługi (wykonanie systemu zdalnego odczytu urządzeń pomiarowych wraz z systemem GIS oraz e-usługami dla ludności)	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	+	+	+
Monitoring pracy sieci wodociągowej (strefowanie)	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Budowa, rozbudowa i modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków oraz systemu kanalizacji zgodnie z AKPOŚK oraz Programem wyposażenia w oczyszczalnie ścieków aglomeracji <2000 RLM m.in.:	Gminy, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Rozdział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację sanitarną i deszczową w Gozdnicy (II etap) wraz z przebudową stacji uzdatniania wody	Gmina Gozdnica	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Przebudowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Żagańskiej 42-54, Traugutta 23-26 i Nadrzeczej	Gmina Łłowa	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę przepompowni lokalnych na terenie osiedla Moczyń w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Opracowanie dokumentacji na przebudowę wylotu ścieków oczyszczonych z oczyszczalni ścieków w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+	+	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Przebudowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej w ul. Nadbórze w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa przykanalików kanalizacji sanitarnej na terenie Aglomeracji Żagań – przepompownie Moczyń Żagań – 3 szt.	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa uzbrojenia sieci wod-kan ul. Długosza w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Przebudowa sieci wod-kan w ul. Jarzębinowej w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa sieci kanalizacyjnej zaprojektowanej przez inwestorów zewnętrznych	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Zadaszenie magazynu osadów ściekowych	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Modernizacja oczyszczalni ścieków w Żaganiu	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+	+	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę sieci kanalizacyjnej w m. Stary Żagań (Żaganówek)	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę sieci wod-kan w Bożnowie	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w m. Stary Żagań (Żaganówek)	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Rozbudowa sieci wod-kan w Bożnowie	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej zaprojektowanej przez inwestorów zewnętrznych	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Henryków – etap I	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Henryków – etap II	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa kanalizacji sanitarnej na terenach aktywności w zakresie budownictwa mieszkalnego i gospodarczego	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Modernizacja oczyszczalni ścieków w m. Długie	SZWiK Sp. z o.o. w Szprotawie	0	0	+	+	+	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa/ rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, dalsza rozbudowa kanalizacji deszczowej i kanalizacji sanitarnej poza aglomeracjami m.in.:	Gminy, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa zbiorników na ścieki w Borowem, Szczepanowie i Koninie Żagańskim	Gmina Iłowa	0	0	+	+/-	+/-	-	0	-	0	0	0	0	+
Budowa odwodnienia ulic na terenie gminy	Gmina Szprotawa	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa kolektora deszczowego przy ul. Gdańskiej	Gmina Szprotawa	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej w gminie Wymiarki poprzez budowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w miejscowości Wymiarki oraz budowa przydomowych oczyszczalni cieków na terenie gminy Wymiarki	Gmina Wymiarki	0	0	+	+/-	+/-	+	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa oczyszczalni przydomowych szczególnie na obszarach dla których zapisy mpzp nie przewidują zbiorowego systemu odbioru ścieków w okresie perspektywicznym	Gminy	0	0	+	+/-	+/-	-	0	-	0	0	0	0	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Zakup ciągnika do beczkowitzu sanitarnego	Gmina Brzeźnica	0	0	+	0	0	+	+	0	0	0	+	0	+
Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Gminy	0	0	+	+	+	+	0	+	0	0	0	+	+
Obszar interwencji: Zasoby geologiczne														
Kontrole w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji oraz eliminacja nielegalnych eksploatacji kopalin	Powiat Żagański, Gminy, Okręgowy Urząd Górniczy	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	+
Ochrona złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego	Gminy	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	+
Obszar interwencji: Gleby														
Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywrócenie funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej	Powiat Żagański (Gminy, właściciele terenu)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Monitoring i inwentaryzacja obszarów zdegradowanych	WIOŚ, Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wdrażanie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych	LODR, ARiMR Właściciele gruntów	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów														
Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, przetwarzania odpadów oraz wytwórców odpadów dla zapewnienia skutecznej egzekucji prawa	Powiat Żagański (WIOŚ)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Objęcie wszystkich mieszkańców powiatu systemem odbioru odpadów oraz selektywnego zbierania odpadów	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Minimalizacja ilości składowanych odpadów	Gminy	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	+
Usuwanie wyrobów zawierających azbest przy wparciu gmin	Osoby fizyczne, przedsiębiorcy, Gminy	+	+	+	0	0	0	+	+	+	0	0	+	+
Wydawanie decyzji w sprawie likwidacji nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+
Edukacja ekologiczna w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami komunalnymi	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Gminy na terenie których nie ma PSZOK	0	0	+	+/-	+/-	0	0	+/-	0	0	0	0	+
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze														
Zwiększenie ilości powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzenie instrumentów zapobiegawczych – budowa, przebudowa i modernizacja dróg leśnych wyznaczonych w planach urządzania lasu jako drogi pożarowe	Powiat Żagański, (Lasy Państwowe, Właściciele gruntów)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa	Powiat Żagański	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Promocja i rozwój powiatu jako regionu atrakcyjnego turystycznie	Powiat Żagański	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Inwentaryzacja pomników przyrody, użytków ekologicznych oraz aktualizacja aktów prawnych ustanawiających ww. formy ochrony przyrody	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Utrzymywanie, ochrona i odtworzenie korytarzy ekologicznych oraz przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Utrzymanie, pielęgnacja i zakładanie terenów zieleni	Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Zalesienie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych	Lasy Państwowe, Właściciele gruntów	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Monitoring środowiskowy obszarów chronionych	Nadleśnictwo Krzystkowice	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ochrona i regeneracja ekosystemów mokradłowych – zadanie „Nowoszów”	Nadleśnictwo Żagań	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Mała retencja nizinna	Nadleśnictwo Szprotawa	+	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	
Budowa dróg – DP 7, 17, 18, 28, 30	Nadleśnictwo Szprotawa	+	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	+	0	+
Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony przyrody	Gminy, Nadleśnictwa, media, organizacje pozarządowe, szkoły	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Programowa edukacja leśna społeczeństwa	Nadleśnictwo Krzystkowice	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Obszar interwencji: Odnawialne źródła energii														
Wdrażanie projektów z zastosowaniem odnawialnych i alternatywnych źródeł energii	Powiat Żagański (Gminy, inwestorzy)	0	0	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+/-	+	+	0	+

Zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:												
		Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Edukacja społeczeństwa propagująca odnawialne źródła energii	Gminy, WFOŚiGW, Inwestorzy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zakup 2 latarni fotowoltaicznych	Gmina Gozdnicza	0	0	+	0	0	+	+	0	0	+	0	0	+
Budowa instalacji fotowoltaicznych o mocy 200 kW dla obiektu oczyszczalni ścieków w Żaganiu, ul. Bolesława Chrobrego 44	ŻWiK Sp. z o.o. w Żaganiu	0	0	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+/-	+	+	0	+
Obszar interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami														
Doposażenie i unowocześnienie wyposażenia Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, Jednostek Ratowniczo-Gaśniczych, Ochotniczych Straży Pożarnych	Powiat Żagański (gminy)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zakup średniego zestawu hydraulicznego oraz skokochronu	Powiat Żagański	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP w Szprotawie	Powiat Żagański	+	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	0	+	+	+	+
Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	Powiat Żagański (Gminy, Jednostki ratownicze)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia poważnych awarii	Gminy, jednostki ratownicze	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dofinansowanie zakupu samochodu dla Komendy Powiatowej w Żaganiu	Gmina Brzeźnica	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dotacja dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Wichowie, Przylaskach i Jabłonowie na zakup wyposażenia pożarniczego	Gmina Brzeźnica	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

9.1. Zadania w obszarze ochrona klimatu i jakości powietrza

Zadania zaplanowane w ramach obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza mają na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Działania te pozwolą również na wyeliminowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi związanego z zanieczyszczeniem powietrza. Działania te mają pozytywny i długoterminowy charakter.

Zmiana systemu ogrzewania na bardziej ekologiczny nośnik energii (np. gaz, biomasa, olej) będzie mieć pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska. W szczególności pozytywny wpływ będzie na powietrze i klimat – poprzez redukcję uwalnianych do atmosfery zanieczyszczeń, a to wpłynie na poprawę zdrowia mieszkańców.

W przypadku zaplanowanych przedsięwzięć termomodernizacyjnych należy pamiętać, że budynki te mogą stanowić potencjalne siedlisko chronionych gatunków ptaków, w tym m.in. jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. W związku z tym prace termomodernizacyjne powinny być dostosowane do terminów rozrodu zwierząt. W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r., w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183) w § 6 ust. 1 określono zakazy w stosunku do dziko występujących zwierząt należących do gatunków objętych ochroną ścisłą lub częściową, w § 7 wymieniono zakazy obowiązujące w stosunku do innych niż dziko występujących zwierząt, a w § 8 wymieniono zakazy obowiązujące w stosunku do dziko występujących ptaków. Zakazy te dotyczą:

- umyślnego zabijania,
- umyślnego okaleczania lub chwytania,
- umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych,
- transportu,
- chowu,
- zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków,
- niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania,
- niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień,
- umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień,
- zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków,
- wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków,
- umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca,
- umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W związku powyższym przed wykonaniem prac związanych z termomodernizacją budynków, należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania nietoperzy i ptaków, w szczególności jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*). W razie stwierdzenia występowania ww. gatunków, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych. Po przeprowadzeniu prac lub w ich trakcie należy instalować budki lęgowe, jako działanie kompensujące utratę siedlisk ptaków wskutek zalepiania szczelin w elewacji budynku lub zamontowaniu kratki na otworach wentylacyjnych stropodachu. Zadanie to na etapie budowy będzie wiązało się z krótkookresowym potencjalnym negatywnym oddziaływaniem w zakresie hałasu oraz ilości wytwarzanych odpadów. W dłuższym horyzoncie czasowym będzie oddziaływać pozytywnie, w sposób pośredni na jakość powietrza, klimat, zasoby naturalne.

W ramach ograniczenia uciążliwości systemu komunikacyjnego przewiduje się również promowanie ruchu rowerowego, ecodrivingu, korzystanie z komunikacji zbiorowej oraz środków transportu wykorzystujących napędy przyjazne środowisku. Ograniczenie indywidualnego transportu samochodowego spowoduje bezpośrednią, długoterminową poprawę jakości powietrza, a także ograniczy emisję hałasu do środowiska, pozytywnie wpłynie na zdrowie ludzi oraz krajobraz. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych wpłynie pozytywnie na stan zdrowia mieszkańców, stan fauny i flory, a także na dobrą kondycję dóbr materialnych i kulturowych.

W ramach Programu w celu ograniczenia niskiej emisji zaplanowano zadanie polegające na opracowaniu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gmin, które jeszcze go nie mają oraz wdrożenie pozostałych zadań zaplanowanych w Planie gospodarki niskoemisyjnej. Plan gospodarki

niskoemisyjnej pozwalają na przeprowadzenie racjonalnych działań na szczeblu lokalnym mających na celu ograniczenie wielkości emisji, zwiększenie efektywności energetycznej oraz wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie produkcji energii elektrycznej i ciepłej.

Prowadzenie monitoringu powietrza pozwoli na systematyczne kontrolowanie ilości emitowanych zanieczyszczeń do powietrza oraz pozwoli na określenie, które parametry zostały przekroczone. Mając takie dane można określić działania, które przyczynią się do poprawy tego stanu. Dlatego też zadanie to będzie mieć pozytywny wpływ na wszystkie elementy środowiska oraz na zdrowie ludzi.

W ostatnich latach mamy do czynienia z globalnym ociepleniem, dlatego w planowanych działaniach należy uwzględnić również zachodzące zmiany klimatu. Nie są one obojętne dla bioróżnorodności. Zmiany klimatu zachodzące w strefie klimatu umiarkowanego przejawiają się przyspieszeniem wiosny i zmianami rozkładu temperatur latem. Wcześniej kwitną wiosenne kwiaty, przyspieszona jest pora godów płazów, ptaki zakładają gniazda o kilkanaście dni wcześniej. Także owady zapylające mogą rozmijać się z przyspieszoną porą kwitnienia „obsługiwanymi” roślin, co grozi brakiem owoców. Zauważalne jest przyspieszenie wegetacji wczesną wiosną, a następnie jej wcześniejsze zamieranie jesienią.

Zmiany klimatyczne wpływają, i wpływać będą, na zasięg i rozmieszczenie gatunków, ich cykle rozrodcze, okresy wegetacji i interakcje ze środowiskiem. Jednakże różne gatunki i siedliska różnie reagują na zmiany klimatyczne – niektóre europejskie gatunki mogą na nich skorzystać, inne – mogą znacznie ucierpieć. Większość prognoz zmian klimatu opiera się o zmiany średnich wartości parametrów klimatycznych tj.: opady, temperatura, kierunek wiatru. Warto jednak zaznaczyć, że często zmiany w zasięgu, wielkości populacji, parametrach rozrodu, a w konsekwencji – całej bioróżnorodności, wynikają ze zmiany frekwencji i amplitudy zjawisk ekstremalnych, takich jak powodzie, wichury, ulewy. Zjawiska ekstremalne (w warunkach Polski są to przede wszystkim powodzie) wpływające na parametry biologiczne populacji, a w konsekwencji na bioróżnorodność, mogą oddziaływać znacznie intensywniej niż przewiduje to większość współczesnych modeli (na terenie Polski dotychczas udokumentowano taki wpływ na lokalne populacje płazów i ptaków). Działania zaplanowane w Programie nie będą wpływać bezpośrednio na zmiany klimatyczne a pośrednio na bioróżnorodność i obszary chronione. Najistotniejszą kwestią jest wybór terminu prac budowlanych poza okresem lęgowym i rozrodczym.

W przypadku zaproponowanych zadań, ich oddziaływanie będzie miało charakter pozytywny lub obojętny na bioróżnorodność, należy jednak pamiętać że wszelkie planowane inwestycje powinny uwzględniać oddziaływanie na bioróżnorodność oraz zachodzące interakcje w związku ze zmianą klimatu. Działania zaplanowane w Programie powinny być tak dostosowane aby dodatkowo nie została zachwiana różnorodność biologiczna oraz nie zostało zniszczone bogactwo przyrodnicze.

Zmiany klimatu mogą mieć negatywne skutki dla infrastruktury technicznej. Występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych np. huraganów, intensywnych burz może doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia np. napowietrznych linii przesyłowych. Ryzyko uszkodzenia linii przesyłowych rośnie wraz ze wzrostem częstotliwości takich ekstremalnych zjawisk pogodowych jak huragany czy intensywne burze. SPA 2020 akcentuje konieczność dostosowania systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. W perspektywie długofalowej zakłada się silne powiązanie redukcji emisji z rozwojem energetyki odnawialnej w celu powiązania celów energetycznych i klimatycznych. Na terenie powiatu powinny się zatem rozwijać odnawialne źródła energii oraz powinna zwiększać się efektywność energetyczna.

Wszystkie zadania w zakresie ograniczenia emisji będą miały bezpośrednie, pozytywne przełożenie na dobrą jakość powietrza atmosferycznego, a także na klimat oraz dodatkowo pośredni, pozytywny wpływ na zdrowie ludzi.

9.2. Zadania w obszarze zagrożenie hałasem

Analiza zadań wyznaczonych w ramach tego obszaru interwencji wykazała, że część zadań może znacząco oddziaływać na środowisko. Do zadań tych należy zaliczyć budowę i modernizację dróg oraz budowę chodników.

Prowadzone prace budowlane spowodują naruszenie powierzchni ziemi i oddziaływanie na gleby. Może nastąpić trwałe wyłączenie gruntów ornych z eksploatacji rolniczej, mechaniczne trwałe i okresowe zmiany profilu glebowego oraz struktury gleby oraz trwałe i okresowe zmiany w budowie geologicznej. Ograniczeniu emisji pyłu przy pracach ziemnych sprzyjają: zwilżanie powierzchni terenu i zwilżanie sypkiego materiału składowanego na przyzmacz (piasek), sztuczne bariery, jakimi są m. in. parkany okalające plac budowy. Może dojść do zanieczyszczenia wód podziemnych ściekami socjalno-bytowymi (związanymi z czynnościami sanitarnymi pracowników budowy), substancjami wchodzącymi w skład materiałów wykorzystywanych przy budowie oraz substancjami związanymi z eksploatacją i konserwacją pojazdów i urządzeń budowy. Emisja hałasu w fazie realizacji będzie generowana przez pracę maszyn wykorzystywanych na etapie budowy. Przekroczenia występować będą krótkotrwale, a ich wielkość związana będzie z rodzajem oraz liczbą ciężkiego sprzętu budowlanego. Prace budowlane przyczynią się do zakłócenia ruchu drogowego, może wystąpić lokalne pogorszenie jakości powietrza poprzez większą emisję spalin i hałasu z ruchu samochodowego, pylenie z dróg, zmniejszenie bezpieczeństwa na drodze. Stosowane maszyny budowlane będą emitować spaliny i hałas. Może nastąpić również wycinka drzew i krzewów w liniach przeznaczonych pod zajęcie terenu pod inwestycję drogową oraz zmniejszenie ilości żerujących zwierząt przy budowanej drodze. Mogą wystąpić kolizje zwierząt z maszynami budowlanymi.

Natomiast w fazie eksploatacji mogą również pojawić się potencjalne negatywne oddziaływania na niektóre komponenty środowiska. Istnieje wysokie ryzyko znacznej fragmentacji przestrzeni, czego jednym z elementów może być przerwanie szlaków migracyjnych zwierząt. Fragmentacja przestrzeni przyrodniczej wiąże się także z niekorzystnymi skutkami m. in. dla ochrony siedlisk i gatunków, ochrony lasów i gospodarki wodnej. Na etapie eksploatacji dróg przewiduje się wystąpienie zmian mikroklimatu, degradację krajobrazu oraz emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie drogi mogą wystąpić zanieczyszczenia gleb i wód związane ze spływami powierzchniowymi substancji chemicznych stosowanych przy ich utrzymaniu, wyciekami z pojazdów. Inwestycje te nie powinny w żaden sposób wpłynąć na możliwość nieosiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód, zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Rozbudowa układu komunikacyjnego może wpłynąć na zwiększenie natężenia ruchu, a przez to na wzrost emisji spalin. Rozwój sieci drogowej sprzyjać będzie rozrastaniu się terenów zurbanizowanych, a także zwiększonej presji na tereny cenne przyrodniczo w związku z łatwiejszą dostępnością do nich. Uciążliwości pochodzenia komunikacyjnego mogą wpływać na obniżenie jakości warunków zamieszkiwania na terenach mieszkaniowo-usługowych i komfortu wypoczynku na terenach rekreacyjnych (hałas, emisje, rozczłonkowanie terenów zieleni). Ponadto ruch drogowy może być źródłem wibracji. W przypadku oddziaływania na zwierzęta może wzrosnąć śmiertelność zwierząt, które będą podejmować próbę przekroczenia drogi.

pozytywne aspekty będą odczuwalne na etapie eksploatacji inwestycji tj. ograniczenie emisji hałasu poprzez upłynnienie ruchu na drogach, poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych, zwiększenie przepustowości oraz zmniejszenie przeciążenia istniejących odcinków dróg i skrzyżowań, zmniejszenie kosztów ruchu i kosztów utrzymania drogi, możliwość skoncentrowania ruchu pojazdów ciężkich na drogach przebiegających przez mniej wrażliwe otoczenie, pobudzenie aktywności gospodarczej osiedli i miejscowości usytuowanych wzdłuż drogi.

Szczegółowe oddziaływania na wszystkie komponenty środowiska dla poszczególnych inwestycji są szczegółowo analizowane w raporcie oddziaływania na środowisko. W raporcie opisany jest zakres prowadzonych prac, dokładna lokalizacja oraz zastosowane technologie.

Stosowanie nasadzeń zieleni osłonowej i izolacyjnej wzdłuż dróg przyniesie pozytywne efekty w ograniczaniu uciążliwości akustycznej dla mieszkańców. Poprawi się lokalny krajobraz, roślinność może być miejscem przebywania małych gatunków zwierząt.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa pieszych podczas prowadzenia robót, sugeruje się rozważenie podjęcia środków zaradczych dla skutecznego uspokojenia ruchu oraz ewentualne odgródzenie chodnika od jezdni.

Należy prowadzić monitoring przyrodniczy w celu określenia wpływu zmian środowiskowych na organizmy dla zapobiegania negatywnym skutkom tych zmian w przyrodzie, a więc uzyskania danych dla zorganizowania skutecznej ochrony gatunków i układów ekologicznych.

Realizowanie inwestycji drogowych związane jest również z prowadzeniem nasadzeń zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych, które mają za zadanie wyciszać hałas drogowy, ponadto modernizowane drogi wyposażane są w instalacje odwadniające, wody opadowe odprowadzane są zgodnie z wymogami ochrony środowiska.

Zaplanowane działania miękkie tj. kontrola zakładów w zakresie przestrzegania norm emisji hałasu przemysłowego do środowiska ma na celu polepszenie klimatu akustycznego oraz zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas.

9.3. Zadania w obszarze pola elektromagnetyczne

Zadania zaplanowane w obszarze pól elektromagnetycznych będą mieć pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska, a w szczególności na zdrowie ludzi. Działania te pozwolą na kontrolę wielkości promieniowania elektromagnetycznego. Prawidłowa lokalizacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego nie powoduje konfliktów społecznych oraz minimalizuje możliwość negatywnego oddziaływania tego rodzaju instalacji na zdrowie ludzi. W obszarze tym nie przewidziano zadań mogących negatywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska. Zaproponowane zadania będą miały pośredni, długoterminowy, pozytywny wpływ na świat ożywiony przyrody i zdrowie ludzi.

9.4. Zadania w obszarze gospodarowanie wodami

Działania zaplanowane w ramach gospodarowania wodami, które mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko to utrzymanie urządzeń wodnych, koryt rzek, melioracje wodne i budowa małych zbiorników retencyjnych.

Istotne dla utrzymania równowagi w stosunkach wodnych jest budowa zbiorników wodnych zasilanych wodami opadowymi i gruntowymi oraz prawidłowe przeprowadzanie melioracji wodnych. Wpływa to na polepszenie zdolności produkcyjnej gleby i ułatwiają jej uprawę oraz chronią użytki rolne przed podtopieniami. Retencja wody w przyrodzie jest zazwyczaj zjawiskiem korzystnym i do jej pozytywnych skutków można zaliczyć:

- zwiększenie wilgotności w strefie powierzchni terenu, a w szczególności w glebie, co ma podstawowe znaczenie dla rozwoju biosfery,
- wzrost wilgotności powietrza w przypowierzchniowej warstwie atmosfery, co przekłada się na łagodniejszy klimat,
- wzrost zasobów wód powierzchniowych i podziemnych,
- wyrównanie (złagodzenie) zmienności przepływów w ciekach, a w szczególności złagodzenie kulminacji fal powodziowych i także głębokich niżówek.

Zaniedbania w zakresie melioracji mają niekorzystny wpływ na środowisko: zagniwianie związków roślinnych w korytach rowów i sukcesywne zamulanie powoduje zwiększenie się ilości zanieczyszczeń organicznych odprowadzanych do wód powierzchniowych, co również wpływa niekorzystnie na odpływ powierzchniowy. Odpowiednio eksploatowane systemy wodno-melioracyjne na terenach dolinowych kształtują zasoby małej retencji oraz jakość wód gruntowych i powierzchniowych. Poprzez odwadnianie terenów rowami następuje obniżenie poziomu wody gruntowej, zwiększa się zdolność retencyjna profilu i następuje wyrównanie przepływu w rzekach. Dodatkowe ilości deszczu spływają dzięki sieci melioracyjnej szybciej.

W wyniku melioracji następuje powolna, ale istotna zmiana struktury i poprawa właściwości fizycznych gleby, która staje się bardziej przewiewna, przepuszczalna i ma większą zdolność retencionowania wody. Gleby mają większy zapas wilgoci w okresie suszy, zmniejsza się odpływ powierzchniowy powodujący erozje i zagrożenie powodziowe.

Prace budowlane związane z utrzymaniem cieków mogą wpływać negatywnie na bioróżnorodność poprzez m.in.: niszczenie siedlisk roślin (chronione gatunki roślin i grzybów) i zwierząt (bobry, chronione gatunki zwierząt), tworzenie barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych (oddziaływanie bezpośrednie, negatywne). Nieprzemysłane działania powodują zmiany i straty w ekosystemach. Wycinanie drzew pozbawia cieków ocienionych fragmentów. Wpływa to na zmniejszenie różnorodności środowiska wodnego, sprzyja szybszemu nagrzewaniu się wody i spadkowi zawartości tlenu. W efekcie prowadzi to do wycofywania się z cieków szeregu organizmów.

Prace należy przeprowadzać poza okresem lęgowym ptaków, poza okresem masowych migracji płazów oraz poza okresem tarła ryb, jeżeli takie zidentyfikowano w granicach planowanych inwestycji. Należy zminimalizować ryzyko zniszczenia cennych siedlisk roślin, poprzez prowadzenie prac terenowych z zajęciem jak najmniejszych powierzchni obszaru.

Głównym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych przy tego typu pracach jest możliwość skażenia wód substancjami ropopochodnymi i/lub toksycznymi na etapie realizacji/budowy inwestycji. Dlatego prace należy prowadzić przy zastosowaniu nowoczesnego sprzętu.

W trakcie budowy istnieje potencjalne niebezpieczeństwo zanieczyszczenia gruntów substancjami ropopochodnymi pochodzącymi ze sprzętu budowlanego i środków transportu (potencjalne mikrowycieki olejów silnikowych, paliwa, itp.). Lokalnie będzie zmieniona i uszkodzona powierzchnia ziemi, przylegająca bezpośrednio do terenu objętego inwestycją. Zagrożona będzie czystość wód w wyniku ewentualnych wycieków paliw i olejów sprzętu pracującego w korycie i przy jego brzegach. Prace w korycie i na brzegach mogą spowodować wzruszenie namulów i ich spływ z wodami rzeki. Prowadzone prace nie będą miały wpływu na wody podziemne jeżeli nie będą one narażone na substancje szkodliwe.

Prace budowlane związane z utrzymaniem cieków nie powinny wpłynąć na zmianę jakości wód w fazie użytkowania obiektu. W zależności od prowadzonych prac może dojść do obniżenia poziomu wody w ciekach i niewielkiego obniżenia poziomu wód gruntowych w bezpośrednim sąsiedztwie cieku. Jeżeli zaplanowane prace w zakresie melioracji będą realizowane na obszarze Natura 2000 to wszelkie prace należy prowadzić wyjątkowo ostrożnie, aby nie pogorszyć stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpływać negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Zadania przewidziane do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żagańskiego obejmują działania proekologiczne, które mają służyć poprawie stanu środowiska w jak najszerszym zakresie aspektów. Realizacja zadań przewidzianych w Programie nie spowoduje pogorszenia stanu wód i nie będzie miała negatywnego wpływu na osiągnięcie celów środowiskowych ww. jednolitych części wód określonych w powyższym Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjętego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 roku (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967).

Zaplanowano również prowadzenie monitoringu wód podziemnych i powierzchniowych oraz wyznaczenie stref ochronnych ujęć wody. Działania te będą mieć pozytywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska w szczególności na wody i powierzchnię ziemi. Będzie możliwe systematyczne sprawdzanie stanu wód poprzez prowadzenie monitoringu, wykrywanie ewentualnych zanieczyszczeń oraz wprowadzanie działań w celu poprawienia jakości wód. Wprowadzenie stref ochronnych ujęć wody pozwoli na kontrolę jakości wód przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Zabezpieczy ujęcia wody przed ewentualnymi zanieczyszczeniami.

9.5. Zadania w obszarze gospodarka wodno-ściekowa

Zadania inwestycyjne zaplanowane w tym obszarze interwencji dotyczą rozbudowy systemu kanalizacyjnego, wodociągowego i budowy lub przebudowy oczyszczalni ścieków i budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Inwestycje te mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i będą miały bezpośredni wpływ na zwierzęta, rośliny i powierzchnię ziemi. Negatywne oddziaływania dotyczą etapu realizacji zadania i większość z nich ustanie w czasie eksploatacji. Maszyny budowlane będą emitować hałas oraz zanieczyszczenia, będzie większe pylenie z placu budowy, naruszona zostanie powierzchnia ziemi w wyniku tworzenia wykopów pod sieć, zniszczone zostaną siedliska roślin. Dla mieszkańców powiatu największą niedogodnością może być zakłócenie ruchu drogowego. Potencjalne negatywne oddziaływanie dotyczyć będzie tylko pasa przeznaczonego pod inwestycje. Pozytywny wpływ to zmniejszenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do wód oraz gleb (poprzez likwidację zbiorników bezodpływowych), brak konieczności wywozu ścieków wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków oraz podniesienie jakości i zdrowia mieszkańców poprzez doprowadzenie wody do gospodarstw domowych. Zaplanowane działania nie będą mieć negatywnego wpływu na ujęcia wód.

Rozbudowa sieci wodociągowej oraz modernizacja urządzeń wodociągowych przełoży się na poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, a przez to bezpośrednio i długoterminowo na zdrowie

mieszkańców oraz ogólne podniesienie standardu życia. Dzięki realizacji zadań modernizacyjnych możliwe będzie ograniczenie strat wody na sieci, a tym samym ograniczenie zużycia wody. Inwestycje w rozbudowę infrastruktury sanitarnej wyeliminują lub w znaczący sposób ograniczą dopływ zanieczyszczeń do wód podziemnych, a to zapobiegnie pogarszaniu się stanu wszystkich wód podziemnych na terenie powiatu. Jednocześnie zadania te przyspieszą osiągnięcie dobrego stanu wód w jednolitych części wód powierzchniowych wyznaczonych na terenie powiatu.

Ważnym do osiągnięcia celem będzie wypełnienie zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego i powiązanych z tym zadań przewidzianych w *Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych*. Działania te przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez bezpieczne zorganizowanie odprowadzenia ścieków na oczyszczalnię. Realizacja tych działań jest niezbędną ze względu na przyjęte w Ramowej Dyrektywie Wodnej i ustawie Prawo Wodne cele środowiskowe dla jednolitych części wód.

Należy jednak pamiętać, że oddziaływanie inwestycji wodno-kanalizacyjnej na etapie realizacyjnym (budowy) będzie rodzić niedogodności związane z ograniczeniami komunikacyjnymi dla mieszkańców oraz pewne skutki w środowisku przyrodniczym (ingerencja na powierzchni ziemi i w środowisko wodno-gruntowe). Wymienione oddziaływania będą występować tylko w krótkim okresie czasu (realizacja), a spodziewana wartość korzyści związanych ze skanalizowaniem czy zwodociągowaniem miejscowości przewyższy wielokrotnie sumę strat ekologicznych.

Należy zakładać, że obszar przez który będą przebiegać trasy planowanych inwestycji będą obejmować pasy drogowe, pola uprawne i tereny leśne. Prace ziemne w pobliżu drzew powinny być prowadzone ręcznie, tak aby nie uszkodzić bryły korzeniowej. Przed wykonaniem wykopów należy zebrać warstwę humusu, w celu późniejszego wykorzystania jej przy uporządkowywaniu terenu po zakończeniu prac. Należy wybrać odpowiednią technologię tak aby ograniczyć ewentualny negatywny wpływ na środowisko. W związku z tym zaplanowane inwestycje nie będą istotnie negatywnie oddziaływać na siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt.

W związku z ciągłą oraz planowaną rozbudową sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu oraz powstawaniem nowych przyłączy kanalizacyjnych, a co za tym idzie zwiększenia się ilości produkowanych ścieków, zaplanowano inwestycje w budowę lub modernizację oczyszczalni ścieków. Inwestycje te mogą potencjalnie negatywnie wpłynąć na występujące tam rośliny i zwierzęta. Przewiduje się trwałe przekształcenie powierzchni ziemi ze względu na zajęcie nowych terenów. Szczegółowa analiza ewentualnych negatywnych skutków realizacji tej inwestycji będzie możliwa dopiero po wykonaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej, w której zostaną ujęte wszystkie parametry techniczne i lokalizacyjne. Na obecnym etapie opracowania Programu ochrony środowiska nie ma możliwości szczegółowego opisanie negatywnych skutków realizacji inwestycji na środowisko naturalne.

Przy realizacji inwestycji w zakresie ochrony wód podziemnych należy uwzględnić nakazy, zakazy i ograniczenia związane z położeniem powiatu w granicy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 315 Zbiornik Chocianów-Gozdnicza, które zostały określone w ustawach i rozporządzeniach.

Na osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód na terenie powiatu będą miały wpływ zaplanowane działania polegające na rozbudowie sieci kanalizacyjnej. Również działalność kontrolna polegająca na prowadzeniu ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków będzie mieć pozytywny wpływ na stan jednolitych części wód. Zostanie ograniczony dopływ zanieczyszczeń bytowych do wód i ziemi. Znaczna część wytworzonych ścieków zostanie oczyszczona w oczyszczalni ścieków. Nielegalny zrzut ścieków do wód lub bezpośrednio do ziemi zostanie ograniczony do minimum w wyniku prowadzonych kontroli.

9.6. Zadania w obszarze zasoby geologiczne i gleby

Działania w zakresie zasobów geologicznych będą mieć pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska. Obecnie na terenie powiatu eksploatacja prowadzona jest na kilku złożach. W celu zapewnienia możliwości dalszej eksploatacji kopalin należy ochronić niezagospodarowane złoża kopalin na etapie planowania przestrzennego przed zainwestowaniem na inny cel. Eksploatacja kopalin odbywa się zgodnie z zapisami zawartymi w koncesji udzielonej przez Marszałka

Województwa lub Starostę. Dlatego przestrzeganie zapisów zawartych w koncesji uchroni obszar objęty inwestycją przed ujemnym wpływem inwestycji na środowisko.

Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych nie będzie powodowała negatywnego oddziaływania na środowisko. Realizacja tego zadania spowoduje bezpośrednie i pozytywne oddziaływania przede wszystkim na stan i jakość gleb. Poprawi się również stan wód, gdyż będzie do nich spływać mniejsza ilość zanieczyszczeń. Zaproponowane działania wpłyną też pozytywnie na zdrowie oraz życie ludzi i zwierząt, przyczynią się do rozwoju nowych gatunków roślin i zwierząt. W ramach ochrony gleb zaplanowane działanie polegające na wdrażaniu zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych. Wpłynie to pozytywnie na jakość gleb, wód powierzchniowych i podziemnych poprzez racjonalne stosowanie nawozów sztucznych i naturalnych.

9.7. Zadania w obszarze gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Analizując zadania zaplanowane do realizacji w ramach Programu w ramach gospodarki odpadami można stwierdzić, że wszystkie będą pozytywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska i na zdrowie ludzi. Zadania takie jak kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów oraz wytwórców odpadów, odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz minimalizacja ilości składowanych odpadów wpłynie pośrednio pozytywnie na oceniane elementy środowiska. Działania te przyczynią się do zmniejszenia ilości odpadów trafiających na „dzikie wysypiska”, a to wpłynie pozytywnie na poprawę powierzchni ziemi i krajobrazu. Dzięki tym działaniom mniejsza ilość odpadów będzie trafiać na składowiska odpadów, a przez to mniejsza powierzchnia terenu zostanie zajęta przez składowiska. Dostosowanie systemu gospodarki odpadami do wytycznych zawartych w ustawie z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2017 poz. 1289), powinno pozytywnie wpłynąć na zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów, na rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów, na eliminację nielegalnego pozbywania się odpadów oraz właściwe zagospodarowanie masy wytworzonych odpadów. Likwidacja „dzikich wysypisk” ograniczy dopływ zanieczyszczeń do wód, nastąpi poprawa stanu gleb i krajobrazu, a to pośrednio pozytywnie wpłynie na rośliny i zwierzęta oraz ludzi.

Zaplanowano budowę Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie gmin, w których punkty te nie funkcjonują. Ich budowa spowoduje potencjalne negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi oraz rośliny i zwierzęta. Oddziaływania te będą odczuwalne tylko na etapie budowy, a następnie ustąpią. W wyniku prowadzonych prac budowlanych nastąpi trwałe przekształcenie powierzchni ziemi, zostanie naruszona wierzchnia warstwa humusu, zniszczone zostaną występujące na tym terenie gatunki roślin, a zwierzętom ograniczy się teren ich bytowania i żerowania.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest wpłynie pozytywnie głównie na zdrowie ludzi. Wyeliminowanie azbestu ze środowiska zmniejszy ryzyko zachorowania na choroby azbestozależne.

9.8. Zadania w obszarze zasoby przyrodnicze

Realizacja zadań zaplanowanych w ramach zasobów przyrodniczych wywoła pozytywne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska. Zadania w zakresie ochrony zasobów przyrody mają na celu ochronę siedlisk, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zwiększenie bioróżnorodności. Przedsięwzięcia te pozwolą na ograniczenie niszczenia walorów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmentacji ekosystemów i utraty bioróżnorodności.

Należy w dalszym ciągu chronić i pielęgnować już istniejące formy ochrony przyrody, należy prowadzić prace konserwacyjne na pomnikach przyrody. Rozwój terenów zielonych wpłynie na atrakcyjność powiatu, poprawi jego krajobraz, wpłynie pozytywnie na jakość powietrza poprzez pochłanianie nadmiaru dwutlenku węgla, na jakość gleb i zasobność jej w wodę. Prowadzenie nasadzeń i odnowień w lasach zwiększy lesistość powiatu. Pozytywne oddziaływania będą przede wszystkim dla roślin i zwierząt poprzez zwiększenie liczebności siedlisk. Poprawi się jakość powietrza poprzez pochłanianie dwutlenku węgla przez rośliny. Utworzy się specyficzny mikroklimat. Nastąpi poprawa jakości gleb, będą one bardziej zasobne w wodę. Nie zostanie zakłócona gospodarka wodna – cieką przepływające przez obszary leśne. Krajobraz powiatu będzie bardziej spójny, harmonijny i będzie korzystnie wpływać na jakość życia mieszkańców. Liczne obszary leśne to także potencjalne miejsce do wypoczynku dla mieszkańców.

W przypadku zwiększania lesistości należy uwzględniać zarówno uwarunkowania przyrodnicze, jak i gospodarcze oraz wymogi prawa dotyczące prowadzenia trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki zasobami leśnymi.

Jedynie inwestycje polegająca na prowadzeniu małej retencji wodnej i budowie dróg na terenie nadleśnictw, może wpłynąć negatywnie na niektóre komponenty środowiska. W fazie budowy może nastąpić zniszczenie siedlisk roślin, w wyniku usuwania wierzchniej warstwy humusu. Inwestycja zajmie potencjalne miejsca bytowania zwierząt. W wyniku prowadzonych prac budowlanych zostanie przekształcona powierzchnia ziemi. Pozytywne oddziaływania to głównie zwiększenie zasobów wodnych na terenie lasów.

9.9. Zadania w obszarze odnawialne źródła energii

W Programie zaproponowano zadanie mające na celu rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE). Dlatego w prognozie przeanalizowano wpływ elektrowni wiatrowych i instalacji fotowoltaicznych na poszczególne komponenty środowiska.

W przypadku realizacji przedsięwzięć w zakresie OZE realizacja takich inwestycji musi odbywać się z dużą ostrożnością i poszanowaniem środowiska naturalnego. Należy uwzględniać przepisy prawa powszechnie obowiązującego, prawa lokalnego, zapisy zawarte w opiniach i konsultacjach oraz należy przeprowadzić analizę wpływu lokalizacji oraz funkcjonowania inwestycji na zdrowie i życie ludzi oraz środowisko naturalne. Należy również wziąć pod uwagę uwarunkowania środowiskowe. Tego typu inwestycje nie powinny być lokalizowane na obszarach prawnie chronionych (Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne i korytarze ekologiczne wyznaczone na terenie powiatu żagańskiego), w miejscach o dużej koncentracji ptaków (np. łąki, obszary wodno-błotne, zbiorniki wodne) oraz żeby nie miały negatywnego wpływu na jakość życia mieszkańców powiatu i nie powodowały konfliktów społecznych.

Zgodnie z Polityką energetyczną Polski do 2030 roku zakłada się wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku. W związku z tym pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł na terenie powiatu jest słusznym kierunkiem. Wzrost wykorzystania OZE niesie ze sobą korzyści ekologiczne w postaci zmniejszenia emisji gazów i pyłów do atmosfery, co prowadzi do zmniejszenia efektu cieplarnianego oraz powoduje ograniczenie zużycia paliw kopalnych. Rozwój OZE daje również korzyści gospodarcze polegające na zwiększeniu bezpieczeństwa energetycznego, czy dywersyfikacji źródeł produkcji energii. Ponadto zwiększenie w całkowitym zużyciu energii udziału energii ze źródeł odnawialnych jest wypełnieniem obowiązku Polski związanym z członkostwem w Unii Europejskiej.

Ewentualna realizacja inwestycji polegających na lokalizacji paneli fotowoltaicznych zwłaszcza na dużych powierzchniach może prowadzić do powstania „efektu tafli wody”. Efekt ten polega na tym, że w skutek odbijania promieni słonecznych przez panele słoneczne może dojść do kolizji ptaków z panelami, które mogą mylić je z taflą wody. Poprzez zajęcie dużej części powierzchni terenu może dojść do fragmentacji siedlisk, opuszczania miejsc gniazdowania i bezpośrednią utratą siedlisk lęgowych dla gatunków gniazdujących na ziemi. Można spodziewać się kolizji ptaków z panelami fotowoltaicznymi, przy próbie lądowania na panelach, które wskutek efektu odbicia lustrzanego będą imitowały tafnię wody. Efekt ten polega na odbijaniu elementów otoczenia np. chmur, drzew. Problem odbicia może również dotyczyć owadów składających jaja w wodzie (np. jętki, widelnice), które również mogą traktować panele jako obiekty wodne i składać na nich jaja, co w efekcie może oznaczać znaczny spadek sukcesu rozrodczego owadów a co za tym idzie ograniczenie zasobów pokarmowych dla ptaków. Potencjalne negatywne oddziaływanie związane jest z koniecznością odprowadzania pozyskanej energii. Budowa nowych linii energetycznych, w szczególności w sąsiedztwie obszarów wykorzystywanych intensywnie przez ptaki może znacznie zwiększyć ich śmiertelność w wyniku kolizji z elementami linii i porażenia prądem.

Przedsięwzięcie musi zostać tak zaprojektowane aby:

- unikać przy wyborze lokalizacji obszarów prawnie chronionych;
- w przypadku lokalizacji farmy fotowoltaicznej na obszarach łąk i/lub w sąsiedztwie obszarów wodno-błotnych i zbiorników wodnych skonsultować się z ornitologami, w celu takiego zaprojektowania inwestycji aby wyeliminować lub zminimalizować potencjalnie negatywne oddziaływanie na awifaunę;

- stosować panele fotowoltaiczne wyposażone w warstwy antyrefleksyjne, skutkujące brakiem efektu odbicia światła oraz panele posiadających białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych;
- prace związane z budową prowadzić poza okresem lęgowym ptaków,
- w taki sposób projektować budowę nowych linii napowietrznych i słupów aby możliwie w największym stopniu eliminować w przypadku ptaków możliwość kolizji i porażenia prądem.

Podjęciem ewentualną decyzję dotyczącą lokalizacji elektrowni wiatrowych wskazane jest uwzględnienie negatywnych oddziaływań przedsięwzięcia na wszystkie aspekty środowiskowe, w tym na zdrowie i życie człowieka. Należy również lokalizację dostosować do wymagań zawartych w ustawie z dnia 20 maja 2016 roku o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. 2016 poz. 961). Ustawa określa warunki i tryb lokalizacji i budowy elektrowni wiatrowych oraz warunki lokalizacji elektrowni wiatrowych w sąsiedztwie istniejącej albo planowanej zabudowy mieszkaniowej.

Inwestycja jaką jest budowa elektrowni wiatrowych wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 59 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017 poz. 1405).

W celu zminimalizowania potencjalnego negatywnego wpływu farm wiatrowych na zdrowie ludzi jest maksymalne ograniczenie ryzyka zdrowotnego. Wydaje się to możliwe już na etapie planowania inwestycji, dzięki m.in. ścisłemu przestrzeganiu wszystkich etapów jej realizacji, obejmującego kontrolę poprawnego wykonania oceny ryzyka i oddziaływania na środowisko, użytych materiałów i jakości wykonania robót. Bardzo istotną kwestią jest uwzględnienie opinii społeczeństwa w trakcie planowania inwestycji i przeprowadzenia rzetelnej kampanii informacyjnej.

Problematyczny okazać się może wpływ inwestycji z zakresu rozwoju energetyki wiatrowej na przyrodę, dlatego przed podjęciem decyzji lokalizacyjnej należy przeprowadzić analizę wpływu akustycznego, wpływu na awifaunę i chiropterofaunę poprzez przeprowadzenie monitoringu ornitologicznych i chiropterologicznych. Realizacja projektów wiatrowych może powodować:

- śmiertelność ptaków w wyniku kolizji z pracującymi siłowniami i/lub elementami infrastruktury towarzyszącej, w szczególności napowietrznymi liniami energetycznymi,
- zmniejszanie liczebności ptaków wskutek utraty i fragmentacji siedlisk spowodowanej odstraszeniem z okolic siłowni i/lub w wyniku rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej i energetycznej związanej z obsługą elektrowni wiatrowych,
- zaburzenia funkcjonowania populacji, w szczególności zaburzenia krótko- i długodystansowych przemieszczeń ptaków (efekt bariery).

Stopień oddziaływania na populacje ptaków jest bardzo zróżnicowany, w zależności głównie od lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz od intensywności wykorzystywania tych terenów do przemieszczania się ptaków.

W celu minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań elektrowni wiatrowych na ptaki należy właściwie wybrać lokalizację, w szczególności należy unikać:

- obszarów użytkowanych intensywnie przez ptaki,
- miejsc koncentracji występowania gatunków znanych ze swej kolizyjności, takich jak np.: ptaki drapieżne (szponiaste), mewy i rybitwy, ptaki migrujące nocą, sowy oraz wybrane gatunki wykonujące w powietrzu pokazy godowe,
- miejsc koncentracji ptaków blaskodziobych oraz siewkowych, w odniesieniu do których stwierdzono silne reakcje unikania elektrowni wiatrowych, prowadzące do utraty siedlisk tych ptaków,
- obszarów wyjątkowo cennych dla awifauny lęgowej.

Elektrownie wiatrowe mogą potencjalnie negatywnie wpływać na nietoperze. Dlatego przed wyborem lokalizacji elektrowni wiatrowych należy przeprowadzić całoroczny lub zbliżony do całorocznych badań monitoring. Należy unikać lokalizacji elektrowni wiatrowych w obrębie kryjówek, miejsc żerowania, lokalnych tras przelotowych oraz miejsc zimowania nietoperzy.

Poza tym lokalizacja elektrowni wiatrowych musi zostać zaplanowane w taki sposób by:

- znajdowały się poza cennymi zbiorowiskami roślinnymi oraz poza kompleksami leśnymi,
- znajdowały się poza obszarowymi formami ochrony przyrody i krajobrazu,
- nie zakłócały ciągłości systemów i łączników ekologicznych,

- nie przekroczyć dopuszczalnych poziomów hałasu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112)

Lokalizacja i budowa ewentualnych siłowni wiatrowych na terenie powiatu powinna być zatem przedmiotem szczególnego traktowania i przeprowadzenia każdorazowo indywidualnego postępowania w sprawie oceny oddziaływania dla środowisko. Na terenie powiatu występują obszary prawnie chronione (Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, rezerwy przyrody i użytki ekologiczne), dlatego tych obszarów nie można brać pod uwagę przy lokalizacji odnawialnych źródeł energii. Jednak przy wyborze lokalizacji należy również wziąć pod uwagę fakt, że powiat znajduje się w zasięgu korytarzy ekologicznych pn. Bory Zielonogórskie Wschodnie, Bory Zielonogórskie Zachodnie, Łużyce, Dolina Bobru, Bory Dolnośląskie, Lasy Sławskie-Bory Dolnośląskie.

Potencjalnym zagrożeniem dla krajobrazu są inwestycje w odnawialne źródła energii tj. wielkopowierzchniowe elektrownie fotowoltaiczne i elektrownie wiatrowe oraz inwestycje drogowe. Inwestycje te w sposób trwały zmieniają i wpisują się krajobraz. Dlatego ważna jest realizacja zapisów Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98). Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi. W przypadku inwestycji, które mogą mieć wpływ na krajobraz należy podjąć działania zmierzające do ustanowienie procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem oraz uwzględniania kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią. Zarówno inwestycje drogowe jak i lokalizacja odnawialnych źródeł energii powinna być w pierwszej kolejności zaplanowana w dokumentach kreujących politykę przestrzenną (np. miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego), a następnie poddana procedurze udziału społeczeństwa, tak aby mieszkańcy mieli możliwość aktywnego wpływu na lokalizację przedsięwzięć w ich najbliższym otoczeniu. Należy na etapie planowania wziąć pod uwagę ochronę krajobrazu, która polega na działaniach na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Pozostałe zaplanowane w Programie ochrony środowiska działania nie będą miały wpływu na zmianę lub przekształcenie krajobrazu albo będą pozytywnie wpływać na ten element środowiska poprzez utrzymanie ważnych i charakterystycznych cech krajobrazu w jego pierwotnej formie.

Przy zachowaniu wysokich standardów ochrony środowiska i eliminacji zagrożeń, rozwój energetyki w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii powinien ograniczyć emisję zanieczyszczeń do powietrza, przyczynić się do ochrony klimatu oraz zmniejszyć presję na nieodnawialne zasoby paliw kopalnych.

9.10. Zadania w obszarze zagrożenie poważnymi awariami

Zadania w zakresie zagrożenia poważnymi awariami będą miały tylko pozytywny wpływ na środowisko. Są to głównie działania w zakresie zakupu sprzętu dla straży pożarnej i edukacji społeczeństwa na wypadek wystąpienia poważnej awarii. Kompleksowe wyposażenie jednostek ratowniczych pozwoli na lepszą ochronę mieszkańców powiatu przed poważnymi awariami, zjawiskami ekstremalnymi oraz ich skutkami. Zwiększy się bezpieczeństwo mieszkańców. Odpowiedni sprzęt ochroni gleby oraz wody powierzchniowe i podziemne przed przedostaniem się zanieczyszczeń na wypadek poważnej awarii. Nowoczesny sprzęt gaśniczy ograniczy straty w mieniu ludzi jak i w zasobach leśnych na wypadek pożaru.

Jedynie w przypadku realizacji zadania polegającego na budowie Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP w Szprotawie przewiduje się krótkotrwałe negatywne oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i powierzchnię ziemi. Ma to związek z prowadzeniem robót budowlanych, prowadzeniem wykopów, niszczeniem siedlisk roślin i zajmowaniem potencjalnych miejsc bytowania zwierząt.

Zaplanowano również działania polegające na edukacji społeczeństwa, która powinna być skierowana zarówno do dzieci jak i dorosłych. Kształtowanie właściwych postaw i zasad przyczyni się w sposób bezpośredni na poprawę jakości środowiska. Organizowanie szkoleń, konkursów i akcji informacyjnych przyczyni się do poszerzania wiedzy mieszkańców, a to w sposób bezpośredni wpłynie na poprawę stanu środowiska naturalnego.

Zadania zawarte w Programie ochrony środowiska realizowane zgodnie z wymogami prawa, nie będą generowały zagrożeń wymienionych w Standardowych Formularzach Danych dla obszarów Natura 2000 i nie będą naruszać celów ochrony obszarów chronionego krajobrazu. Zadania przewidziane w Programie nie wpłyną na zakłócenie integralności i funkcjonowania ekosystemów obszarów Natura 2000. Ze względu na dużą liczbę zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu, indywidualna ocena oddziaływania każdej inwestycji na obszary Natura 2000 jest niemożliwa. Ponadto poziom szczegółowości dokumentu jakim jest program ochrony środowiska nie pozwala na odniesienie się do konkretnych lokalizacji inwestycji w odniesieniu do większości planowanych działań. W przypadku realizacji zadań inwestycyjnych na obszarach Natura 2000 konieczne jest rozważenie czy planowana inwestycja może znacząco wpłynąć na ekosystem terenów chronionych. Decyzje o przeprowadzeniu oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 wydaje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, gdy uzna, że przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.

10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Programu, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W poprzednim rozdziale zostały przeanalizowane działania, które zostały zaplanowane w Programie, pod kątem oddziaływania ich na środowisko. Niektóre z nich mogą wywoływać potencjalnie negatywne skutki dla środowiska. Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją *Programu* jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów prawnych.

Należy podjąć następujące środki zapobiegające lub ograniczające prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko:

- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć,
- nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją *Programu* oraz monitoring stanu środowiska, analiza wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,
- ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach oraz w przepisach prawnych,
- analiza informacji o stanie i ochronie środowiska poprzez ścisłą współpracę z instytucjami dysponującymi danymi na temat stanu środowiska (m.in. WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny),
- prowadzenie szkoleń dla pracowników administracji samorządowej,
- edukacja ekologiczna społeczeństwa,
- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstruktorskich.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko zaplanowanych w *Programie* działań można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ skala wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko.

Niektóre z zaplanowanych inwestycji przewidywanych do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych. Dlatego też przyjęto, że na tym etapie programowania wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

W poniższej tabeli zestawiono zadania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska i ludzi oraz przedstawiono sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań.

Tabela 20 Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań zaplanowanych działań w ramach Programu

Zadania zaplanowane w Programie	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
Termomodernizacja budynków	<ul style="list-style-type: none"> • przed rozpoczęciem prac należy wykonać inwentaryzację pod kątem występowania ptaków i nietoperzy, • wykonywanie termomodernizacji poza okresem lęgowym, • stworzenie siedlisk zastępczych (np. budki lęgowe, skrzynki dla nietoperzy)
Budowa i modernizacja dróg oraz budowa chodników	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie propagacji hałasu poprzez zastosowanie obudów, ekranów akustycznych itp., • stosowanie materiałów dźwiękochłonnych w celu zmniejszenia odbić dźwięku, • organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas, • stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas lokalnych mieszkańców, • stosowanie tzw. cichych nawierzchni, • ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko, • racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, • sprawne przeprowadzenie prac, • stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska,
Rewitalizacja linii kolejowej	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie mas ziemnych do wyrównania powierzchni ziemi (jeżeli jest to uzasadnione), • w przypadku kolizji z terenami zielni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, • ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją, • wcześniejsza inwentaryzacja przyrodnicza miejsc planowanych prac, • prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów (tam gdzie zidentyfikowano ich obecność i takie działania są uzasadnione), • zaplanowanie optymalnej organizacji ruchu na czas prac, • prowadzenie prac w porze dziennej, • nasadzenia drzew i krzewów wzdłuż ciągów komunikacyjnych, • budowa przepustów dla małych ssaków, płazów i gadów, • przenoszenie gatunków rzadkich i chronionych na siedliska zastępcze, • stosowanie siatek ograniczających straty w populacji zwierząt powodowanych przez kolizje z pojazdami
Utrzymywanie właściwego stanu technicznego budowli hydrotechnicznych, urządzeń wodnych, koryt rzecznych	<ul style="list-style-type: none"> • uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji, • wcześniejsza inwentaryzacja przyrodnicza miejsc planowanych prac, • ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko,
Odtworzenie i udrożnienie oraz konserwacja systemu melioracji wodnych	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarzanie siedlisk w miejscach zastępczych, • prowadzenie prac budowlanych w określonym czasie – poza okresem lęgowym i tarła ryb,
Zwiększenie retencji (budowa zbiorników wodnych)	<ul style="list-style-type: none"> • kompensacja przyrodnicza – nasadzenia drzew i krzewów, • wykorzystanie mas ziemnych do wyrównania powierzchni ziemi (jeżeli jest to uzasadnione), • stosowanie nowoczesnego i sprawnego sprzętu budowlanego, w celu uniknięcia wycieków substancji toksycznych i ograniczenia nadmiernej emisji hałasu, • budowa przepławek dla ryb, • po zakończeniu prac zadbać o przywrócenie stanu powierzchni ziemi, dna czy brzegu rzeki do stanu sprzed prowadzenia prac, co ułatwi reintrodukcję gatunków.
Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej i budowa, przebudowa oczyszczalni ścieków	<ul style="list-style-type: none"> • racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów,

Zadania zaplanowane w Programie	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
<p>Rozwój sieci wodociągowych</p> <p>Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sprawne przeprowadzenie prac, • stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, • ponowne wykorzystanie usuniętych mas ziemi i warstwy humusu, • w przypadku kolizji z terenami zieleni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, • odtwarzanie siedlisk w miejscach zastępczych, • nasadzanie drzew w celu kompensacji przyrodniczej, • przeprowadzenie prób szczelności nowej sieci wod-kan, • budowa przydomowych oczyszczalni ścieków tylko na terenach gdzie nie ma możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej i gdzie budowa sieci kanalizacyjnej nie ma ekonomicznego uzasadnienia
<p>Budowa Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas lokalnych mieszkańców, • ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko, • racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, • sprawne przeprowadzenie prac, • stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, • wykorzystanie mas ziemnych do wyrównania powierzchni ziemi (jeżeli jest to uzasadnione), • w przypadku kolizji z terenami zieleni, niezbędne jest zabezpieczenie drzew wraz z ich bryłą korzeniową w pobliżu której prowadzone są prace, • wcześniejsza inwentaryzacja przyrodnicza miejsc planowanych prac, • prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów, (tam gdzie zidentyfikowano ich obecność i takie działania są uzasadnione)
<p>Wdrażanie projektów z zastosowaniem odnawialnych i alternatywnych źródeł energii</p> <p>Budowa instalacji fotowoltaicznych o mocy 200 kW dla obiektu oczyszczalni ścieków w Żaganie, ul. Bolesława Chrobrego 44</p>	<ul style="list-style-type: none"> • szczegółowa analiza lokalizacji przedsięwzięcia – różne warianty lokalizacyjne, • wybór optymalnej lokalizacji z dala od zabudowań mieszkalnych, , • uwzględnienie opinii społeczeństwa w trakcie planowania inwestycji i przeprowadzenie rzetelnych kampanii informacyjnych, • przeprowadzenie monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego, • wyłączenie turbin wiatrowych w newralgicznych okresach nasilonej ekspozycji ptaków narażonych na wysokie ryzyko kolizji (np. szczyt przelotu gęsi, szczyt aktywności ptaków szponiastych przypadający na okres toków oraz karmienia piskląt itd.), • zastosowanie powłoki antyrefleksyjnej na panelach fotowoltaicznych, która ma za zadanie niwelowanie efektu odbicia promieni słonecznych oraz poprawia ich pochłanianie, zwiększając wydajność urządzenia; powłoka minimalizuje ewentualny efekt oślepiania ptaków oraz mylenia powierzchni paneli jako powierzchni wody, co może powodować kolizje ptaków z panelami, • stosowanie paneli fotowoltaicznych posiadających białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych, • wybranie właściwego projektu uwzględniającego potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również na etapie eksploatacji każdej inwestycji, • zabezpieczenie w trakcie robót budowlanych warstwy humusowej ziemi, i wykorzystanie jej po zakończeniu robót budowlanych na terenie inwestycji, • prowadzenie prac tylko w porze dziennej,

Zadania zaplanowane w Programie	Sposoby zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań
	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiednie odsunięcie lokalizacji poszczególnych urządzeń od zadrzewień i kompleksów leśnych, • znaczne oddalenie inwestycji od obszarów chronionych i nie wkraczanie na obszary cenne przyrodniczo, • odtworzenie ewentualnych strat w roślinności powstałych w trakcie prac budowlanych • zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu, • prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów (jeżeli jest wskazane), • maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu, • prowadzenie monitoringu poinwestycyjnego.
Budowa Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP w Szprotawie	<ul style="list-style-type: none"> • stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas lokalnych mieszkańców, • ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko, • racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów, • sprawne przeprowadzenie prac, • stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, • przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej przed przystąpieniem do wykonywania prac, • zabezpieczenie drzew przed ewentualnych ich uszkodzeniem • wykonanie nasadzeń kompensacyjnych, • prowadzenie prac poza okresem lęgowym i rozrodczym, • stosowanie nowoczesnego sprzętu w celu ograniczenia emisji hałasu i zanieczyszczeń do środowiska

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyrobu oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żagańskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025 przewiduje realizację zadań, które w większości przyczynią się do poprawienia stanu środowiska na terenie powiatu żagańskiego, a tym samym pozytywnie wpłyną na zdrowie ludzi i poprawią standard życia mieszkańców. Zaproponowane w *Programie* cele są spójne z celami przyjętymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych oraz dokumentach o charakterze programowym. W związku z powyższym przedstawianie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i z ekologicznego punktu widzenia.

Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmienia. Konsekwencje związane z brakiem realizacji *Programu* mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi.

Trudności jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w *Programie* to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu odpowiednich środków finansowych na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych oraz trudności w pozyskaniu terenów pod poszczególne inwestycje.

Główną trudnością napotkaną przy sporządzaniu niniejszej *Prognozy* był stopień ogólności zapisów analizowanego *Programu*. Nie znając zakresu i lokalizacji koniecznych do wykonania w ramach konkretnych działań inwestycji, nie można dokonać konkretnej i szczegółowej oceny oddziaływania. W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań mają charakter bardzo ogólny i opierają się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań. Dlatego też należy zakładać, że wszelkie sformułowane wnioski odnośnie możliwości wystąpienia możliwego negatywnego oddziaływania, powinny być zweryfikowane na etapie wykonywania szczegółowych analiz np. na etapie przygotowywania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji środowiskowych.

Proponując rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie ewentualnym negatywnym oddziaływań zaplanowanych w *Programie* przedsięwzięć wzięto pod uwagę zalecenia zawarte w następujących opracowaniach: „Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” (Chylarecki P., Paślawska A., Szczecin 2008 r.); „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” (Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra” oraz Porozumienie dla Ochrony Nietoperzy); „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych” (Stryjecki M., Mielniczuk K., GDOŚ Warszawa 2011 r.); „Zalecenia w zakresie uwzględnienia wpływu farm wiatrowych na krajobraz w procedurze ocen oddziaływania na środowisko” (Badora K., GDOŚ Warszawa 2017 r.)

Znaczna część planowanych inwestycji wymaga indywidualnego potraktowania i przeprowadzenia postępowania w sprawie OOŚ. W tym przypadku wszelkie oddziaływania i środki zaradcze, w tym alternatywne rozwiązania kluczowych problemów, będą szczegółowo przeanalizowane pod kątem konkretnej inwestycji.

12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Według zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska i ustaleń Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 r., Nr 96, poz. 1111), jako oddziaływanie transgraniczne określa się *"jakikolwiek oddziaływanie, nie mające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo*

położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej Strony; przy czym "oddziaływanie" oznacza jakikolwiek skutek planowanej działalności dla środowiska z uwzględnieniem: zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, flory, fauny, gleby, powietrza, wody, klimatu, krajobrazu i pomników historii lub innych budowli albo wzajemnych oddziaływań między tymi czynnikami; obejmuje ono również skutki dla dziedzictwa kultury lub dla warunków społeczno-gospodarczych spowodowane zmianami tych czynników".

Ustalenia Programu obejmują zadania, które realizowane będą na obszarze Powiatu Żagańskiego, a zasięg ich oddziaływania na środowisko będzie miał przede wszystkim charakter lokalny. Wobec tego, dokument ten nie musi być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025, w której zostały przedstawione wszelkie oddziaływania na środowisko zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć. Prognoza została sporządzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie oraz jej zawartość i stopień szczegółowości został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. oraz Lubuskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gorzowie Wlkp.

Do opracowania wykorzystano dane uzyskane z jednostek zajmujących się ochroną środowiska tj.:

- Główny Urząd Statystyczny,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze,
- Starostwo Powiatowe w Żaganiu,
- Urzędy Miast i Gmin Powiatu Żagańskiego,
- Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. (RDOŚ),
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Żaganiu (PSSE),
- Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Gorzowie Wlkp. (OSCHR),
- Nadleśnictwa: Krzystkowice, Lipinki, Nowa Sól, Przemków, Szprotawa, Świątoszów, Wymiarki, Żagań,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział Zielona Góra,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze (ZDW).

Program ochrony środowiska dla Powiatu Żagańskiego został opracowany przy uwzględnieniu założeń i celów przyjętych w dokumentach strategicznych o charakterze wspólnotowym, krajowym, wojewódzkim i regionalnym.

W Prognozie szczegółowo opisano aktualny stan środowiska przyrodniczego na terenie powiatu. Zanieczyszczenia powietrza na terenie powiatu pochodzą z trzech podstawowych źródeł: emisja niska pochodząca głównie z małych kotłowni służących do ogrzewania domów, emisja z ruchu komunikacyjnego związana ze wzrastającą liczbą pojazdów oraz emisja przemysłowa.

Co roku WIOŚ w Zielonej Górze bada jakość powietrza na terenie całego województwa, które jest podzielone na strefy. Powiat Żagański przynależy do strefy lubuskiej, w związku z tym strefa ta w 2017 roku pod kątem ochrony zdrowia została zaliczona do klasy C. Klasa ta wynika z przekroczenia dopuszczalnych norm dla pyłu zawieszonego PM10, arsenu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Został również przekroczony poziom celu długoterminowego dla ozonu. Dokonano również oceny jakości powietrza pod kątem ochrony roślin. Do tej klasyfikacji uwzględnione zostały wyniki pomiarów dokonane w Smolarach Bytnickich. Strefa lubuska uzyskała klasę A.

Dominującym źródłem hałasu w powiecie jest ruch drogowy. Przez teren powiatu przebiegają drogi o dużym natężeniu ruchu. Poziom hałasu był badany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze oraz przez zarządców dróg - Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad i przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze. W niektórych przypadkach odnotowano przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu dla pory dnia oraz pory nocy.

Głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu są napowietrzne sieci energetyczne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Co roku WIOŚ w Zielonej Górze monitoruje poziom pól elektromagnetycznych. Na terenie powiatu nie stwierdzono przekroczeń w tym zakresie.

W ostatnich latach przebadano stan 13 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych na terenie powiatu. W 8 punktach stan oceniono jako zły, a w 2 jako dobry. W pozostałych punktach ocena końcowa była niemożliwa ze względu na brak kompleksowych badań. Natomiast wody podziemne były badane w trzech punktach na terenie powiatu. W dwóch punktach wody osiągnęły zadowalającą jakość, a w Żaganii – bardzo dobrą jakość. Zagrożenie powodziowe na terenie powiatu występuje i jest związane z rzeką Bóbr.

Stopień zwodociągowania powiatu wynosił na koniec 2016 roku 96%. a skanalizowana 68,7%. Na terenie powiatu znajduje się 11 oczyszczalni ścieków komunalnych. Mieszkańcy, którzy nie są podłączeni do sieci kanalizacyjnej ścieki gromadzą w zbiornikach bezodpływowych lub korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Obecnie na terenie powiatu znajdują się złoża węgla brunatnego, piasków i żwirów, glin ogniotrwałych, surowców szklarskich, piasków kwarcowych do produkcji betonów komórkowych oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej. Eksploatacja prowadzona jest na siedmiu złożach, na trzech złożach eksploatacja odbywa się okresowo. Marszałek Województwa Lubuskiego wydał 9 koncesje umożliwiające wydobywanie kopalin, a Starostwa jedną.

Na terenie powiatu znajduje się najwięcej gleb biellicowych i pseudobiellicowych. Użytki rolne zajmują 44% powierzchni powiatu. Większość gleb użytków rolnych ma lekko kwaśny odczyn, wapnowanie w większości przypadków jest zbędne, ma średnią zawartością fosforu i potasu oraz bardzo wysoką zawartością magnezu.

System gospodarowania odpadami na terenie powiatu opiera się na założeniach wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. Gminy Wymiarki, Gozdnicza, Iłowa, Żagań – wiejska, Żagań – miejska przynależą do regionu zachodniego, natomiast gminy Brzeźnica, Szprotawa, Małomice i Niegosławice przynależą do regionu wschodniego. Odpady odbierane są od mieszkańców, w większości gmin funkcjonują Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Większość mieszkańców zadeklarowała prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów. Z rok na rok mieszkańcy wytwarzają coraz większą ilość odpadów komunalnych.

Powiat Żagański jest bardzo urozmaicony pod względem zasobów przyrodniczych. Występują tu liczne formy ochrony przyrody tj. dziesięć fragmentów obszarów Natura 2000, dwa rezerваты przyrody, cztery obszary chronionego krajobrazu, 12 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 218,95 ha, 97 pomników przyrody, jeden zespół przyrodniczo-krajobrazowy oraz korytarze ekologiczne. Lesistość powiatu wynosiła 46,7% i była nieco niższa niż średnia dla województwa lubuskiego (49,3%).

Energia odnawialna na terenie powiatu pozyskiwana jest z elektrowni wiatrowych, paneli fotowoltaicznych oraz elektrowni wodnych. Edukacja ekologiczna prowadzona jest głównie przez jednostki oświatowe przy wsparciu Gmin i Powiatu oraz przez Nadleśnictwa. W ostatnich latach miało miejsce jedno zdarzenie o znamionach poważanej awarii.

W Prognozie analizowany jest wpływ zaplanowanych w Programie ochrony środowiska działań i inwestycji na środowisko naturalne i zdrowie mieszkańców Powiatu Żagańskiego. Działania inwestycyjne obejmują lata 2018-2021 oraz perspektywę do roku 2025.

Na podstawie analizy stanu środowiska na terenie powiatu oraz celów i kierunków działań określonych w strategicznych dokumentach i programach wyższego szczebla zaproponowano dla Powiatu Żagańskiego (w odniesieniu do poszczególnych obszarów interwencji) cele i kierunki interwencji.

Cel: Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa

Kierunki interwencji:

- Spełnianie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza,
- Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza

Cel: Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu

Kierunki interwencji:

- Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców

Cel: Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych

Kierunki interwencji:

- Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym

Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunki interwencji:

- Dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód

Cel: Ochrona mieszkańców przed powodzią, suszą i deficytem wody

Kierunki interwencji:

- Ograniczenie wrażliwości terenów zagrożonych powodzią i suszą

Cel: Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenie powiatu

Kierunki interwencji:

- Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
- Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków.

Cel: Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi

Kierunki interwencji:

- Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego

Cel: Dobra jakość gleb oraz rekultywacja terenów zdegradowanych

Kierunki interwencji:

- Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju

Cel: Racjonalna gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami

Kierunki interwencji:

- Działania w zakresie kształtowania systemu gospodarki odpadami,
- Działania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi,
- Usuwanie azbestu

Cel: Ochrona, odtwarzanie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności

Kierunki interwencji:

- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych
- Zrównoważona gospodarka leśna

Cel: Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Kierunki interwencji:

- Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii

Cel: Przeciwdziałanie poważnym awariom

Kierunki interwencji:

- Minimalizacja wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja potencjalnych ich skutków.

W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ zaplanowanych zadań na poszczególne elementy: obszary Natura 2000, różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

Oddziaływania poszczególnych zadań na środowisko i zdrowie ludzi może być pozytywne lub negatywne, krótko- średnio- lub długoterminowe, pośrednie lub bezpośrednie oraz stałe i chwilowe.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Analiza wpływu realizacji zaplanowanych zadań w ramach *Programu* pozwoliła wskazać na zasadniczą grupę działań o potencjalnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko. Pozytywne oddziaływania na środowisko zaplanowanych działań zdecydowanie przeważają nad negatywnymi.

Wśród zadań, które mogą spowodować potencjalne negatywne oddziaływanie na ww. komponenty środowiska, należy wymienić:

- przeprowadzanie termomodernizacji budynków,
- przebudowa, modernizacja dróg i chodników,
- budowę zbiorników małej retencji wodnej,
- modernizacja urządzeń melioracyjnych,
- budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- budowę oczyszczalni ścieków i przydomowych oczyszczalni ścieków,
- budowę Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych,
- rozwój przedsięwzięć wykorzystujących odnawialne źródła energii,
- budowę Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej na terenie powiatu,

Potencjalne negatywne skutki realizacji ww. inwestycji będą odczuwalne głównie dla roślin i zwierząt, na powierzchnię ziemi, a w niektórych przypadkach również na powietrze, wodę oraz zdrowie i komfort życia mieszkańców powiatu. Uciążliwości te będą występować głównie na etapie realizacji inwestycji i część z nich zostanie wyeliminowana na etapie eksploatacji. Prowadzenie wszelkich prac budowlanych powoduje naruszenie powierzchni gleby, wierzchnia warstwa gleby zostaje usunięta, w ten sposób prawdopodobne jest zniszczenie siedlisk roślin poprzez wycinkę drzew, krzewów. Nowe inwestycje budowlane powodują zajęcie pewnego obszaru, a to zmniejsza potencjalne miejsca bytowania zwierząt. Inwestycje w odnawialne źródła energii mogą mieć niekorzystny wpływ na ptaki zwiększając ich śmiertelność. W przypadku przeprowadzania termomodernizacji budynków może dojść do niszczenia miejsc gniazdowania ptaków i miejsc bytowania nietoperzy. Wszelkie inwestycje drogowe wiążą się z ingerencją na powierzchni ziemi, może potencjalnie dojść do skażenia gleby w bliskim sąsiedztwie drogi na skutek spływu zanieczyszczeń lub w wyniku ewentualnych awarii pojazdów. Działania polegające na utrzymaniu melioracji wodnych mogą wpływać na modyfikację dynamiki cieków, zostanie uproszczona struktura siedlisk w korycie, może obniżyć się poziom wód gruntowych. W trakcie prowadzenia robót budowlanych może dojść do zniszczenia siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w korycie. Inwestycje polegające na budowie Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych i budowie Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na powierzchnię ziemi na etapie budowy. Zostanie naruszona wierzchnia warstwa gleby, zniszczone siedliska roślin i zwierząt.

Inwestycje, które zlokalizowane są na terenach objętych ochroną prawną należy przeprowadzać w sposób ostrożny tak aby nie zniszczyć cennych terenów przyrodniczych.

Zdecydowaną większość stwierdzonych potencjalnych negatywnych oddziaływań można wyeliminować poprzez stosowanie odpowiednich działań minimalizujących oraz zastosowanie procedur wynikających z obowiązujących przepisów. Wśród rozwiązań zapobiegawczych i ograniczających negatywne oddziaływanie należy wymienić: wykonywanie inwentaryzacji przyrodniczej przed podjęciem prac oraz wykonywanie prac poza okresem lęgowym zwierząt, stosowanie odpowiedniego i nowoczesnego sprzętu, wykonywanie robót zgodnie z harmonogramem prac, stosowanie kompensacji przyrodniczej przez nasadzenie drzew i krzewów, zajmowanie możliwie najmniejszej przestrzeni pod inwestycje, Przede wszystkim należy przestrzegać obowiązujące przepisy prawne i wytyczne realizacji inwestycji.

Na podstawie wykonanych analiz nie stwierdzono możliwości występowania oddziaływań transgranicznych związanych z realizacją *Programu*.

W przypadku, gdy *Program* nie zostanie wdrożony prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie ochrony środowiska, co negatywnie wpływać będzie również na zdrowie mieszkańców Powiatu Żagańskiego.